

HAKİKAT'te Bu Ay:

TAKDİM

BAŞYAZI

"Biz Emaneti Göklere, Yere ve Dağlara Teklif Ettik de Onlar Bunu Yüklenmekten Çekindiler, Korkup Endişeye Düştüler." (Ahzâb: 72)

"Bu, Dimdik Ayakta Duran Bir Dindir. Fakat İnsanların Çoğu Bilmezler." (Rûm: 30)

"O Müminler ki, Emanetlerini ve Sözlerini Yerine Getirirler." (Mü'minûn: 8)

"Emrolunduğun Gibi Dosdoğru Ol!" (Hûd: 112)

"Emanet İzzettir." (Hadis-i Şerif)

"Emanete Hıyanet Edenler, Kâmil İmandan Mahrumdur." (Hadis-i Şerif)

İslâm Dini, Allah-u Teâlâ'nın İnsanlığa Gönderdiği En Aziz Emanettir.

Emanet

Din Emanettir

Peygamberân-ı İzâm Hazerâtı da Emanet Etmislerdi

İslâm Dini Emir ve Yasaklarıyla Büyük Bir Emanettir.

Emanet-i İlâhi'ye Nasıl Hıyanet Ediliyor?

Emanât-ı İlâhi'ye; "İçinizde Görmüyor musunuz?" (Zâriyat: 21)

Varlık ve Benlikler Emanete Hıyanettir.

[Emanete Hıyanet Etmek Münafıklıktır](#)

[İNSÂN-I KÂMİL'E EMANET EDİLEN İLÂHÎ EMANET](#)
["EMANETULLAH"](#)

[Velilerin Defterinin Emanetcisi](#)

[Emânet-i Kübrâ'yı, En Büyük Emânet'i Taşıyan Cevher-i Yektâ](#)

[Hâtemü'l-Evliyâ'dan Başkasının Taşıyamadığı Emanet](#)

["Hatm'in Rûhu"ndan Murâd "Zâtî Tevhid"dir!.](#)

["EMANET İZZETTİR"](#)

[Emanet'in Uyurken Kalplerden Çekilmesi](#)

[Kalpteki Sır](#)

[Emanet İzzettir](#)

[Müslüman; Elinden, Dilinden Emin Olunan Kimsedir](#)

[Devlet Malı da Vakıf Malı da Emanettir](#)

[Günümüzü Tarif Eden Mucize Hadis-i Şerif](#)

/ İsmail Yavuz

Kur'an-ı Kerim Tefsiri

[İhlâs Sûre-i Şerif'inin Tefsiri \(14\)](#)
[Vâhidiyet ve Samediyet \(2\)](#)

"Nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir." (Hadîd: 4)

Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm

[Hicretin Altıncı Yılı](#)
[Zihar Yemini](#)

Câhiliye devrinde bir kimse karısına: "Sen bana anamın sırtı gibisin." dediği zaman, artık karısı ona haram olur, bu söz boşama sayılırdı, onu bir daha alamazdı.

**Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh-
Efendi Hazretleri'nin Hayat-ı Saadetlerinden
İnciler (58)**

[Hızır Aleyhisselâm'ın Nasihatları](#)

"Bilgiyi insanlara anlatmak için değil, onunla amel etmek için iste!"

**EVLİYÂ-İ KİRÂM -kaddesallahu Esrârehüm-
Hazerâtı'nın "Hâtemü'l-Evliyâ" Hakkındaki
Beyan ve İfşaatları (181)**

[Seyhü'l-Ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî -kuddise
sırruh- \(29\)](#)

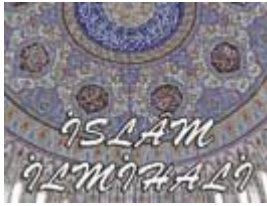
Allah-u Teâlâ'nın Sevgililerinin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (114)

[Müeyyedüddîn Mahmûd el-Cendî -kuddise sirruh- \(7\)](#)

Tasavvuf'un Aslı Hakikat ve Marifetullah İncileri

[Usûl-i Aşere \(7\)](#)

9- Murakaba

İSLÂM İLMİHALİ

[Hacc \(11\)](#)
[Hacc'ın Sünnetleri](#)

"Hacc menâsikini benden öğreniniz, benim yaptığım gibi yapınız."
(Müslim: 1297)

ASHÂB-I KİRAM -Radiyallahu anhüm- HAZERÂTI'NIN HAYATI

[HAZRET-İ EBU BEKİR SİDDİK -Radiyallahu Anh- \(27\)](#)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz hemen hanesine döndüler. Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz, Resulullah Aleyhisselâm'ı kapıda görür görmez ayaklarına kapandı ve af diledi. Resulullah Aleyhisselâm af etti.

GÜNDEM

["Müttefik"\(!\) Hikâyeleri Devam Ediyor! / Uğur Kara](#)

Birisi çıksın desin ki; "Biz filan işi Amerika ile beraber yaptık da o işimiz rast gitti." Veyahut desin ki; "Biz Türkiye'nin menfaatine olan filan harekâtı yaparken Amerika bize destek verdi."

TARİHTEN SAYFALAR

[Akşemseddîn Hazretleri'nin Göynük'ten Yazdığı Mektubun Tarihi Açısından Önemi \(2\)](#)

/ Hakan Yılmaz

Daha sonra Akşemseddîn Hazretleri, İstanbul'dan ayrılıp Göynük'e yerleşmesi nedeniyle pâdişâhın aklına herhangi bir kötü düşünce gelmemesini, anne-babasının ısrarla da'vet etmeleri nedeniyle geldiğini ifâde ederek; mektubunu, orada bir süre fakîrlere hizmet ve devlete duâ etmekle meşgul olacağını bildiren cümlelerle bitirmektedir.

Bismillahirrahmanirrahim

"Allah-u zül-celâl vel-kemâl Hazretleri'ne; O'nun sevdiği ve beğendiği şekilde bitmez-tükenmez hamd-ü senâlar olsun.

Peygamberimiz Efendimiz'e, onun diğer peygamber kardeşlerine, hepsinin Âl ve Ashâb-ı kiram'ına, etbâina, ihsan duygusuyla kıyamete kadar onlara tâbi olup izinden gidenlere; sonsuzların sonsuzuna kadar salât-ü selâmlar olsun."

Muhterem Okuyucularımız;

İslâm dini Allah-u Teâlâ'nın emridir, hükmüdür ve Âdem Aleyhisselâm'dan beri gelir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Allah katında din İslâm'dır." buyuruyor. (Âl-i imran: 19)

Hazret-i Allah'ın katında kabul edilen din İslâm'dır. O'na varan yol budur.

"Dinini bütün dinlere üstün kılmak için Peygamber'ini hidayet ve hak din ile gönderen Allah'tır. İsterse müşrikler hoşlanmasınlar." (Tevbe: 33)

İslâm dininin diğer dinlerden üstün olması sadece Asr-ı saâdet'e mahsus olmayıp, kıyamete kadar bu hüküm bâkidir. Bu bir vaad-i sübhânî'dir.

Hâlen de hak din bütün dinlere üstündür ve bütün dinlere hâkimdir.

İslâm, çeşitli hükümleriyle insanları dünya saâdetine ve âhiret selâmetine erdirmek için gelmiştir. Toplumun her türlü ihtiyaçlarını karşılayan tam ve mükemmel bir nizamdır. İslâm'ın gayesi bu olduğuna göre, hükümlerini birbirinden ayırmadan bir bütün olarak kabul etmek gerekir. Bir kısmını alıp bir kısmını terk etmek mümkün değildir. Böyle bir durum, İslâm'ın gerçekleştirmek istediği gayeye engel olur.

Hükümleri her zaman için toplumun seviyesinden üstün olup, toplum seviyesi ne kadar yükselirse yükselsin, İslâm'ın hükümleri o seviyeden daha üstündür.

İslâm'ın intişarından bu yana bu kadar zaman geçmesine rağmen, toplum düzeni defalarca değişip altüst olmuş, bir çok yeni keşif ve icatlar bulunmuş, buna rağmen Allah-u Teâlâ'nın değişmez nizamı değişmemiş, hâlâ indiği şekliyle dimdik ayakta durmaktadır.

Ashâb-ı kiram'dan bir zât; **"Yâ Resulellah! İslâmiyet hakkında bana öyle bir söz söyle ki, o hususta sizden başka hiçbir kimseden sormaya ihtiyacım kalmasın."** diye sorduğunda Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Allah'a iman ettim de, sonra da dosdoğru ol!" buyurdular. (Müslim)

İslâm, müminlere teslim olmaları, yaşamaları, şaşmamaları için Cenâb-ı Hakk'ın ve Resulullah Aleyhisselâm'ın emanetidir.

İslâm dini emirleri ve yasakları ile bütün olarak ilâhi bir emanettir. Hükümlerine kâmil bir şekilde uymak farzdır, uymayanlar emanete hıyanet etmiş olurlar.

Emanet; korumak ve saklamak için insana verilen maddî ve mânevî şeylerdir.

Emanete riayet imânın kemâline işarettir. Allah-u Teâlâ emaneti müslümanların sıfatı olarak beyan buyurmuştur:

"Onlar o kimselerdir ki, emanetlerine ve ahidlerine riâyet ederler." (Mü'minûn: 8)

Emanetin çok geniş manası vardır. Dinî, dünyevî, ahlâkî her şey emanet dairesine girer.

Kur'an-ı kerim'de ilâhî emanetin dağlara verildiği, ancak dağların bunu kabul etmediği beyan buyurulmaktadır:

"Biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, korkup endişeye düştüler." (Ahzâb: 72)

Emanet göklerin, yerin ve dağların dayanamayacakları derecede ağır, yerine getirilmesi zor, mesuliyet getiren büyük bir yükür.

Emanet sahibi olan Allah-u Teâlâ'nın hakkını eda etmek insanlar üzerine farzdır.

Âyet-i kerime'nin devamında şöyle buyuruluyor:

"İnsan ise o emaneti yükledi. Çünkü insan çok zâlim ve çok cahildir." (Ahzâb: 72)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in gönderdiği bir ordu ile vedalaşmak istediğinde şöyle buyururlardı:

"Dininizi, emanetinizi, işlerinizin sonuçlarını Allah'a emanet ediyorum." (Ebu Dâvut)

Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Hazretleri de âhir ömründe hastalığının son günlerinde:

"Din emanettir, din emanettir, din emanettir."

Emanete hıyanet eden dinini de imanını da kaybetmiş olur. Bunu duyurun ister uyar, ister uymaz!" buyurmuşlardı.

Bâki esselamü aleyküm ve rahmetullah...

"Biz Emaneti Göklere, Yere ve Dağlara Teklif Ettik de Onlar Bunu Yüklenmekten Çekindiler, Korkup Endişeye Düştüler."
(Ahzâb: 72)

"Bu, Dimdik Ayakta Duran Bir Dindir. Fakat İnsanların Çoğu Bilmezler." (Rûm: 30)

"O Müminler ki, Emanetlerini ve Sözlerini Yerine Getirirler."
(Mü'minûn: 8)

"Emrolunduğun Gibi Dosdoğru Ol!" (Hûd: 112)

"Emanet İzzettir." (Hadis-i Şerif)

"Emanete Hıyanet Edenler, Kâmil İmandan Mahrumdur."
(Hadis-i Şerif)

İslâm Dini, Allah-u Teâlâ'nın İnsanlığa Gönderdiği En Aziz Emanettir.

İsmail Yavuz - Ağustos 2015
Başyazı - Hakikat Aylık İslâm Dergisi

"Ben size iki şey emanet bıraktım ki, onlara sınıksız sarılıp tutunduğunuz müddetçe, katiyyen sapıtmazsınız. Birisi Allah'ın kitabı, diğeri ise Resulullah Aleyhisselâm'ın sünnetidir." (İmâm-ı Mâlik, Muvatta)

"Dininizi, emanetinizi, işlerinizin sonuçlarını Allah'a emanet ediyorum." (Ebu Dâvut)

"Din emanettir, dinine hıyanet eden, imanını kaybetmiş olur. Bunu duyurun. İster uyar, ister uymaz." (Ömer Öngüt -kuddise sırruh-)

Emanet:

Hazret-i Allah'ın katında kabul edilen din İslâm'dır. O'na varan yol budur.

İslâm, müminlere teslim olmaları, yaşamaları, şaşmamaları için Cenâb-ı Hakk'ın ve Resulullah Aleyhisselâm'ın emanetidir.

İslâm dini emirleri ve yasakları ile bütün olarak ilâhi bir emanettir. Hükümlerine kâmil bir şekilde uymak farzdır, uymayanlar emanete hıyanet etmiş olurlar.

Emanet; korumak ve saklamak için insana verilen maddî ve mânevî şeylerdir.

Emanete riayet imânın kemâline işarettir. Allah-u Teâlâ emaneti müslümanların sıfatı olarak beyan buyurmuştur:

"Onlar o kimselerdir ki, emanetlerine ve ahidlerine riâyet ederler." (Mü'minûn: 8)

Emanetin çok geniş manası vardır. Dinî, dünyevî, ahlâkî her şey emanet dairesine girer.

Kur'an-ı kerim'de ilâhî emanetin dağlara verildiği, ancak dağların bunu kabul etmediği beyan buyurulmaktadır:

"Biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, korkup endişeye düştüler." (Ahzâb: 72)

Emanet göklerin, yerin ve dağların dayanamayacakları derecede ağır, yerine getirilmesi zor, mesuliyet getiren büyük bir yükür.

Emanet sahibi olan Allah-u Teâlâ'nın hakkını eda etmek insanlar üzerine farzdır.

Âyet-i kerime'nin devamında şöyle buyuruluyor:

"İnsan ise o emaneti yükledi. Çünkü insan çok zâlim ve çok cahildir." (Ahzâb: 72)

Allah-u Teâlâ'nın beşeriyete en büyük lütfu olan Muhammed Aleyhisselâm büyük bir dâvâyı omuzlarına yüklenmiş olduğu halde ortaya çıktı. Şirk ve dalâlet içinde yüzen beşeriyeti hidayet ve saâdete kavuşturmak için tek başına dâvete başladı.

Allah-u Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Ey Peygamber! Biz seni bir şahid, bir müjdeci, bir uyarıcı, Allah'ın izniyle Allah'a çağırın ve nûr saçan bir kandil olarak gönderdik." (Ahzâb: 45-46)

Nûr kaynağı Muhammedî güneş, karanlık ufukları aydınlattı, hayata gençlik getirdi.

O insan şeklindeki canavarlar; bıçak bıçağa gelmiş, birbirlerinin kanına susamış, vahşi hayvanlar gibi dağılmış olan Araplar, birleşip tek bir vücut haline geldiler. İman şerefi ile müşerref, Kur'an nûru ile münevver oldular. Gönülleri ve bünyeleri ile birlikte, büyük bir teslimiyet dairesine girdiler.

Cahili âlim oldu, harpçisi sulhsever oldu. Fitne fesad deryasında yüzenler salâha erdi. Müfsidler muslih, bozguncular ıslah oldu. Yol kesenler yol gösterici oldu. Kin ve düşmanlıkları sevgi ve dostluğa, bedevilikleri medeniliğe inkılâb etti. O ümmî peygamber onlara öyle bir ruh nefhetti ki, hiçbir şey ellerinden gelmeyen kimseler, baştan başa değişerek memleket idare eder oldular. Siyaset sahasında dünyada hiç esâmesi bile okunmayan çöl Arapları, cihanda misli görülmemiş bir izzetle ve şerefle; faziletli, azametli, şevketli idareler kurmaya muvaffak ve mübeşşer oldular, kısa zamanda İslâmiyet'i çok uzaklara kadar yaydılar. Allah'ın yüce adını yükselttiler. Gittikleri yerlere huzur ve saadet götürdüler. Adaletin temelini tesis ederek medeniyet nûrlarını yaygınlaştırdılar.

"Ey iman edenler! Allah'a ve peygambere hâinlik etmeyin." (Enfâl: 27)

Allah'a ve Resul'üne itaat ve teslimiyeti bırakmayın, istikametinizi bozmayın, hidayet yoluna muhalif olacak iş ve icraatlardan uzak olun, bir müslümanın duracağı yerde durun.

"Kendiniz bilip dururken emânetlerinize de hâinlik etmeyin." (Enfâl: 27)

Allah yolundan saptığınız anda her şey biter! Bu ihanetinizin en büyük zararı kendinize dokunur, en büyük ihaneti kendinize yapmış olursunuz. Dünyanız da ahiretiniz de mahvolur gider.

İslâm dini Allah-u Teâlâ'nın insanlığa gönderdiği en aziz emanettir. Bu emanet Mekke vâdisine indirildi. Asr-ı saâdet müslümanları bu emanete hakkıyla layık oldular. Kısa zamanda İslâmiyet'i yaydılar, Allah'ın yüce adını yücelttiler.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'den sonra Araplar uzun süre bu emanete ehil oldular. Memleketler genişleyip mal ve servetler çoğalınca, müslümanlar dünyaya daldılar ve ehliyete hâlel getirdiler. Allah-u Teâlâ Türkleri ehil kıldı ve emaneti onlara verdi.

Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"Dilersenizi ortadan kaldırıp yok eder ve sizden sonra yerinize dilediği bir milleti getirir." (En'am: 133)

Gerek dini ve gerekse dünyevî vazifeler de birer emanettir. Bu vazifelerin ehil olan kimselere, lâyük olanlara verilmesi lâzımdır.

Nitekim Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

"Allah size emanetleri ehil olanlara vermenizi, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder." (Nisâ: 58)

Bu Âyet-i kerime Mekke'nin fethinde nâzil olmuştur.

Kâbe-i Muazzama'nın bakım ve temizlik işleri Osman bin Talha ailesinin elinde bulunuyordu. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Mekke'yi fethettiğinde henüz müslüman olmamış olan Osman, kapısını kilitleyip Kâbe'nin üstüne çıkmıştı. Anahtarı vermeyi reddederek **"Senin peygamber olduğunu bilseydim, onu verirdim."** demişti. Bunun üzerine Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Osman'ın kolunu bükerek anahtarı elinden zorla aldı ve Kâbe'yi açtı.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz içeri girdi, iki rekât namaz kılıp dışarı çıkınca amcası Hazret-i Abbas -radiyallahu anh- anahtarın ve şerefli bir vazife olan bakıcılığın kendisine verilmesini istedi. Bunun üzerine Âyet-i kerime nâzil oldu. Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hazret-i Ali -radiyallahu anh-e anahtarı yine eski vazifeliye vermesini ve ondan özür dilemesini emir buyurdu.

Anahtar kendisine teslim edildiğinde, Osman bunun sebebini sordu. Hazret-i Ali -radiyallahu anh- **"Bu bize ait bir mesele değildir, emr-i ilâhidir."** buyurdu ve Âyet-i kerime'yi okudu. Bundan fevkâlade uygulanan Osman bin Talha, müslümanlığın adalet ve emanet üzerindeki titizliğini görünce **"Ben artık Muhammed'in, Allah'ın Resul'ü olduğuna şahadet ediyorum."** diyerek müslüman oldu.

"Kıyamet ne zamandır?" diye soran bir zâta Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurdular:

"Emanet yitirildiği zaman kıyameti bekle! İşler ehil olmayanlara verilince kıyameti bekle!" (Buharî. Tecrid-i sarîh: 54)

Ebu Zerr-i Gıfârî -radiyallahu anh- **"Yâ Resulellah! Beni bir göreve tayin etmez misin?"** diye sorduğunda, mübarek ellerini omuzuna koyarak şöyle buyurdular:

"Yâ Ebu Zerr! Sen zayıfsın, vazife ise emanettir ve kıyamet gününde rüsvaylıktır ve pişmanlıktır. Ancak bu emaneti hakkıyla alıp yürütenler müstesnâ." (Müslim)

Ehliyet ve salâhiyeti olmayan, yapacağı işe hakkıyla vakıf olamayan bir kimse, bir işi üzerine alıp da lâyıkiyla yapamazsa, bu da emanete hıyanettir.

Allah-u Teâlâ rahmet ve merhametinin bir eseri olarak zararlı olan her türlü şeyi haram onun yerine ise güzel ve faydalı olan şeyleri helâl kılmıştır:

"O peygamber, kendilerine iyiliği emreder kötülükten meneder. Onlara temiz şeyleri helâl, çirkin şeyleri de haram kılar." (A'râf: 157)

Bu yasaklara riâyet etmeyenler dünyada şer'i cezalara, ahirette ise ilâhi azaba müstehak olurlar.

Nitekim Âyet-i kerime'de:

"Kim haksızlık ve zulüm ile bu yasakları işlerse, biz onu cehenneme atacağız." buyuruluyor. (Nisâ: 30)

İslâmiyet gizli veya açık harama giden bütün yolları kapatmıştır.

Allah-u Teâlâ inanan kullarına istikamet üzerinde olmalarını, dosdoğru yolda sebat etmelerini farz kılmış, dininin gönderdiği gibi tatbik edilmesini emir buyurmuştur:

"Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!" (Hûd: 112)

Doğruluk; bir müslümanın niyetinde, söz ve davranışlarında dürüst olması, yalandan ikiyüzlülükten uzak durması demektir.

İslâm, çeşitli hükümleriyle insanları dünya saâdetine ve âhîret selâmetine erdirmek için gelmiştir. Toplumun her türlü ihtiyaçlarını karşılayan tam ve mükemmel bir nizamdır. İslâm'ın gayesi bu olduğuna göre, hükümlerini birbirinden ayırmadan bir bütün olarak kabul etmek gerekir. Bir kısmını alıp bir kısmını terk etmek mümkün değildir. Böyle bir durum, İslâm'ın gerçekleştirmek istediği gayeye engel olur.

Hükümleri her zaman için toplumun seviyesinden üstün olup, toplum seviyesi ne kadar yükselirse yükselsin, İslâm'ın hükümleri o seviyeden daha üstündür.

Bu hükümler yılların, asırların değişmesiyle değişmeyip, bütün zaman ve mekâna hitap eder.

Zamanın geçmesi, asırların ilerlemesi, gelişmeler ve yenilikler İslâm hukukuna tesir edemediği gibi, kaideleri ve kaynakları değişiklik gerektirmeyecek bir şekilde konulmuştur.

İslâm'ın intişarından bu yana bu kadar zaman geçmesine rağmen, toplum düzeni defalarca değişip altüst olmuş, bir çok yeni keşif ve icatlar bulunmuş, buna rağmen Allah-u Teâlâ'nın değişmez nizamı değişmemiş, hâlâ indiği şekliyle dimdik ayakta durmaktadır.

Ashâb-ı kiram'dan bir zât; **"Yâ Resulellah! İslâmiyet hakkında bana öyle bir söz söyle ki, o hususta sizden başka hiçbir kimseden sormaya ihtiyacım kalmasın."** diye sorduğunda Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Allah'a iman ettim de, sonra da dosdoğru ol!" buyurdular. (Müslim)

Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Doğruluk iyiliğe götürür, iyilik de cennete götürür." (Buhârî)

"Yazıklar olsun o adama ki, derviş hırkası giyer de kavli ve fiili birbirine muhâlif olur." (Münâvî)

"Yazıklar olsun o şahsa ki, lisan ile Cenâb-ı Allah'ı çok zikreder, fiile gelince şeriatın emrinin aksini irtikab ile Allah'a âsî olur." (Münâvî)

Din Emanettir:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Allah katında din İslâm'dır." buyuruyor. (Â-i imran: 19)

Allah-u Teâlâ'nın hükmü budur. Din olarak yalnız İslâm vardır. Gerek Allah-u Teâlâ'yı inkâr eden kâfirler, gerekse müslüman görünen din kurucu kâfirler; bu hükmü bozmak, kendi zanlarına, kendi dinlerine göre bu Âyet-i kerime'yi hükümsüz saymak isterler. Kurdukları batıl dini bu Âyet-i kerime'nin yerine koymak isterler. Bunu yaptıkları zaman da bu emri ilâhiyi inkâr etmişlerdir. İster dış kâfir olsun, ister bölücü kâfir olsun, bu Âyet-i kerime'yi kaldırmak isteyen kim olursa olsun, kıpkızıl kâfirdir. Zaten kâfir olalı çok olmuştur.

Hüküm budur. İlâhi emirler budur.

Diğer Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"Bu, dimdik ayakta duran bir dindir. Fakat insanların çoğu bilmezler." (Rum: 30)

Dimdik ayakta durmak ne demek? Allah-u Teâlâ indirdi, hükmü ile emri ile indirdi. Bu din O'nun şeriatıdır. Ancak bu din ile amel edilir. Bu din ile amel eden müslümandır, bu din ile amel etmeyenler; inkâr etmezse fâsıktır, inkâr ederse kâfirdir. Bu dini bozmaya ve yıkmaya çalışmak, kâfirin küfür alâmetlerinden birisidir.

Diğer bir Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Kim İslâm'dan başka bir din ararsa, onunki katiyyen kabul edilmeyecek ve o ahirette kaybedenlerden olacaktır." (Âl-i imran: 85)

İslâm dini Allah-u Teâlâ'nın emridir, hükmüdür ve Âdem Aleyhisselâm'dan beri gelir.

Kim ki bir din kurarsa, o din-i İslâm'dan çıkmış bir kimsenin, dini ile ilgisi kalmaz. İster Kur'an-ı kerim okusun, ister okutsun, onun yaptığı iş ve icraat Allah-u Teâlâ tarafından makbul değildir. Çünkü O'nun katında kabul olan bu dindir, onların kurduğu din değildir.

Binaenaleyh bir isimle her din kurucusu, din-i İslâm'dan çıkmıştır.

Kitabımız Kur'an-ı kerim'in o zamandan bu zamana kadar hiçbir kelimesi, hiçbir harfi, hiç bir noktası bile değişmemiştir. Cenâb-ı Hakk onu muhafaza edeceğini ferman buyurmaktadır:

"Bir zikir olan Kur'an'ı biz indirdik ve onun koruyucusu da elbette biziz." (Hicr: 9)

İslâm dini kıyamete kadar payidar olacaktır, Allah-u Teâlâ dinine yardımını değişik tezahürlerle sürdürecektir:

"Onlar Allah'ın nûrunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Halbuki kâfirler istemese de, Allah nûrunu tamamlayacaktır." (Saff: 8)

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyuruyor:

"Allah'ın nûrunu ağızlarıyla üfleyip söndürmek istiyorlar. Halbuki kâfirler hoşlanmasalar da Allah nûrunu mutlaka tamamlayacaktır." (Tevbe: 32)

Allah-u Teâlâ hakkı ve hakikati açığa çıkarmak, Tevhid'in nûrunu parlatmak, İslâm'ı yüceltmek ve aziz etmek istiyor.

Bunun açıklaması şudur:

"Dinini bütün dinlere üstün kılmak için Peygamber'ini hidayet ve hak din ile gönderen Allah'tır. İsterse müşrikler hoşlanmasınlar." (Tevbe: 33)

İslâm dininin diğer dinlerden üstün olması sadece Asr-ı saâdet'e mahsus olmayıp, kıyamete kadar bu hüküm bâkidir. Bu bir vaad-i sübhânî'dir.

Hâlen de hak din bütün dinlere üstündür ve bütün dinlere hâkimdir.

Kelâmullah'ın ahkâmını iptal ve tekzib için her neye teşebbüs ettilerse de hiçbir hükmünü değiştiremediler, hiçbir harfini kaldıramadılar.

Her ne kadar Nûr-i İlâhî'yi söndürmeye çalıştılsa da, Allah-u Teâlâ karşılığın hakikat ehlini çıkardı, emellerine muvaffak olamadılar. Nûr zulmeti söndürdü, hakikat dalâleti dağıttı. Asırlar boyunca bu hep böyle oldu.

Bir Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"Bir ölü iken kendisini dirilttiğimiz, ona insanlar arasında bir nûr verdiğimiz kimse, karanlıklar içinde kalıp ondan hiç çıkamayan kimse gibi olur mu hiç?

Kâfirlere yaptıkları böylece süslü gösterilmiştir." (En'âm: 122)

Peygamberân-ı İzâm Hazerâtı da Emanet Etmislerdi:

İbrahim Aleyhisselâm ömrünün sonuna doğru evlâtlarına dine bağlı kalmalarını vasiyet ettiği gibi, torunu Yakub Aleyhisselâm da aynı şekilde vasiyette bulunmuştu:

"Oğullarım! Allah bu dini sizin için beğenip seçmiştir. Siz de ancak müslüman olarak can verin!" (Bakara: 132)

Allah-u Teâlâ onun bu tavsiyesini Âyet-i kerime'sinde bütün beşeriye numune bir vasiyet olarak takdim ediyor.

Yakub Aleyhisselâm ikinci mühim tavsiyesini vefat etmek üzere iken yaptı.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"O zaman Yakub, oğullarına 'Benden sonra kime kulluk edeceksiniz?' diye sormuştu. Onlar da 'Senin Allah'ın ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın Allah'ı olan tek Allah'a kulluk edeceğiz. Biz O'na teslim olanlarız.' dediler." (Bakara: 133)

Gelecek nesillere ne güzel bir numune! Bir peygamber ki, ölüm ânı olan "Sekerât-ı mevt"te bile, kendisinden sonra evlâtlarının inanç ve ibadet hususunda nasıl bir yol takip edeceklerini düşünüyor. Biraktığı bu büyük mirasa sahip çıkacaklar mı, bu emaneti koruyacaklar mı? Muhtazar olduğu bir zamanda bile bunu düşünüyor.

Oğulları ise zaten bu işin şuurunda oldukları için; müslüman olduklarını, bu izi takip edeceklerini açıkça ifade ederek, ölüm döşegindeki babalarını rahatlattılar.

Ne güzel bir numune!

Lokman Aleyhisselâm kendisine insanların en sevimlisi olan oğluna nasihat ve vasiyette bulunmuş, şirkin büyük bir zulüm olduğunu hatırlatarak sözlerine başlamıştır:

"Oğulcuğum! Allah'a şirk koşma, doğrusu şirk koşmak çok büyük bir zulümdür." (Lokman: 13)

Zulüm; adaletsizce davranmak, bir şeyi hakkından mahrum etmek, vazifeyi ehil olmayana vermek demektir. Allah-u Teâlâ'ya ortak koşmak elbette büyük bir zulümdür. Çünkü o kimse yaratılışında, zâhir ve bâtın her türlü nimetlerle rızıklanışında hiçbir ortaklığı bulunmayan varlıkları; kendisini yoktan yaratan ve kendi mülkünde yaşatan Allah-u Teâlâ'ya ortak koşmaktadır. Bundan daha büyük adaletsizlik, bundan büyük zulüm olamaz.

Bu zulümün cezası olarak da:

"Onların çoğu iman etmişlerdir, fakat müşrik olarak yaşarlar." (Yusuf: 106)

Âyet-i kerime'si mucibince müşrik olarak yaşamaktadırlar.

Abdullah bin Mesud -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre:

"İman edip de imanlarına herhangi bir zulüm bulaştırmayanlar var ya, işte emniyet onlarıdır ve doğru yolu bulanlar da onlardır." (En'âm: 82)

Âyet-i kerime'si nâzil olduğu zaman, bu Ashâb-ı kiram -radiyallahu anhüm- Hazerâti'na çok ağır gelmişti. **"Hangimiz imanını zulümle karıştırmaz ki!"** dediler.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Bu sizin söylediğiniz gibi değildir. Lokman'ın: 'Oğulcuğum! Allah'a şirk koşma, doğrusu şirk koşmak çok büyük bir zulümdür.' dediğini işitmiyor musunuz?" buyurdu. (Müslim: 124)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyuruyor:

"Ben size iki emanet bıraktım ki, onlara sımsıkı sarılıp tutunduğunuz müddetçe, katiyyen sapıtmazsınız. Birisi; Allah'ın kitabı, diğeri; Resulullah Aleyhisselâm'ın sünnetidir." (İmâm-ı Malik)

Bir diğer Hadis-i şerif'te ise şöyle buyuruyor:

"Ben size iki ağır emanet bırakıyorum.

Birisi; Allah'ın kitabı ki içerisinde doğru yolun rehberi ve nur vardır.

Diğeri; Ehl-i beyt'imdir. Ehl-i beyt'im hususunda size Allah'ı hatırlatırım."

Abdullah bin Ömer -radiyallahu anh- yolculuğa çıkan bir kimseye; **"Yanıma yaklaş, Resulullah'ın bizimle vedalaştığı gibi vedalaşayım!"** demişler ve Resulullah Aleyhisselâm'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmişlerdir:

"Dinini, emanetini, işlerinin sonuçlarını Allah'a emanet ediyorum." (Tirmizî)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in gönderdiği bir ordu ile vedalaşmak istediğinde şöyle buyururlardı:

"Dininizi, emanetinizi, işlerinizin sonuçlarını Allah'a emanet ediyorum." (Ebu Dâvut)

Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Hazretleri de âhir ömründe hastalığının son günlerinde:

"Din emanettir, din emanettir, din emanettir.

Emanete hıyanet eden dinini de imanını da kaybetmiş olur. Bunu duyurun ister uyar, ister uymaz!" buyurmuşlardı.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir duâlarında:

"Allah'ım senden sıhhati, iffeti, emaneti, güzel ahlâkı, kadere rızâyı istiyorum." buyuruyorlar. (Taberâni)

İslâm Dini Emir ve Yasaklarıyla Büyük Bir Emanettir.

İslâm dini son ve ekmel bir dindir. Hazret-i Allah'ın katında makbul olan, seçip beğendiği, rızâsının, hoşnutluğunun olduğu din İslâm'dır.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Bugün sizin dininizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâm'ı beğendim." buyuruyor. (Mâide: 3)

İslâm'dan yüz çevirip bir başka din arayan kimse, faydalıyı kaybedip büyük bir zarara düşmüştür.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde kendisine inanan ve Resul'ünü tasdik eden kullarına; İslâm'ın bütün hükümlerini benimsemelerini, buyruklarını uygulamalarını, yasaklarını terketmelerini emir buyuruyor:

"Ey iman edenler! Hep birden tam bir teslimiyetle İslâm'ın sulh ve selâmetine girin." (Bakara: 208)

Allah-u Teâlâ'ya gerçek mânâda teslim olun, hem dışınızla hem içinizle O'na itaat edin. İslâm'a bir başka şeyi karıştırmayın.

İslâm bir bütündür. Hükümlerinden hiçbiri birbirinden ayrılmaz.

Ayrıca bu Âyet-i kerime müminleri ittifak ve ittihadâ dâvet etmekte, tefrikadan bölücülükten şiddetle sakındırmaktadır.

İslâm dini Allah-u Teâlâ'nın emridir ve Hazret-i Adem Aleyhisselâm'dan beri gelir.

Bu din Allah'ın kullarına hüccetidir. Bu dinin kitabı olan Kur'an-ı kerim ise; Allah-u Teâlâ'nın emir ve nehiyelerini vaz eden ilâhi bir kitap, Rabbani bir hitaptır.

Hazret-i Allah Kelâm-ı kadim'inde Resul'üne hitap ederek şöyle buyurur:

"Gerçekten bu Kur'an insanları en doğru yola götürür ve sâlih amellerde bulunan müminlere de kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler." (İsrâ: 9)

Bu dinin elçisi Hazret-i Muhammed Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem- ise Hazret-i Allah'ın yeryüzündeki mahlûkatına bir merhametidir, lütfudur. Onunla kullarına rahmet eder.

"Andolsun ki, Allah müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur. Çünkü onlara Allah'ın âyetlerini okuyan, kendilerini tertemiz yapıp arıtan, Kitap ve hikmeti öğreten kendi içlerinden bir peygamber göndermiştir." (Âl-i imrân: 164)

Allah-u Teâlâ'nın varlığına, birliğine inanan, Hazret-i Muhammed Aleyhisselâm'a, getirdiğine ve onun Sünnet-i seniyye'sine gönülden inanıp teslim olanlara mümin denilir.

Âyet-i kerime'de:

"Siz beşeriyet için meydana çıkartılmış en hayırlı bir ümmetsiniz. İyiliği emreder kötülükten vazgeçirmeye çalışırsınız ve Allah'a inanırsınız." buyuruluyor. (Âl-i imrân: 110)

Hazret-i Allah'a, Kitabullah'a ve Resulullah'a gönülden inanmak ve iman etmek bu imanın icabı olarak da güzel ahlâk sahibi olmak, amel-i sâlih işlemek, işte mümin olmanın vasfı budur.

Bu ilâhi düstura riâyet edip ahlâkî fermanlara uygun hareket edenler, ahlâkın yüksek payesine vâsıl olarak hürmete lâayık bir millet olmuşlar, allâmeler ve en yüksek medeniyetin yetiştirebileceği en büyük insanlar vücuda getirebilmişlerdir.

Dünya tarihinde eşi ve emsali görülmemiş bir insanlık göstermişler, muazzam ve muhteşem devletler kurmuşlar, adaletli hükümdar, kumandan ve idareciler yetiştirmişler, Allah'ın dinini yaşamak ve yaymak için can ve mal vermişler, her alanda insanlık âlemine yeni buluşlarla, keşiflerle örnek olup, hayırlı hizmetler etmişler, hülâsa insanlığa medeniyeti öğretmişlerdir.

Güzel ahlâkı, fazilet ve meziyeti, edep ve hayâyı, hürmet ve saygıyı, sevgi ve merhameti, hak ve adaleti, nezaket ve nezafeti, fitne ve fesattan uzak durmayı, birlik ve beraberliği öğretmişlerdir.

Zira onlar Hazret-i Resulullah'a tam iman etmiş, ona ve getirdiği Hazret-i Kur'an'a gönülden teslim olmuşlardır, onunla hemhaldirler.

"Andolsun ki Resulullah sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı arzu edenler ve Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir numunedir." (Ahzâb: 21)

O Resulullah Aleyhisselâm ki insanlık âlemine, İslâmiyet'i, insaniyeti öğretmiş, şirk ve dalâlet içinde yüzen beşeriyeti hidayet ve saâdete kavuşturmuştu.

Zulüm yerine adâlet, bedevilik yerine medeniyet, cehalet yerine ilim ve fazilet, sefalet yerine asalet ve bereket gelmişti. İnsanlık âlemine hem dünya saadetinin hem ahiret selametinin kapılarını açtı.

İşte o müstesna Hatemü'l-Enbiya Resulullah Aleyhisselâm sosyal adaleti tesis eden, güzel ahlâkı tamamlayan bir hâl ile insanlığa yaratılış gayesine matuf güzellikleri öğretti. İlim, irfan, edep, ahlâk, fazilet ve ismet gibi erdemleri ve İslâm kardeşliğini yaşayıp yaşattığı gibi, her alanda; tıp, astronomi, ekonomi, matematik, fizik, kimya, tarih ve bütün alanlarda örnek oldu. Bilinmeyenleri öğretti. Bugün ilim onun 1400 yıl önceki beyanlarını yeni keşfediyor.

Ahlâkı hamide denilen güzel ahlâkı getirdi. Edep, hayâ, hilm, cömertlik, şükür, merhamet, af ve müsamaha gibi güzel huyları, dürüst olmayı, doğruluğu, yalan konuşmamayı, söz verilince durmayı, emanete hıyanet etmemeyi, ahlâkı, kalp temizliğini öğretti.

Kibirten kaçınmayı, tevazu sahibi olmayı, aza kanaat getirmeyi, sabırlı olmayı, tevekkül etmeyi, söz taşımamayı, gıybet etmemeyi, adaleti gözetmeyi, zekâtı ve öşürü vermeyi, haram yememeyi, fuhuş ve zinâdan, kumar ve içkiden, hırsızlık ve arsızlıktan, riyâ ve gösterişten, hülâsa kötülüklerin cümlesinden kaçmayı öğretti.

Ana-babaya itaat etmeyi, her zaman hüsn-i zan beslemeyi, iyi davranışlarda bulunmayı, dini ve vatanı için can ve malın verilmesi gerektiğini öğretti.

Ahkâm-ı ilâhî'ye sımsıkı sarılmayı, Sünnet-i seniyye'ye ittiba etmeyi, imandan taviz vermemeyi, İslâm'ın beş şartı olan; Namaz, Oruç, Hacc, Zekât ve Şehadet'i öğretti.

Komşusu aç iken tok yatmamayı, hediyeleşmeyi, akrabayı ziyaret etmeyi, muhtaçlara yardım etmeyi, fakirleri okşamayı, yetimlere iyilik etmeyi öğretti.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"O peygambere uyun ki doğru yolu bulasınız." (A'râf: 158)

Hazret-i Resulullah en güzel örnektir, onu örnek alan kurtulmuştur.

Allah-u Teâlâ'ya kul ve Resulullah Aleyhisselâm'a ümmet olabilmek için; O'nun emirlerine itaat, nehiyelerinden içtinap etmelidir. Ve Resulullah Aleyhisselâm'ın ahlâkı ile ahlâklanmak, tabiatı ile tabiatlanmak gerekiyor. İslâm laf işi değildir. İmandan sonra hemen amel-i sâlih geliyor.

Âyet-i kerime'de:

"İman edenler ve amel-i sâlih işleyenler." buyuruluyor. (Asr: 3)

Resulullah Aleyhisselâm Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz, kalplerinize ve amellerinize bakar." (Müslim)

İlâhî hükümlere riâyet ettikçe insan her zaman faziletlidir, neciptir. Çünkü mükerrem olarak yaratılmıştır.

Emanet-i İlâhî'ye Nasıl Hıyanet Ediliyor?

Hududullah'a ve Sünnet-i Resulullah'a uymayıp nefis ve şeytanın yoluna girilirse hıyanet olur.

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, bütün kötülüklerin bir bir ortaya çıktığı ve yapıldığı ahir zamanı, seyyiat zamanını yaşıyoruz. Dünya kuruluşundan beri kötülüklerin ayyuka çıktığı böyle bir devir gelmiş değil. Bütün kötülüklerin anası bu devirde mevcut.

Vatana ihanet, dinde bölücülük almış başını gidiyor. Ahir zaman âlimleri ortalığı istilâ etmiş, hak ve hakikatten gafiller... En büyük ihanet budur.

Bugün mücahid kesilerek din namına halktan para toplayıp, gayesi haricinde harcayanlar da emanete hıyanet ederek büyük bir mesuliyet altına girmektedirler.

Halbuki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde:

"Müslümanların işine harcanmak üzere ayrılan maldan bir çok haksız harcamalar yapan kimseler için kıyamet gününde cehennem vardır." (Buharî. Tecrid-i sarîh: 1294)

"Emanete hıyanet edenler, kâmil imandan mahrumdur." buyurmuşlardır. (C. Sağır)

Âliye kabilesinden bir zât gelerek **"Yâ Resulellah! Bu dinde en zor ve en kolay şeyi bana haber ver!"** dedi. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz buyurdular ki:

"Bu dinde en kolay şey 'Lâ ilâhe illallah, Muhammed'ün abduhu ve Rasulühü' şehâdetidir. En zor olanı ise emanettir. Zira emanete riayet etmeyenin dini de, namazı da, zekâtı da yoktur." (Bezzar)

Ve kıyametin küçük alâmetleri bir bir çıkmaya, zuhur etmeye başlamıştır. Ve bu hal son deccale kadar devam edecektir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Ümmetim üzerine öyle bir zaman gelecektir ki İslâm'ın yalnız ismi, imanın resmi, Kur'an'dan ise harf ve hurufat kalacak."

Gayretleri mideleri, dinleri para, kibleleri karıları olacak. Onlar aza kanaat etmeyecekler, çok ile de doymayacaklar."

İnsanlar bu hâle geldiği zaman bunlar zuhur edecek ve çeşitli ibtilâlara maruz kalacaklar. Bunun içindir ki içki, kumar, fuhuş, faiz, denize çırılçıplak girilmesi gibi ve buna mümasil küfür âdetlerinin yerleşmesi, bunların yaygınlaşması, hakikatin kalkması ile artık insanlar her şeye müstehak olmuş demektir.

Halk bu isyanlarının cezalarını hiç şüphesiz ki görecektir.

Kadınlar çılgın, erkekler sarhoş, orta tabaka şaşkın ve şuursuz, zenginler azgın.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz diğer bir Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki gayretleri mideleri, şerefleri servetleri, kibleleri karıları, dinleri dirhemleri ve dinarları olacak. Onlar mahlûkatın en şerlileridir ve onların Allah katında hiçbir nasipleri yoktur." (Deylemî)

Böyle zamanda böyle insanlar gelecek ve insanlar da böyle cezalanacak.

Dünya cezaları böyle olduğu gibi, ahiretteki cezaları da ebedî cehennemde kalmalarıdır.

Hak ve hakikatten saptıkları için başlarına bu belâlar gelecek. Niçin? Hain oldukları için.

Diğer bir Hadis-i şerif'te şöyle buyuruluyor:

"Fuhuş ve ahlâksızlık açıkça yapıncaya ve dirhem ile dinara tapıncaya kadar, şöyle şöyle oluncaya kadar kıyamet kopmaz." (Ahmed bin Hanbel)

Ulemânın durumu ise meydanda. Bunların yaptığı tahribatı hiçbir papaz ve hiçbir kâfir yapamaz.

Halk çoğunlukla nefse uydukları, İslâm'ı yaşamak, emr-i ilâhî'yi tatbik etmek nefislerine zor geldiği için açık kapı aramaktadırlar. Onlar da halkın içindeki bu arzuları bildiklerinden dolayı halkın hoşuna giden fetvâları vererek ifsad ediyorlar, beşeriyeti peşlerinden sürüklemek istiyorlar. Şu kadar var ki kendilerine modern müslüman adını verenler bunların peşindedirler.

•

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz etrafında ashabından bir cemaat olduğu halde buyurdu ki:

"Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacağınıza, hırsızlık yapmayacağınıza, zina etmeyeceğinize, çocuklarınızı öldürmeyeceğinize, kendiliğinizden uyduracağınız herhangi bir yalanla iftirada bulunmayacağınıza, dinen bilinen kulluk ve taatta isyan etmeyeceğinize dair bana biat ediniz.

Verdiği bu sözü yerine getirenin sevabı, Allah tarafından karşılır. Kim ki bu sayılan günahın birine düşer ve bu dünyada cezasını çekerse, bu onun günahının kefaretidir. Dünyada suçu gizli kalanın cezası Allah'a kalır. Allah dilerse onu bağışlar, dilerse azab eder." (Buhârî. Tecdî-i sârîh: 18)

Şu hususu da arz edelim ki:

Kişiyeye bütün vücudu ve azâlârı, her şeyi birer emanettir. Maddî ve manevî sıhhat ve afiyetini koruması, emanete hıyanet etmemesi, aklını iyiye ve doğruya kullanması, mesuliyetini idrak etmesi gerekir.

Anne baba, evlât kardeş, karı koca, akrabalar hısımlar, komşular arkadaşlar, yoksul dul ve yetimler, her çeşit insan sınıfları ile her hususta ahkâm ölçüleri çerçevesinde adaletle ve iyilikle hareket etmek vazifesi bir emanettir.

Birinin diğerine geri almak üzere bıraktığı mal veya ödünç bir şey emanet olduğu gibi, bir toplulukta konuşulup da dışarıya sızması icabeden sözleri ve sırları saklamak da emanettir.

Bir Hadis-i şerif'te şöyle buyurulmaktadır:

"Toplantılarda cereyan eden sözler gizli tutulmalıdır." (Tirmizî)

İstişare yapıldığında, konuşulanların sağa sola yayılmaması emanettir. Akıl danışan kimseye doğru bilgi vermek, hakikati anlatmak da emaneti yerine getirmektir.

Ücret veya maaş karşılığında çalışan kimsenin yapacağı işi hakkıyla yapması, mesuliyetini bilmesi emanettir. Yanında çalıştığı kimsenin izni olmaksızın işi gevşek tutarsa, işe geç gelir veya erken paydos ederse, emanetin hilâfına hareket etmiş olur.

Aynı şekilde çalışanlar da çalıştıranlara bir emanettir. Bütün bu hak ve hukuklara riâyet edilmesi zaruridir.

Hatta insanların faydalanmasına sunulan hayvanların haklarını gözetmek de emanettir.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyururlar:

"Hepiniz muhafızısınız ve hepiniz maiyyetinizde bulunanların hukukundan mesulsünüz.

Amirler maiyyetindekilerin, erkek âile efradının muhafızı durumundadır. Kadın da kocasının evi ve çocukları üzerinde muhafızdır.

Hülâsa, hepiniz muhafızısınız ve hepiniz emriniz altında bulunanların hukukundan mesulsünüz." (Buharî-Müslim)

Gerek dini ve gerekse dünyevî vazifeler de birer emanettir. Bu vazifelerin ehil olan kimselere, lâyük olanlara verilmesi lâzımdır.

Emanât-ı İlâhi'ye; "İçinizde Görmüyor musunuz?" (Zâriyat: 21)

Seyyid-i Kâinat Sebeb-i Mevcûdat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz buyururlar ki:

"Mümin kulun kalbi, Rahman olan Allah'ın arşıdır." (K. Hafâ)

Bu Hadis-i şerif'in gerçek manası şudur:

Gerçek mana da insân-ı kâmil'de O var. **"Dağların özünde elmas var, Kâbe-i muazzama'nın özünde Hacerü'l-esved var, insan-ı kâmil'in özünde ise Hazret-i Allah var!"** demişizdir.

O kalpte mevcut olan ancak Hazret-i Allah'tır. O kalpte yalnız ve yalnız Hazret-i Allah olur. O kişi orada bir maske, bir perde vazifesi görür. Allah-u Teâlâ'nın arşı olması orada tecelli olmasındandır. Bütün ihsan ikram edeceği mânevi nimetleri onda olduğu için, o da o maskenin altında olduğu için hepsi Hazret-i Allah'a aittir. Fakat o perdenin altına koymuş.

Şimdi o maske içindekini de görüyor, maske olduğunu da biliyor, perde olduğunu da biliyor ve emanât-ı İlâhi'ye mazhar olduğunu da biliyor. Çünkü içinde O var.

"İçinizde... Görmüyor musunuz?" (Zâriyat: 21)

Emanetten gaye içinde...

Bunlar dünyaya nadiren gelenlerdir. Bunlar bir tanedir. O kadar azdır dünyada bazen bir tane iki tane bulunur. Sehm-i nübüvvet, sehm-i velâyet deyince kalpten kalbe akıtılan emanet sahipleridir. Resulullah Aleyhisselâm; **"Allah-u Teâlâ benim kalbime ne döktüyse bende olduğu gibi Ebu Bekir'in kalbine boşalttım!"** buyuruyor. Başkalarının kalbine değil, bir kişinin kalbine. Bunlar bir kişidir. Kalpten kalbe akıtan Sıddîk-ı Ekber'in kalbi. Halbuki sehm-i nübüvvet ve sehm-i velâyete veyahut her ikisine mazhar olur. Kimisi Resulullah'ın nübüvvetine, kimisi velâyetine varis olmuştur. Hazret-i Allah ve Resul'ünün namına iş yapıyor.

Varlık ve Benlikler Emanete Hıyanettir.

Allah-u Teâlâ, Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!" (Hûd: 112)

Bu Âyet-i kerime kantar...

İslâm budur, terazi budur. Bunun haricindeki hareketler yanlıştır.

Şimdi insanın yaratılışı bir pisliktir. Bu pislik kurursa, uçarsa birşey kalır mı? Sen busun! Sana bu nimeti bahşeden O'dur.

O'nun nimetini O'na tefahür etmen nasıl yakışıır? Halbuki senin aslın bu bir damla kerih sudur.

Binaenaleyh, yalnız O var. O'ndan gayri hiçbir şey olmadığını; biz bunu gözümüzle görüyoruz...

Bu pislik, kurudu, uçtu, ne kaldı? Hiç. Senin aslın hiç zaten. Senin aslın bir damla pislik...

Binaenaleyh, sen bir zerre pisliksin. Pislğin O'nun yanında ne hükmü var? O da kuruduğu gittiği zaman; O var, başka bir şey yok. Düşün bir kere; hani, benlikler nerede kaldı şimdi? Ama gel de nefse sor. "*Ben varım!*" diyor. Kayan nokta bu. Ama burası çok kötü bir kayış yeridir. Çünkü Hazret-i Allah'a karşı hasım kesiliyor.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmaktadır:

"İnsan, bizim kendisini nutfeden (kerih bir sudan) yarattığımızı görmez mi ki, şimdi o apaçık bir hasım kesilmektedir." (Yâsin: 77)

Allah-u Teâlâ;

"Ben onu nutfeden yarattım, o bana hasım kesildi!" buyuruyor.

Allah Allah! Güler misin, ağlar mısın? "Ben onu nutfeden yarattım, o nutfeyi unuttu, verdiğim nimeti kendisine benimsedi, Bana hasım kesildi."

Allah-u Teâlâ Âdem Aleyhisselâm'ı topraktan yarattığı gibi, zürriyetini de toprağın hülâsası olan nutfeden yaratmaya devam etmiştir.

Düşünmeli ki bir nutfe (sperma) ne kadar değersiz bir sıvı, ne kadar güçsüz ve zayıf bir şeydir. Bu değersiz şeyden çok değerli bir insan yaratmak ne büyük bir kudrettir! Böyle bir yapıyı tanzim eden büyük kudret karşısında, düşünen insan iki büklüm olur.

Onun için, bu düşünülemediği için Cenâb-ı Hakk;

"İnsan çok zâlim ve çok câhildir." buyuruyor. (Ahzâb: 72)

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri bir Hadis-i kudsî'de de şöyle buyurur:

"Benim cinlerle ve insanlarla önemli bir hadisem var! Ben yaratıyorum, benden başkasına ibadet ediliyor! Ben rızıklandırıyorum, benden başkasına şükrediliyor." (Taberânî)

Fakat insan aslını unutuyor da yaratıcısına karşı açık bir düşman oluyor. O'na karşı şirk koşmaya, mantık yürütmeye kalkışıyor.

Halbuki insan Yaratan'a karşı çıkmak için değil, O'na tapınmak ve kulluk yapmak için yaratılmıştır.

Câhil ve gâfil her insanın durumu budur.

Başkasına âit olanı kişinin kendisine mâletmesi çok yersizdir. Hem emânete ihanetlik yapıyor, hem yalan söylüyor, hem riyâkârlık yapıyor, hem de şirk koşuyor.

Binaenaleyh Allah ehlinde dâvâ olmaz. Yapağı çevirdiği gibi varlığını çevirir. **"O"** der ve orada kalır. Başka hiçbir söz söylemez. Çünkü O'ndan başkası yok.

Onun içindir ki kendisine değer verenler, kendi nefsinin putlaştırmış oluyor. Allah'ım korusun!

İnsanın kendi nefsi ile cihad etmesine "Cihad-ı ekber" denilmiştir. Çünkü düşmanların en büyüğü nefistir. Bir insanın sana yapacağı en büyük düşmanlık seni öldürmesidir. Bu ise şehâdetine vesile olduğu için, seni en yüksek mertebeye erdirir. Nefsin elinde ölürsen ebedî hayatın mahvolur.

Bunun içindir ki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde:

"En şiddetli düşmanın iki yanın arasındaki nefstir." buyurmuşlardır. (Beyhakî)

En büyük düşmanla mücadeleye girildiği için Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir diğer Hadis-i şerif'lerinde:

"Hakiki mücahid, nefs-i emmâresi ile savaşan kimsedir." buyurmuşlardır. (Tirmizî)

Vuslata erebilmek nefis ve şeytanla mücadeleye bağlı kılınmıştır.

Bir Âyet-i kerime'de:

"Nefsinin tertemiz yapıp arındıran felâh bulmuş kurtulmuştur. Onu kirletip örten kişi ise ziyana uğramıştır." buyuruluyor. (Şems: 9-10)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ise Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyor:

"Cehennem nefsin istekleri ile, cennet de nefsin hoşlanmadıkları ile örtülüdür." (Buhârî. Tecrîd-i sârîh: 2035)

Nefsin her bir arzusu bir put mesabesindedir. Süflî nefsi, his ve meyillerinden arındırıp tezkiye etmedikçe kişi nefsin putlarına tapmaktan kurtulamaz.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde şöyle buyuruyor:

"Resul'üm! Gördün mü o nefis arzusunu ilâh edineni? Artık ona sen mi vekil olacaksın? (Onu şirkten sen mi koruyacaksın?)" (Furkân: 43)

Demek ki insanın nefisini ilâh edinmesi bir şirk imiş, kişi müşrik olduğunun farkında bile değil.

Şimdi o nefisini ilâh edinmiş, ona tapıyor. O bir put. O bir put olduğu için putuna tapıyor. Ona iltihak edenler de puthaneye girer, puthane de tapınırlar. O kendisi puta tapınıyor, tâbi olanlar da o puthane de tapınır durur.

Görünüşte iman etmiş gibi görünürler, hem de kendilerinin, müslümanların en ön safında olduklarını zannederler;

"Onların çoğu Allah'a iman etmişler, fakat müşrik olarak yaşarlar." (Yusuf: 106)

Âyet-i kerime'sinde beyan buyurulduğu üzere Allah'a şirk koşarlar ve dolayısıyla müşrik olarak yaşarlar.

Şimdi kavrayabildin mi kendi nefisini? Bir damla pisliksin. Üstündeki âsar O'nun.

O'nun verdiği mi O'na tefahür ediyorsun? Ne ayıp şey, ne ayıp şey.

Bu Âyet-i kerime çok incedir. Daha evvel geçmişti amma çok mühim olduğundan, imana taalluk ettiğinden arz ediyoruz.

Nefsin arzusu ile hareket edenler nefsinin oyuncağı olur. Bilmez! Bu Âyet-i kerime'de de şirkte olduklarını buyurur.

O sanır ki Hazret-i Allah'a kulluk ediyor, bilmez ki nefsinin, nefisini ilâh edinenlerin kuludur. Hâlîk'in âyetini dinlemez amma mahlûkun sözünü dinler.

Zira Âyet-i kerime'de:

"Şeytan kendilerine yaptıklarını süslü göstermiş de onları doğru yoldan alıkoymuş." buyuruluyor. (Neml: 24)

İşte insan hakiki rehberi bulamazsa, yoldan kayar gider haberi bile olmaz. Nefis bir taraftan, şeytan bir taraftan, şeytanlaşmış insanlar bir taraftan, saptırıcı imamlar bir taraftan, şeytan şeyhleri diğer taraftan insanları dinden, imandan ediyor.

Niçin şirk içindedir?

Çünkü; müslüman gibi görünürler, iman etmiş görünürler fakat içlerinde iman yoktur.

Nefisleri peşinden giderler, şeytanın yolunda yürürler. Böylece Hazret-i Allah ve Resul'ünün dinine karşı gelir, emir ve nehiyelerini alaya, hafife alır, tiksiniyor hoşlanmazlar.

İslâm akaidinin bilinen bir kuralı vardır: Allah-u Teâlâ'nın hükmünü inkâr eden kâfir olduğu gibi, Allah-u Teâlâ'nın hükmünü hafife alan da kâfir olur. Bu sebeple küfre rıza göstermek, küfrü hoş görmek de kişinin küfrüne delalet eder.

Zira:

"Hüküm ancak Allah'ındır." (En'âm: 57)

Oysa bugün nice müslümanlar Allah-u Teâlâ'nın hükmünü hafife alıyor. Âyet-i kerime ve Hadis-i şerif'leri görmezden geliyorlar.

Bu gibi durumlar, iman zaafiyetinden, ilim eksikliğinden, dine uyması gerektiği halde dini kendine uydurmaya çalışanların ifsatlarından kaynaklanıyor.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in mahrem-i esrârı olan Huzeyfe -radiyallahu anh- Hazretleri buyurlar ki:

"Münafıklık Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- devrinde vardı. Şimdi ise imandan sonra küfür vardır." (Buhârî. Fiten 21)

Ya imandadır, ya da küfürdedir.

Huzeyfe -radiyallahu anh- Hazretleri'nin bu sözü ile ne demek istediğine dair bazı âlimler şöyle söylemişlerdir:

"Cemaate tefrika sokmak Allah-u Teâlâ'nın "Velâ teferrekû = Tefrikaya düşmeyin." emrine aykırıdır. Bütün bunlar artık gizli-kapaklı değildir. Öyleyse bu, imandan sonra küfür gibidir."

İman o kadar mühimdir ki iman ve küfür ayrılmıştır. Aradaki berzah kıl kadar incedir, hassastır. Bu yüzdendir ki eğer Hazret-i Allah'a imanınız olsaydı elbette bölücülere iman etmezsiniz.

"İnandıktan sonra yoldan çıkmış olmak ne kötü bir addır. Kim de tevbe etmezse işte onlar zalimlerdir." (Hucurât: 11)

Demek ki çıkılıyormuş ama bilerek, ama bilmeyerek.

Emanete Hıyanet Etmek Münafıklıktır:

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Münafıklık alameti üçtür. Söylediği zaman yalan söyler, vâdederse sözünü yerine getirmez, kendisine bir şey emanet edildiği zaman ona hıyanet eder." (Buhârî - Müslim)

Diğer bir rivayette **"Her ne kadar oruç tutsa da, namaz kılsa da ve kendini müslüman zannetse de."** buyurulmuştur. (Müslim)

"Yalan söyler": Şimdi hepimiz bunu dünyada yalan söylemek olarak alırız. Asıl olan insanın yalanı Hazret-i Allah'adır. O ki yoktan var etti, vücut azaları ile donattı. Hazret-i Allah'a kulluk yaptığını sanır, halbuki O'nun hakkında Hazret-i Allah şöyle buyurur:

"Ey Âdemoğulları! Ben size 'Şeytana ibadet etmeyin, o sizin apaçık bir düşmanınızdır, bana kulluk edin, bu dosdoğru yoldur.' diye emretmedim mi?"
(Yâsin: 60-61)

Ee sen Hazret-i Allah'a ibadet ediyordun. Demek ki etmiyor muşsun.

Hadis-i kudsî'de:

"Benim cinlerle ve insanlarla önemli bir hadisem var! Ben yaratıyorum, benden başkasına ibadet ediliyor!. Ben rızıklandırıyorum, benden başkasına şükrediliyor." (Taberânî)

O başkası; nefis ve şeytan. Niçin? Onun yolunda olduğun için. Ne oldu şimdi? Yalancı olduk.

Yalan; doğru olanın veya doğru bildiğinin aksini söylemektir. Dinimiz yalanı haram kılmış ve şiddetle menetmiştir.

Âyet-i kerime'lerde:

"Yalan sözden çekinin." (Hacc: 30)

"Şüphesiz ki Allah, aşırı yalancıyı doğru yola erdirmez." buyuruluyor. (Mümin: 28)

Doğruluk imanın sermayesi, yalan da nifakın sermayesidir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyururlar:

"Kişinin her işittiğini söylemesi, yalan olarak yeterlidir." (Müslim)

"Söylediklerine inanacak bir mümin kardeşine yalan söylemen, çok büyük bir hıyanettir." (Ebu Dâvud)

"Sözünü yerine getirmez": Gerçekten bizler **"Kalı belâ"**da söz vermemiş miydik. **"Sen Rabb'imizsin!"** diye.

Peki Rabb'imize yöneldik mi, O'na döndük mü, O'na ibadet, kulluk ile O'nun rızâsını tahsil edebildik mi? Yoksa azdık, taşdık yoldan çıktık mı?

Bir Hadis-i şerif'lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

"Vaad borçtur. Yazık şu kimseye ki vaad eyler de sonra meşrû bir engel bulunmaksızın vaadini yerine getirmez." (Münâvî)

Bir Hadis-i şerif'lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

"Allah'a ve ahiret gününe imanı olan ya hayır söylesin veya sussun." (Buharî)

Diline sahip olan, diğer uzuvlarına da sahip olur.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Âdemoğlu sabaha çıktığı vakit, bütün uzuvları dile derler ki:

Bizim hukukumuzu korumak hususunda Allah'tan kork!

Biz sana tâbiyiz, bizim doğruluğumuz sana bağlıdır.

Eğer sen dosdoğru olursan biz de doğru oluruz, doğruyu buluruz.

Şayet sen eğrilirsen biz de öyle oluruz." (Tirmizî)

İnsanın diline sahip olmasının ne kadar mühim olduğunu Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde beyan buyuruyorlar:

"Bir kulun imanı istikamette olmaz, kalbi istikamette olmadıkça; kalbi de istikamette olmaz, dili istikamette olmadıkça." (Ahmed bin Hanbel)

"Emanete hıyanetlik eder": Hazret-i Allah bize dinini, kitabını, Resul'ünü emanet olarak göndermiş ve emanet etmiştir.

Din, dinini yaşayıp yaymaya, dinine sahip çıkmaya, dininin emir ve yasaklarına riayet ettik mi?

Kitabına ve kitabındaki hakikatlere sarıldık mı?

Resul'üne teslim olduk mu?

Gönülden sevdik mi?

Yoksa dilde mi iman ettik ve böylece şeytan ve nefis yolunda soyulduk.

Allah-u Teâlâ Âyeti kerime'sinde:

"Bir kısmınız diğerlerine bir şey emanet ederse, güvenilen kimse kendisine emanet edileni yerine versin ve bu hususta Rabb'i olan Allah'tan korksun." buyuruyor. (Bakara: 283)

Hadis-i şerif'te ise:

"Emanet izzettir." buyuruluyor. (Münavî)

Diğer Hadis-i şerif'lerde ise şöyle buyuruluyor:

"Nezdinde emânet bırakılan eşyayı sahibine iade et. Sana hıyânet eden kimseye de hıyânet etme!" (Tirmizî)

"Güvene lâyük olmak bir bakıma zenginliktir." (Camius-sağır)

Yani başkalarının güvenine lâyük olan zât, itibarın sağladığı bir zenginliğe sahiptir.

"Halkın malında ve ırzında emanete mâlik olmak rızık bolluğunu, hıyânet ise bilakis fakr ve ihtiyacı celbeder." (Camius-sağır)

İnsân-ı Kâmil'e Emanet Edilen İlâhi Emanet "Emanetullah"

Şu iki Âyet-i kerime'de Cenâb-ı Hakk birçok esrarını gizlemiş Ümmet-i Muhammedi sadakât ve teslimiyet, itaat ve hürmet, sevgi ve saygı gibi hususlarda ikaz etmiş, azmamaları, şaşmamaları, taşmamaları için tembihte bulunmuştur:

"Biliniz ki Resulullah aranızdadır. Şayet o birçok işlerde size uysaydı, mutlaka sıkıntıya düşerdiniz. Fakat Allah size imanı sevdi ve onu kalplerinizde süsledi. Küfrü, fıska ve isyanı da çirkin gösterdi. İşte doğru yolda olanlar bunlardır." (Hucurât: 7)

"Size Allah'ın âyetleri okunurken ve aranızda O'nun Resul'ü bulunurken nasıl küfre dönersiniz? Kim Allah'a sımsıkı sarılırsa, muhakkak ki o doğru bir yola iletilmiştir." (Âl-i imrân: 101)

Bu tecelliyat el'an devam edegelmektedir.

Allah-u Teâlâ kullarına tevdi ve ihsan ettiği en büyük emaneti olan **"Zâtî ilâhi tecelli"**sini Hâtemü'l-evliyâ'ya tahsis etmiş; bu emanet-i ilâhi doğrudan doğruya bir miras olarak Hâtemü'l-enbiyâ'dan Hâtemü'l-evliyâ'ya intikâl etmiştir. Onun ilminin, peygamberlere ve velilere kaynak olan velâyetinin, vazifesini icra ederken gördüğü ilâhi teyidin üstünlüğü ve fazileti hep bu emanet-i ilâhiden ileri gelir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, korkup endişeye düştüler. Onu İnsan yükledi." (Ahzâb: 72)

"Sana Rabb'in, sen râzı oluncaya kadar verecek." (Duhâ: 5)

"O sizi seçti." (Hacc: 78)

Allah-u Teâlâ bu ilâhi emanetin kimlerde bulunduğunu beyan etmek üzere Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Sonra biz o kitabı kullarımızdan beğenip seçtiklerimize miras bıraktık." (Fâtır: 32)

Senden sonra ümmetinden olan kullarımızın içinden seçip beğendiğimiz, süzüp çıkardığımız kulları ona vâris kıldık. Senin ümmetin en ileri süzme ümmet olduğu gibi, onların içinde en seçkinleri de bu **"Vâris"**lerdir.

Allah-u Teâlâ'nın bu mirası kime bıraktığı burada belli oluyor. Zaten bütün bu icraatlar bu mirastan ötürü değil midir?

Allah-u Teâlâ bânîni ilim verdiği kimseler hakkında Âyet-i kerime'sinde şöyle buyurur:

"Kur'an kendilerine ilim verilen insanların kalplerinde parıldayan apaşikâr âyetlerdir." (Ankebût: 49)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz hiç okuma-yazma bilmiyordu, nübüvvet verilmeden önce onun herhangi bir hazırlık yaptığını da hiç kimse görmemişti. Böyle olduğu halde geçmişin ve geleceğin ilimlerini içinde toplayan Kur'an-ı kerim gibi bir kitabı getirmesi ve onu beşeriyete sunması, Allah tarafından gönderildiğinin apaçık delilidir.

Hâtem'ül-enbiyâ -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'den sonra vahiy kesilmiş, ilham kapısı ise açık kalmıştır. Din kıyamete kadar bâkidir. İnsanların yeni bir dine ihtiyaçları yoktur. Fakat zamanla vesveselere dalıp arzu ve heveslere kapıldıkları için, hakikati hatırlatmaya, ruhlarını kuvvetlendirmeye ihtiyaçları vardır.

Bâî-i Sofyavî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Fusûsu'l-Hikem Şerhi**"nde Hâtemü'l-evliyâ'yı:

"Zâtiyet hazinelerinin anahtarlarını elinde bulunduran zât..." olarak vasıflandırmıştır. ("Şerh-i Fusûsu'l-Hikem li'l-Bâî", s. 39)

Yani "*Allah-u Teâlâ emânât-ı ilâhîyi ona bırakmış!*" diyor.

Allah-u Teâlâ onun velâyetini öyle yaratmıştır ki, bütün velilere verdiği hâli, ahvâli, tecelliyâtı... hepsini onda cem etmiştir. Niçin? Onu sevdiği için. Allah-u Teâlâ Hâtemü'n-nebi'ye "**Habib'im!**" dedi. Bu bir intikal olduğu için bu sevgi de intikal eder. Sevmeseydi zaten iki kandil yaratmazdı.

Onlar bu sırrı o zaman görmüşler. Allah-u Teâlâ dilediği esrarını ona bildirir, o da o hazinedekileri görür, göre göre bilir. Anahtar elinde çünkü. Yani ilâhi esrâra ait olan sırları o açar, Allah-u Teâlâ'ya ait gizli sırları o ifşa eder.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Hatmü'l-Evliyâ**" kitabının 9. Bölüm'ünde şöyle buyuruyorlar:

"Bütün velilerin kalpleri Allah'ın celâliyle birleşir, hepsi tek bir kişinin kalbi üzerinde bulunur.

Nitekim Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onunla ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

"Ümmetinden yetmiş bin kişi hesapsız olarak cennete gireceklerdir. Onların kalpleri bir adamın kalbi üzerindedir." (Buhârî, c. 8, 124; Müslim, İman 371-372)

Onlar, kalpleri O'ndan gayrı her şeyden uzaklaşıp, tek bir kalp gibi birbirine bağlanmaları nedeniyle birleşip böyle olmuşlardır."

Gayeleri bir. Ne idi gaye? Allah! Hedef O olduğu için, o hedefe göre yönelmişlerdir. Yetmiş bin kişi amma, bir kişinin yönelmesi gibi yetmiş bin kişi yönelmiş.

Bu bir gönül işidir. Muhabbet erbâbının işi başka. Bunlar hesaplarını dünyada verenlerdir. Dünyada hesaplarını bitirmişler, Allah-u Teâlâ defterlerini kaldırmış, orada onlara hesap sormayacak.

O öyle murad etmiş, hep oradan geliyor. Sermayedir o işi yaptıran. O lütfetmedikçe kuldandan hiçbir şey husule gelmez.

Çünkü O Ganî'dir, biz fakiriz. O bir kişiye tecellî eder amma, binlerce kişi istifade eder.

Onun için fakir der ki: "*Hakk ile olalım, Hakk ile ölelim!..*"

Muhyiddîn İbnü'l-Arabî -kuddise sırruh- Hazretleri Hâtemü'l-veli hakkında:

"Hiç şüphe yok ki o, herkesin kendisine muhtaç olduğu bir Seyyid'dir."
buyuruyor. (Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ ve Şemsü'l-Mağrib)

Emanet-i ilâhi onda olduğu için, O koyduğu için...

Hazret başka bir ifşaatında bu emanet-i ilâhi'den "**Bu ilim, ilm-i billâh'ın âlâsıdır. Bu ilim, ancak peygamberlerin ve velilerin sonuncusuna verilmiştir.**" buyurarak Hâtem-i nebi'nin ve Hâtem-i veli'nin ilminin verilme olduğunu onların kalplerine emanet edildiğini işaret buyuruyorlar. ("Fusûsu'l-Hikem" s: 43)

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Nevâdirü'l-Usûl**" isimli eserinde; "**O hidâyet anahtarı, yeryüzünün nuru, velilerin defterinin emanetçisi ve onların rehberidir.**" buyurarak, velilerin defterinin Hâtemü'l-evliyâ'ya emanet edildiğini haber veriyorlar.

Buradaki gizli sırrı ifşa etmeme imkân yok. Fakat bu Zât-ı muhterem çok ince esrarı görmüş ve haber vermiştir.

Yine Hazret ifşaatlarının bir noktasında;

"O, O'nun emindir." buyurmuşlardır. (Nevâdirü'l-Usûl c. 1, s. 613)

Bu vazifeyi ona emanet etmiş, o da emanete riayet eder. Emanet olduğunu bilir, kendisine hiçbir şey mâletmez.

Muhyiddîn İbnü'l-Arabî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ**" isimli eserinde: "**Benim ahdimi taşıyacak bir kimse de yoktur.**" buyuruyor.

Bu sözün mânâsı; yani veli olmadığı gibi, Emânât-ı ilâhî'yi ona yüklemiş, ondan başkası bu yükü taşıyamaz demektir. Onun ahdini taşıyan, onun yerine gelecek bir fert yoktur. Ona ihsan ve ikrâm edileni başkasına yüklememiştir, ona verilen başkasına verilmemiştir. Başkasına verilmediği için, bu soy ve bu ahlâktan gelecek kimse olmadığı için ve böyle bir zaman bulunmadığı için onun yerine gelecek kimse de yoktur.

Bütün bu Zevât-ı kiram Hazerâtı onun Hazret-i Allah'ın emini, emanetçisi olduğunu, Allah-u Teâlâ'nın onda tecelli ettiğini, nazargâh-ı İlâhi'ye mazhar olduğunu haber vermişlerdir. Bunlara şaşırmayın, dahası var, akıl havsala almaz.

Velilerin Defterinin Emanetçisi:

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Nevâdirü'l-Usûl**" isimli eserinde velilerin defterinin Hâtemü'l-evliyâ'ya emanet edildiğini şöyle haber veriyorlar:

"O hidâyet anahtarı, yeryüzünün nuru, velilerin defterinin emanetçisi ve onların rehberidir."

"Velilerin defterini ona emanet eder, onların makamlarını kendisine tanıtır ve menzillerine muttali kılar." (Nevâdirü'l-Usûl fî Ma'rifeti Ehâdîsü'r-Resul, c. 1, s. 619-620)

Buradaki gizli sırrı ifşa etmeme imkân yok. Fakat bu Zât-ı muhterem çok ince esrarı görmüş ve haber vermiştir.

Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın, Allah-u Teâlâ'nın emri ve hükmü ile yürüyeceğini bin sene öncesinden haber vererek diğer bir ifşaatlarında şöyle buyurmuştur:

"Hâtemü'l-evliyâ, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-in yolunda, onun nübüvveti ve Allah'ın mührü ile yürür." (Hatmü'l-Evliyâ)

O, O'nun halifesidir. Allah-u Teâlâ'nın lütuf ve ihsanlarını akıl almaz, bu O'nun ihsanından başka bir şey değildir. O öyle murad etmiş, mahlûka âit hiçbir şey yok.

O Muhammed Aleyhisselâm değil, Muhammed Aleyhisselâm'ın vekâletinin taşıyıcısı ve emanetçisidir, o hazinenin hazinedârıdır.

Nitekim Yâkub Hân Kâşgârî -kuddise sırruh- Hazretleri buyururlar ki:

"Sultan'ın hazinesine bir hazinecinin tayin edilmesi gibi; Hâtemü'l-velâye de onun velâyet mertebesine tayin edilmiştir."

Lâkin hazinesini hazineciden alıyor diye, hazinecinin Sultan'dan üstün olduğu düşünülmemelidir."

Emânet-i Kübrâ'yı, En Büyük Emânet'i Taşıyan Cevher-i Yektâ:

Bandırmalı-zâde Mustafa Hâşim Efendi -kuddise sırruh- Hazretleri **"Vâridât-ı Mensûre"**de yer alan başka bir beyânında, İlâhî ilme mazhar olan Hâtemü'l-evliyâ'nın **"Emânet-i kübrâ"**yı, yâni **"En büyük emânet"**i taşıdığına işâret etmiş; onun yalnız bâtinî verâset yönünden değil, nesep itibâriyle de Hâtemü'l-enbiyâ'nın vârisi olduğunu ifşâ etmiştir:

"Bâtındaki beş hissini her biri bir cevherdir; beş hâssası vardır, her bir hâssasına da bir isim verilir."

Bir mertebe tâbir eylerler ki, o Cevher-i yektâ daha önce yukarıda zikrolunan 'ilm-i İlâhî'nin elbisesidir, ağacın tohumunun zuhur ettiği mezrâlardır ve 'Emânet-i kübrâ'; yâni 'En büyük emânet' de odur. Nübüvvet sûretleri ve velâyet sûretleri elbisenin değişmesinden ibârettir. Sûretler mertebeleri üzere nice dursa, İlâm-i İlâhî'nin hâmilî (taşıyıcısı) Hâtemü'l-evliyâ'dır; sırca (bâtın itibâriyle) da, nesilce (soyca) da Hatmü'l-enbiyâ'nın vârisidir.

'Allah î mân edenlerin Velî'sidir.' (*Bakara: 257*) **sırrı, bu söz için âdil bir şâhiddir. İyi anla!..**" ("Envârü'l-Melâmiyyûn", Millet Ktp. Ali Emîrî, Manzum, Mecmû'a, nr.: 737, vr. 151^b-152^a)

Her zaman diyoruz ki, hep O, hep O'ndan, kişide bir şey yok. Hep verilme... Öyle murat etmiş.

Muhyiddîn İbnü'l-Arabî -kuddise sırruh- Hazretleri, Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri'nin **"Hatmü'l-Evliyâ"**da sorduğu soruları cevaplandırmak için yazdığı **"el-Cevâbü'l-Müstakîm"** isimli eserinde; bu sorulardan on üçüncüsü olan: **"Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- Hâtemü'n-nübüvvet'e hak kazandığı gibi, Hâtemü'l-evliyâ olmaya kim hak kazanmıştır?"** sorusuna şu cevabı vermiştir:

"Buna hak kazanan, ceddine (yani Muhammed Aleyhisselâm'a) çok benzeyen bir kimsedir. O Arapça'yı pek iyi konuşamaz, fakat ahlâkı hususunda ondan farklı da olmaz." ("el-Cevâbü'l-Müstakîm ammâ Se'ele anhü et-Tirmizî el-Hakîm", Beyazıt Devlet Ktp. nr.: 3750 vr. 242^b)

Demek ki onun nesebi asaleten geliyor ve bu asalet en asillerden geliyor, aynı zamanda bu geliş vekâleten oluyor.

O da oluyor, bu da oluyor. Yani isterse onun neslinden, isterse seçtiği kuldan veriyor. O Allah-u Teâlâ'ya âit bir iştir. Onu da yürüten O, bunu da yürüten O.

Onun nesebi asaleten olduğu için çok yüksek oluyor. Fakat ona merbudiyyet de asaleten olduğu zaman oraya çıkabiliyor. Hem asalet hem vekâlet birleşmiş oluyor.

Hülâsa olarak hepsi Resulullah Aleyhisselâm'ın ıyâlidir. Kimisi Sıddîkiyye yolundan gelir, kimisi de Hazret-i Ali -kerremallahu veche- Efendimiz'in yolundan gelir. Bazen her ikisinin bir kimsede cem olması da mümkündür. Yani hem zâhirî nesep itibariyle Hazret-i Ali -kerremallahu veche-ye hem de mânevî nesep itibariyle Sıddîk-ı Ekber -radiyallahu anh-a varırlar. İşte bunlar Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in hem nübüvvet, hem de velâyet hâline sahiptirler.

Mânen öyle yakınlık var ki, en yakından da yakındır ve bu yakınlık kıyamete kadar bir yoldan devam eder. Her fazilet, her meziyet o Nûr-i Muhammedî sayesinde.

Bu yol has bir yoldur, Sıddîkiyyet yoludur. Velâyet yolu, Hâtem'lik yoludur. Bu hâtemlik, Hatemü'l-Enbiyâ ile Hatemü'l-Evliyâ'ya verilmiştir.

Bu nurun, bu ilâhî feyzin kaynağı Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'dir. Bu vazifeyi Sıddîk-ı Ekber -radiyallahu anh- ve Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Hazerâtı'na teslim etti, yani onun buyurması ile yol devam etti, bu vazifeyi onlar gördüler. **"Hâfi"** olanı Hazret-i Ebu Bekir Sıddîk -radiyallahu anh- Efendimiz'den, **"Cehri"** olanı ise Hazret-i Ali -radiyallahu anh- Efendimiz'den intişar etmiştir. Gele gele bu nurun Hâtem-i velî'de bütünüyle yayılmasına vesile oldu.

Şöyle ki:

Muhyiddîn İbnü'l-Arabî -kuddise sırruh- Hazretleri: **"Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ"** adlı eserinde; Hâtemü'l-evliyâ olan zâtla gizli bir perdenin ardından konuştuğunu ifşâ etmiş ve ona;

'Peki (velâyetin sizde olduğuna dâir) beraberinde tasdik edici bir yardımcın var mı?' diye sorduğunda:

"Ben Sıddîk-ı Ekber -radiyallahu anh-in halifesiyim, (kalplere) onun zikrini boşaltırım!" cevabını aldığı söylenmiştir.

Yani ona verilen emaneti devren almış oluyor.

Şeyhü'l-Ekber -kuddise sırruh- Hazretleri'nin, husûsiyetle Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın makâmını, alâmetlerini ve ayırt edici hususiyetlerini tespit etmek için yazdığı **"Ankâ-i Muğrib fî Ma'rifeti Hatmü'l-Evliyâ"** adlı kitabındaki ifâdesine göre:

"Onun 'Hâtemü'l-evliyâ'lığının tasdik edici alâmeti, Sıddîk-ı Ekber -radiyallahu anh-in halifelerinden biri olarak gönderilmesi ve onun zikrini tâlim ve telkin etmesidir." (sh. 48)

Nasıl ki Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Sıddîk-ı Ekber -radiyallahu anh- Hazretleri'ne zikrullahı tâlim ettiyse ve onun vekâletini yapıyorsa, o tâlimâtın vekâletini o da yürütecek. Çünkü ona Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz tâlim etti ve o tâlim ile yürüdü. Sonra bu tâlim ona intikal edecek ve bunu o yürütecek.

Bizim yolumuz tasavvuf üzerinde irşattır. Çünkü Hakîm et-Tirmizî -kuddise sırruh- Hazretleri:

"Allah-u Teâlâ onun irşadını yayacak" buyuruyor.

İşte bu, bu mânâyı taşıyor.

Allah-u Teâlâ işte bu **"Emanet-i İlâhi"**yi Hâtemü'l-evliyâ'ya yüklemiş, taşıyacak gücü de bahşetmiştir. Bu ilâhi emaneti ondan başkasının taşıyabilmesi mümkün değildir.

Hâtemü'l-Evliyâ'dan Başkasının Taşıyamadığı Emanet:

Bandırmalı-zâde Seyyid Hâşim Mustafa el-Üsküdârî -kuddise sırruh- Hazretleri **"Vâridât-ı Mensûre"** adlı eserinde; Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın, **"İlmu'llâh"**ın hocası olan Resulullah Aleyhisselâm'ın aslından ve Hazret-i Ali -radiyallahu anh-in neslinden **"Mânevî hilâfet"**e vâris olarak zuhur edeceğini beyan buyurmuştur:

"Şimdi, ey tâlip! Râbbânî âlemi ve İlâhî esrârı izhâr etmek ve kavratmak için her ne mikdâr çaba ve gayret, sa'y ve ihtimâm eylesem, bahânesi olan ehle fayda ve yakîn gelmez, bilâkis daha ziyâde münevver olmuş ve muhabbet etmiş olur. Hemen talep ve rağbet edenlere lâzım olan budur ki; zikrolunan faydalı yön üzere, velâyet sırrının mertebeleri olan dört mertebedeki efrâd (ferdleşmiş) zâtan eyleye ki, âlemin mürşidi ve İlâhî bir yol göstericidir.

Fahr-i Âlem, Sebeb-i veled-i benî-Âdem -sallallahu aleyhi ve sellem- Hazretleri saâdetle buyurdular ki:

'Benden sonra hilâfet yeryüzünde bulunan Hâşimoğulları'ndan nesep itibâriyle bana en yakın olanındır.' diye nice kere haber verdikleri farklı kitaplarda yazılıdır ve bu hilâfetten murâd üzerlerindeki ledün ilmi, hidâyete irşâd için olan hakîkî ve manevî hilâfettir. Zîrâ hâşâ, sümme hâşâ Sıdkıyyetin Hakikat'i

(Hâtemü'l-enbiyâ) vehimle ve hayâlle haber vere, sonra tersi zuhûr ede!.. Eğer murâdları zâhirî hilâfet olsaydı öyle zuhûr ederdi. Lâkin onların murâdı mânevî hilâfet ile ilgiliydi ki öyle zuhûr eyledi. İyi anla!...

Zâhirî hilâfet mânevî hilâfetin gölgesidir. İlâhî halîfeye, kâmil merde mânevî akid ile nefsi bağlamak, Ehlullâh'ın malûmları olan bir sırdır. Bu sözlerden murâd, İlmullâh'ın hocası, İlâhî halîfe âleminin mürşidi olan Resul-i Ekrem'in hânedânından ve İmâm-ı Alî -radiyallahu anh- nesl-i pâklerinden olur, Hâtemü'l-enbiyâ'nın ilmîne vâris olan Hâtemü'l-evliyâ'dır." ("Vâridât-ı Mensûre", Millet Ktp. Ali Emîrî, Manzum, Mecmû'a, nr.: 737, vr. 153^b)

"Hâtemü'l-evliyâ"lık hem nesep itibârı ile hem de mânevî yol ciheti ile birleşiyor. Bu hususlar gizlidir, beşerin idrâkinin dışındadır. Allah-u Teâlâ dilediğini dilediğine veriyor.

Hazret; **"Zâhirî hilâfet mânevî hilâfetin gölgesidir. İlâhî halîfeye, kâmil merde mânevî akid ile nefsi bağlamak, Ehlullâh'ın malûmları olan bir sırdır."** buyuruyor.

Allah ehli olan Evliyâullah Hazerâtı mânevî akitle bu zâta bağlıdır. Onlar ona bağlılıkta samimidirler, bunu ibraz etmişlerdir, söz vermişlerdir.

"Hatm'in Rûhu"ndan Murâd "Zâtî Tevhîd"dir!.

İlâhî vergiler husûsunda Şît Aleyhisselâm'dan istimdâd ettiklerini zannedenlerin, aslında Hatm'in rûhundan istimdâd ettiklerine dikkati çeken Karabaş Velî -kuddise sirruh- Hazretleri, **"Hatm'in rûhu"** ile murâd edilenin **"Zâtî Tevhîd"** olduğunu ifşâ ederek, onun asıl varlık maddesinin Allah'tan olduğunu haber vermiştir:

"İşte bu, gerçek müşâhade ilmidir ve her insan buna değer verir, bunu arzu eder. Lâkin istidâdını bundan başkasına harcayan onu hiçe müncer eder. Hatm'in rûhuna gelince, bu onun için geçerli değildir, zirâ onun asıl maddesi Allah'tandır, varlıklardan hiçbirinin maddesinden değildir."

Hatm'in rûhundan murâd, Zâtî Tevhîd'dir ve ayrıca ondan başka, Zât'a muhtaç olan fiileri ve sıfatları dahî Tevhîd'dir. Kişi Şît'in rûhundan istimdâd ettiğini zanneder de, rûhun hakîkatini kavrayamaz." ("Kâşifü'l-Esrâri'l-Fusûs", Hacı Mahmud Efendi, nr.: 2225, vr. 29^b-30^a)

Hazret bu ifşaatında Hâtem-i velî'nin ruhunun asıl maddesinin Allah-u Teâlâ'dan olduğunu, varlıklardan hiç birisinin maddesinden olmadığını beyan buyuruyor.

Bu husustaki gizli sırrı yaklaşık üç yüz sene evvel yaşamış olan Allâme Abdülganî Nablusî -kuddise sirruh- Hazretleri **"Cevâhirü'n-Nusûs"** adlı eserinin Şit Aleyhisselâm'la ilgili olan İkinci Bölüm'ünde bu peygamberin kendi ilmîni taşıyanlara yaptığı istimdâttan, velilerin sonuncusu olan bu zâtî istisnâ ederek şöyle buyurmuştur:

"Risâlet velâyeti, nübüvvet velâyeti ve iman velâyeti hususunda evliyânın Hatm'i olan insanın ruhu bunun dışındadır. Onun ilmî kâmillerin ruhları arasındaki bir ruhtan değil, ancak vasıtasız olarak, bir olan Allah-u Teâlâ'nın katından gelir." (Cevâhirü'n-Nusûs, s. 42)

Mevzunun özü budur.

Yani o bunların hepsinden ayrıdır. Onu O idare ediyor. Doğrudan doğruya Allah-u Teâlâ onunla irtibat kurmuş. O ona veriyor, o dilediğine oradan veriyor.

Şeyhü'l-Ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arabî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Fusûsü'l-Hikem**" isimli eserinde Allah-u Teâlâ'nın Hâtemü'l-evliyâ'yı ezelden ayırdığına ve onun ruhî yapısına temas ederek şöyle buyurmuştur:

"Onun maddesi ruhlar arasındaki bir ruhtan değil, ancak Allah'tan gelir. Belki de onun rûhu, bütün ruhlara madde olur." (Fusûsü'l-Hikem)

Allah-u Teâlâ ezelden o iki nuru yarattı, murad ettiğini yerleştirdi, oradan yerleştirdi.

Allah'tan geldiği için onun ruhunun bütün ruhların mayası olduğunu beyan ediyor.

"EMANET İZZETTİR"

Emanet'in Uyurken Kalplerden Çekilmesi:

Huzeyfe -radiyallahu anh-den rivayet edilen bir Hadis-i şerif'lerinde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz emanetin verilmesini anlattıktan sonra bu emanetin (yani din duyguları, adalet ve emniyet umdelerinin) nasıl yok olacağını şöyle haber vermişlerdir:

"Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana emanetin nasıl indiğini şöyle haber verdi:

"Emanet (yani din duyguları, adalet ve emniyet umdiyeleri) bir takım yiğitlerin kalplerinin derinliklerine indi. Sonra onlar Kur'an'dan bilgiler öğrendiler, daha sonra Peygamber'in sünnetinden öğrendiler.

"Biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler. Korkup endişeye düştüler. Onu insan yüklendi. Çünkü insan çok zalim ve çok cahildir." (Ahzâb: 72)

Âyet-i kerime'sinde işaret edilen iman, tevhid ve diğer emirler o insanın kalbine yerleşti. Sonra Kur'an-ı kerim ve Sünnet-i seniyye'den buyruk ve yasakları öğrenip yerli yerince yaptılar.

Sonra Resulullah Aleyhisselam bu emanetin yok olacağını şöyle haber verdi:

"Bir kişi azıcık uyur. O uyurken kalbinden emanet hissi çekilip alınır da; emanetin eseri (izi ve yeri), rengi uçuk bir nokta halinde yanık yeri gibi kalır. Sonra o yine uyur, bu defa emanetin izi (geri kalan kısmı da) alınır. Bunun eseri ve yeri de balta sallayan bir işçinin avucundaki bere kabarcığı gibi kalır.

Şu halde (o mübarek) emanet, senin ayağına düşürdüğün bir kıvılcımın düştüğü yeri şişirtip, senin onu bir kabarcık halinde görmene gibidir. Halbuki bu kabardıkça (vücudun hayati açısından) bir önemi yoktur.

Bu eser, siyahlıktan daha kötüdür.

Kalplerden emanet böyle silindikten sonra insanlar alışverişe devam ederler, fakat içlerinde emaneti doğruca yerine getirecek kişi zor bulunur. 'Filan oğullarından emin bir kişi varmış, ne akıllı, ne tedbirli, ne zarif, ne kahraman adamdır. Allahtan çekinir.' derler. HALBUKI ONUN KALBİNDE ZERRE KADAR İMAN YOKTUR."

Huzeyfe -radiyallahu anh- der ki:

"Ben o güzel günleri görüp geçirdim. Kiminle olursa olsun düşünmeden alışveriş ederdim. O Müslüman ise dini, başka dinden ise âmiri, valisi onu bana hainlik etmekten menederdi. Bugün emanet ve emniyet kalmadığından, falandan başkasıyla alış-veriş etmiyorum." (Buhari, Tecrid-i sarîh: 2039)

Huzeyfe -radiyallahu anh- Hazretleri emanetin yani din duygularının, adalet ve emniyet umdiyelerinin Allah-u Teâlâ tarafından insan gönüllerine nasıl ilham olunup sonra birer birer nasıl silinip gittiğini en belirgin bir üslup ile Resulullah Aleyhisselam'ın nübüvvet lisanından nakletmiştir. Bir kelime ile İslâm nurunun nasıl doğduğunu, nasıl söndüğünü bildirmiştir.

İnsan uyuyacak, uyurken imanı çekilecek, imanı çekilince orada bir kabartı kalacak. Amma balta yemiş el şişer, orda taş yoktur, şişkinlik vardır. Başka zaman gene uyur, şişkinlikte gider. Siyah nokta kalır, başka zaman yine uyur, o siyah nokta da gider.

Artık dümdüz olur, bitti iman gitti, gece uyurken iman gider. Yani Cenâb-ı Hakk onun kalbinden imanı alıyor.

Tabi bu da hatalardan ötürü oluyor. Yani sen hiç farkına bile varmadan iman gidiyor. Sonra sen işi bozuyorsun. Zaten iman alındığından ötürü bozuyorsun. Onun için hata yaparsan senin imanını çeker, sonra sen işi bozarsın. Zaten iman alındığından ötürü bozarsın. Bugün de iman çok az. Görünüşte fevkalade müslüman fakat zerre kadar iman yok.

Emanet kalpte, kalbin derinliklerindedir. Kalbe emanet edilmiştir. Bu emanet öyle bir emanet ki, iman hakikatleri, İslâm'ın nezaketi, letafeti, tevhid ve diğer emirler ile adalet, emniyet gibi ahlâki faziletlerdir.

İnsan hata yapar, günahı ısrarcı olur, kabahatlerde sınır tanımaz isyan, şirk ve küfürde kalırsa iman gider. İman gidince insanın kalbi döner ve işi bozmaya başlar.

İmansız olarak yaşarlar, bütün iş ve icraatları gösterişten ibarettir. Diğer taraftan dinin yıkılmasına sebep olacak iş ve icraatlar yaparlar. Bu icraatlarını dindenmiş gibi göstermek isterler.

İnsan Hazret-i Allah'a yönelik olsaydı, tevbe istiğfar kapılarından girseydi, belki emanet duygularını kaybetmeyebilirdi.

Ebu Hureyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i Şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Zani zina ederken mümin olarak zina etmez. Hırsız çalarken mümin olarak çalmaz. Şarabı içerken dahi sarhoş mümin olarak içmez." (Müslim: 57)

Nefsinin şehvetine uyararak başkasının hukukuna gizlice el uzatmak, kendisinin hakkı bulunmayan bir malı Allah-u Teâlâ görmüyormuş gibi çalmaya kalkışmak, elbette Allah-u Teâlâ'nın izzetine bir tecavüz ve gizliden gizliye bir harptir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i serif'lerinde şöyle buyuruyorlar:

"Bir kul zina ettiği zaman, iman nuru kalbinden çıkar, bir gölge gibi başının üzerinde durur. Ancak tam bir tövbe ettiği zaman dönüp kalbine girer." (C. Sagir)

İnsan hatasında ısrarcı olup günahında da tevbe-i nasuh ile tevbe etmeyince emanet kalpten çıkmaya başlar. Dıştan çok akıllı, zarif, kibar dersin ama iman çekilmiş, kalpte zerre kadar iman kalmamıştır.

Nasıl ki uykuda iken ruh alınıyorsa ve bir daha geri verilmiyorsa insanın ölümü gerçekleşiyorsa, uykuda alınan bu emanet duygularıyla da imansızlık, yani mânevi ölüm gerçekleşmiş olur. Artık o kalp mühürlenmiştir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde kullarını geceleyin uykularında kendilerinden geçirmek suretiyle öldürdüğünü beyan buyuruyor:

"Sizi geceleyin öldüren O'dur." (En'am: 60)

Ruh uyku halinde zâhirden bâtına geçer. İnsan uykuya daldığı zaman ölü gibi kendini kaybeder, şuur ve idrakine sahip olamaz. Çünkü uyku küçük ölümdür. O artık her haliyle Allah-u Teâlâ'nın kabza-i ilâhisindedir. Onu yeniden hayata döndürecek yegane kudret O'dur.

Bu Âyet-i kerime ayrıca uykunun ölüme, uyanmanın da yeniden dirilip kalkmaya açık bir delilidir.

Allah-u Teâlâ büyük ölüm esnasında bedenlerdeki ruhları kabzetmek üzere vazifeli melekleri göndermek suretiyle ruhları alanın da, uyuma esnasında küçük ölüm ile ruhları alanın da kendisi olduğunu Âyet-i kerime'sinde beyan buyurmaktadır:

"Allah öleceklerin ölümleri anında, ölmeyeceklerin de uykuları esnasında ruhlarını alır."

Ölmelerine hükmettiği kimselerin ruhunu yanında tutar, diğerlerini belli bir süreye kadar (bedenlerine) gönderir." (Zümer: 42)

İnsanlar uyanırken de uykuda iken de Allah-u Teâlâ'nın murakabası altındadırlar.

Allah-u Teâlâ ömürleri tamam olmayıp ölmeyecek olanların ruhlarını alır, uyanıncaya kadar tutar, cesetlere bırakmaz sonra uyanırlar ve hayatları mukadder ecelleri gelinceye kadar devam eder.

Ömrü tamam olmuş, eceli gelmiş olanların ruhlarını ise tutar, bedenden alâkasını keser ve onlar bir daha uyanamazlar. Kıyamete kadar da bir daha o bedene dönüşü mümkün olmaz.

"Şüphesiz ki bunda iyi düşünen kimseler için öğütler ve ibretler vardır." (Zümer: 42)

Ölürken ve uykuda iken ruhların alınmasında, bunların alıkonulmasında veya belli bir süreye kadar bırakılmasında, Allah-u Teâlâ'nın azametinin enginliğine, kıyametin ve haşırın gerçekleşeceğine pek büyük ve açık deliller vardır.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den; Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz buyururlar ki:

"Sizden biriniz yatağına yatacağı zaman yatağını silksin. Çünkü oraya neler girdiğini bilemez. Sonra şöyle duâ etsin:

(Bismike Rabbî veda'tü cenbî vebike erfeuhü in emseke nefsi ferhamhâ ve in erseltehâ fahfazhâ bimâ tahfezu bihi ibâdik-es-sâlihîn)

"Ey Rabb'im! Ancak senin isminle yanımı yatağa koydum ve ancak senin iradenle kaldırayabilirim. Ey Rabb'im! Uykudayken ruhumu alırsan bana rahmetini ihsan et. Tekrar cesedime yollarsan sâlih kullarını muhafaza ettiğin gibi muhafaza buyur." (Buhari. Tecrid-i Sârih: 2147)

Kalpteki Sır:

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde buyurur ki:

"O gün ki, ne mal fayda verir ne de oğullar... Meğer ki Allah'a tamamen salim ve temiz bir kalp ile gelenler ola." (Şuara: 88-89)

Kalbin ıslahı çok mühimdir, çünkü bütün azalar onun emrindedir.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"İyi bilin ki insanda bir et parçası vardır, o iyi olursa bütün ceset iyi olur. O bozulursa bütün ceset ifsad olur. O et parçası kalptir." (Buhârî)

Kötülüklerden ve günahlardan uzaklaşan bir kalp saâdete erip felâh bulduğu, Allah katında makbul olduğu gibi; mâsiyetlere daldığı zaman, şehvet ve lezzetlere dalıp hayvanî sıfatlarla örtüldüğü zaman, o nispette Allah'tan uzaklaşır.

Bir Hadis-i şerif'te de şöyle buyuruluyor:

"Kalp bir hükümdardır ve kalbin askerleri vardır. Eğer hükümdar bozulursa askerler de bozulur, iyi olursa askerler de iyi olur." (C. Sağır)

Kalp nurlandığı zaman nûru bütün uzuvlara dağılır, uzuvlardan sadır olan kötülüklerin kaynağı ise yine kalptir.

O'nun tecelli etmesi için kalp kilidinin açılması lâzım, kalp kulağının açılması lâzım, kalp gözünün açılması lâzım. İnsan ancak kalp vasıtasıyla hikmetle idrak edebilir. İlim, amel, ihlâs üzere bulunursa gitgide melekîyet sıfatına nail olur, aksi halde hayvânî melekeye iner. Beden bir binek, azalar nefer mesabesinde, kalp ise padişah hükümdardır.

Gönül gayb âlemine dönüp ona bağlanırsa, o kimse Allah yoluna sülûk eder, meleklerin vasıflarını kazanır, emaneti taşımaya yaraşır bir kimse olur. Nimet-i ilâhiye temiz kalplerde tecelli eder.

Allah-u Teâlâ dilediği zaman bir kulunun kalp gözünü açarsa gayb âlemini görür, dilerse âlemleri seyrettirir. Kalp kulağını açarsa istediklerini duyurur. Bunların kalbine nurunu akıtmış, kendi lütfundan bir ruh ile desteklemiştir. Allah-u Teâlâ kimin kalp gözünü açarsa hakikati o bilir.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz diğer bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Kalpler dört sınıfa ayrılır:

- 1. Tertemiz bir kalptir ki, içinde alev alev yanan bir lâmba vardır. Bu müminin kalbidir.**
- 2. Simsiyah kesilmiş ve döndürülmüş kalptir. Bu kâfirin kalbidir.**
- 3. Kılıflı ve kılıfının ağızı bağlanmış kalptir. Bu münafığın kalbidir.**
- 4. Terkedilmiş, yüz çevirilmiş kalptir ki, iman da nifak da vardır.**

İman bu kalpte, temiz suyun yeşillendirip çoğalttığı bakla gibidir. Nifak ise irin ve sarı suyun geliştirip büyüttüğü çıban gibidir. Binaenaleyh bu iki maddeden hangisi üstün gelirse, onunla hükmedilir." (Ahmed bin Hanbel)

Emanet İzzettir:

"Kıyamet ne zamandır?" diye soran bir zâta Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurdular:

"Emanet yitirildiği zaman kıyameti bekle! İşler ehil olmayanlara verilince kıyameti bekle!" (Buhârî. Tecrîd-i sarîh 54)

Ebu Zerr-i Gifârî -radiyallahu anh- **"Yâ Resulellah! Beni bir göreve tayin etmez misin?"** diye sorduğunda, mübarek ellerini omuzuna koyarak şöyle buyurdular: **"Yâ Ebu Zerr! Sen zayıfsın, vazife ise emanettir ve kıyamet gününde rüsvaylıktır ve pişmanlıktır. Ancak bu emaneti hakkıyla alıp yürütenler müstesnâ."** (Müslim)

Ehliyet ve salâhiyeti olmayan, yapacağı işe hakkıyla vakıf olmayan bir kimse, bir işi üzerine alıp da lâyıkiyle yapamazsa, bu da emanete hıyanettir.

Hadis-i şerif'lerde **emanete hıyanet etmenin kıyamet alâmetlerinden olduğu** haber verilmektedir. Diğer bir Hadis-i şerif'te ise kıyamet alâmeti olarak **"Emanetin ganimet bilineceği"** beyan edilmektedir.

Emanet; korumak ve saklamak için insana verilen maddi ve mânevi şeyler demek olduğu için Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'sinde:

"Bir kısmınız diğerlerine bir şey emanet ederse, güvenilen kimse kendisine emanet edileni yerine versin ve bu hususta Rabb'i olan Allah'tan korksun." buyuruyor. (Bakara: 283)

Hadis-i şerif'te ise:

"Emanet izzettir." buyuruluyor. (Münâvî)

Ücret veya maaş karşılığında çalışan kimsenin yapacağı işi hakkıyla yapması, mesuliyetini bilmesi emanettir. Yanında çalıştığı kimsenin izni olmaksızın işi gevşek tutarsa, işe geç gelir veya erken paydos ederse, emanetin hilâfına hareket etmiş olur.

Başkasının malını haksız olarak yemenin haram yollarından birisi de rüşvettir. Hangi şekilde ve hangi isim altında bulunursa bulunsun dinimiz rüşveti yasaklamıştır.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime'sinde:

"Aranızda birbirinizin mallarını haksız sebeplerle yemeyin, bildiğiniz halde günaha girerek insanların mallarından bir kısmını yemek için onu hâkimlere (rüşvet yollu) aktarmayın." buyuruyor. (Bakara: 188)

Allah'ın gadabını gerektirecek kadar kötü olan rüşveti alan da veren de, hatta vasıta olan da günaha eşittir.

"Rüşvet alana, verene ve vasıta olana Allah lânet etsin." (Hâkim)

Rüşvete hediye isminin verilmesi, onu haramdan helâle çevirmez.

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Kur'an-ı kerim'inde:

"Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda haram sebeplerle değil, karşılıklı rizâ ile yapılan ticaretle yiyin. Haram ile nefsinizi mahvetmeyin. Şüphesiz ki Allah size karşı çok merhametlidir." buyuruyor. (Nisâ: 29)

Âyet-i Celile'deki **"Haram ile nefsinizi mahvetmeyin!"** Emr-i Sübhâni'si çok mühim ve ince bir mânâyı ihtiva etmektedir.

Hadis-i şerif'te:

"İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, kişi kazandığı malın helâlden mi haramdan mı olduğuna aldırış etmeyecektir." (Buhârî. Tecrîd-i sarîh: 962)

Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz diğer bir Hadis-i şerif'lerinde:

"Haramdan meydana gelen her vücuda, ateş daha lâyıktır." buyuruyorlar. (Tirmizî)

Haram, yürüyen merdiven gibidir. Ayağını bastın mı bir daha yakayı kurtaramazsın. Seni alır, cehenemin dibine kadar götürür.

Haram, insanın içini karartır. Haram yiyen kişiden iyi işler beklemek boştur. Çünkü küpün içinde ne varsa dışına o sızar.

Diğer Hadis-i şerif'lerinde de şöyle buyuruyorlar:

"Bir kimse haramdan bir şey yerse kırk gün namazı kabule şâyân olmaz."
(Deylemî)

"Bir insan ki, büyük bir iştiyâkla, (Hacc veya Umre için) yola çıkar. Birçok eziyetlere katlanır, toz toprak içinde kalır. Ellerini semâya doğru açıp Yâ Rabb'î, Yâ Rabb'î diye yalvardığı halde, yediği haram, içtiği haram, giydiği haram ve her türlü gıdası haramdır. Böyle bir adamın duâsı nasıl kabul edilir?" (Müslim)

Hazret-i Ömer -radiyallahu anh- Efendimiz yanlılıkla zekât develerinin sütünü içtiği zaman, parmağını ağzına sokarak istifrâ etmiştir. **"Biz harama düşeriz korkusuyla helâlin onda dokuzunu terkederdik."** sözü ne kadar düşündürücüdür.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz de, kölesinin haram kazancından olan sütü içince, boğazına parmak salarak istifrâ etmeye başlamış, neredeyse ölecek hale gelmişti. Daha sonra **"Allah'ım! Midemde kalıp damarlarıma karışan kısmından sana sığınırım."** diye duâ etmiştir.

Haram ve bâtil yollarla, başkalarının rızâ ve menfaatlerini gözetmeksizin elde edilen kazançlar menfaat gibi görünüyorsa da aslında zarardır.

Haram lokma insanın içini tahrip eder ve kötülüğe tahrik eder.

Fâiz, kumar, ihtikâr, rüşvet, hile... gibi gayr-i meşru yollardan kazanç sağlayan kimse kendisini mahvetmiş demektir. İşte bu elim âkıbetten müminleri kurtarmak için rahmetiyle tecelli eden Allah'ımız, bu yollardan kazanç sağlamayı yasaklamıştır.

Müslüman; Elinden, Dilinden Emin Olunan Kimsedir:

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet olunduğuna göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde beyan buyururlar:

"Bir adam bir kimseden bir arsa satın aldı. Daha sonra arsada bir küp altın buldu. Küpü alarak arsayı satan adama getirdi. 'Ben senden yalnız arsayı satın aldım, altın almadım, al şu altınları!' dedi. Fakat adam almadı: 'Hayır almam, ben sana toprağı her şeyiyle sattım.' cevabını verdi. Alırsın almazsın derken mahkemeye düştüler. Hakim de onlara 'Sizin oğlunuz ve kızınız var mı?' diye sordu. Bunlardan birisi 'Benim bir oğlum var.' Öbürü 'Benim de bir kızım var.' dediler. Bunun üzerine hakim 'Öyle ise bu ikisini evlendirin ve bu altından onlara verin, bir kısmını da kendiniz için sarfedin.' diye hükmetti." (Buhârî ve Müslim)

Altınları ikisi de almıyorlar. Bugünkü durumumuza bakın, şu İslâm'ın güzelliklerine bir bakın!

İslâm budur.

Devlet Malı da Vakıf Malı da Emanettir:

"Bir şeyi gizlice almak, hırsızlık yapmak" mânâlarına gelen gulûl; taksim edilmeden önce ganimet mallarından bir şey çalmak demektir. **"Devlet malına da vakıf malına da hıyanet etmek"** de bu türdendir.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre şöyle söylemiştir:

Bir gün Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- aramızda bulunduğu bir sırada ayağa kalkarak hıyaneti andı, onu büyüttü de büyüttü, onun halini de büyüttü.

Sonra şöyle buyurdu:

"Sakın sizden birinizi kıyamet günü, boynunda böğürmesi olan bir deve olduğu halde gelerek: 'Yâ Resulellah! Beni kurtar!' derken, kendimi de: 'Senin için hiçbir şeye mâlik değilim, ben sana tebliğ ettim.' diye cevap verirken bulmayayım.

Sakın sizden birinizi kıyamet günü, boynunda kişneyişi olan bir at olduğu halde gelerek: 'Yâ Resulellah! Beni kurtar!' derken, kendimi de: 'Senin için hiçbir şeye mâlik değilim, ben sana tebliğ ettim.' diye cevap verirken bulmayayım.

Sakın sizden birinizi kıyamet günü, boynunda meleyişi olan bir koyun olduğu halde gelerek: 'Yâ Resulellah! Beni kurtar!' derken, kendimi de: 'Senin için hiçbir şeye mâlik değilim, ben sana tebliğ ettim.' diye cevap verirken bulmayayım.

Sakın sizden birinizi kıyamet günü, boynunda çığlığı olan bir kimse olduğu halde gelerek: 'Yâ Resulellah! Beni kurtar!' derken, kendimi de: 'Senin için hiçbir şeye mâlik değilim, ben sana tebliğ ettim.' diye cevap verirken bulmayayım.

Sakın sizden birinizi kıyamet günü, boynunda dalgalanan elbiseler olduğu halde gelerek: 'Yâ Resulellah! Beni kurtar!' derken, kendimi de 'Senin için hiçbir şeye mâlik değilim, ben sana tebliğ ettim.' diye cevap verirken bulmayayım.

Sakın sizden birinizi kıyamet günü, boynunda altın, gümüş olduğu halde gelerek: 'Yâ Resulellah! Beni kurtar!' derken, kendimi de: 'Senin için hiçbir şeye mâlik değilim, ben sana tebliğ ettim.' diye cevap verirken bulmayayım." (Müslim: 1831)

Bu Hadis-i şerif'ten anlaşılıyor ki, gerek ganimet malından ve gerekse devlet malından çalınıp aşırılan her şey kıyamet gününde hâinlerin boynunda asılı olacaktır.

Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in bir cümle ile ifade edilebilecek bir hususu, aynı kelimelerle ayrı ayrı beyan etmesi hıyanetin vebalini büyütme ve zihinlerde kuvvetle yerleşmesini sağlamak içindir.

Her ne kadar bu Hadis-i şerif'te değeri yüksek olan şeyler zikredilerek ihanetten men edilirse de, diğer bazı Hadis-i şerif'lerde; ayakkabı bağı, iğne, iplik ve hatta bunlardan daha değersiz olan devlete âit şeyleri çalmanın aynı şekilde hıyanet olduğu, ganimet

malından böyle değersiz küçük bir şey çalmış olarak cephede ölen bir askerin şehitlik mertebesini kaybedeceği belirtilmektedir.

Devlet malına hıyanet etmek çok büyük bir günahdır. Kişiyi direkt cehenneme götürür.

Devlet malından bir şey çalmak, vazifesini şahsi çıkarı için kullanmak emanete hıyanet etmektir.

"Kim bu hıyanetliğı yaparsa, kıyamet gününde hıyanet ettiği şeyle gelir." (Âl-i imrân: 161)

Abdullah bin Abbas -radiyallahu anhümâ- şöyle söylemiştir:

"Bir toplulukta devlet malından hırsızlık (Gulûl) zuhur ederse, Allah o topluluğun kalplerine korku salar.

Bir topluluk içinde zina yayılırsa orada ölümler artar.

Bir topluluk ölçü ve tartılarda hile yaparak miktarı azaltırsa Allah onlardan rızkı keser.

Bir kavmin (mahkemelerinde) haksız yere hükümler verilirse, o kavimde mutlaka kan yaygınlaşır.

Bir kavim sözünden dönüp gadre yer verirse, Allah onlara mutlaka düşmanlarını musallat eder." (Muvatta. Cihad: 26)

Görülüyor ki devlet malının yağmalanması ile başlayan düşüş; zina, ölçü-tartıda hile, adaletsizlik gibi çeşitli safhalardan geçerek sözünden dönme noktasına ulaşmaktadır.

Midelerine haram girince, kalplerini korku sarar ve düşmanlarıyla karşılaşmak istemezler. Düşmanları da onlara galebe çalar.

Yine rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz devlet malından iki dirhemlik bir miktarı çalan Eşca'lı sahabenin cenaze namazını kılmamıştır. (İbn-i Hemmâm; el-Musannef)

•

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Ekd kabilesinden bir zâtı zekât toplamak üzere göndermişti. Bu zâtın vazife dönüşü **"Şunlar zekât malı, şunlar da bana verilen hediyelerdir."** demesi üzerine Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz minbere çıkarak Allah'a hamd-ü senâdan sonra şöyle buyurdu:

"Gönderdiğim memura ne oluyor ki, 'Bu sizin, bu da bana verilen hediyedir.' diyor. Babasının ya da annesinin evinde otursaydı, ona hediye verilir miydi?"

Hayatım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizden biriniz haksız yere bir şey alırsa; o aldığı deve, sığır veya koyun, omuzuna yükletilmiş olarak Allah'ın huzuruna çıkacaktır."

Sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz koltuk altları görünecek şekilde ellerini kaldırıp üç defa **"Yâ Rabb, emrini tebliğ ettim mi?"** buyurdu. (Buhârî)

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'in, memuriyeti şahsi menfaatlara âlet edilmemesi hususunda yaptığı tebliğat son derece etkili olmuştur.

Muaz bin Cebel -radiyallahu anh- der ki:

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- beni Yemen'e göndermişti. Hareket edip yürüdüğüm zaman arkamdan birini göndererek beni çağırıldı.

Yanına varınca:

'Sana niye adam gönderip geri çağırıldığımı biliyor musun?' buyurdu ve ilâve etti:

"Benim iznim olmadan hiçbir şey almayacaksın! Zira bu gulûdür (hırsızlıktır). Kim gulûl yaparsa, kıyamet günü aldığı şey ile gelir. İşte bunun için seni çağırıldım. Artık işine gidebilirsin." (Tirmizî: 1335)

Abdullah bin Ömer -radiyallahu anhümâ- bir deve satın alarak meraya salmıştı. Deve orada otlayarak hayli beslendi. Hazret-i Ömer -radiyallahu anh- çarşıda gördüğü bu besili devenin kime ait olduğunu sordu. Oğlunun olduğunu öğrenince onu çağırıldı. Kendisini dinledikten sonra çok celâllendi.

"Emirül-müminin'in oğlunun devesini güdün, sulayın, besleyin öyle mi? Olmaz böyle şey! Ey Abdullah! Deveyi sat, sermayeni al, fazlasını beytül mâle koy." buyurdu ve öyle de yapıldı.

•

Hazret-i Ömer -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

"Hayber savaşının vukû bulduğu gün Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in ashâbından birkaç kişi gelerek **'Filân şehit, filân şehittir!..'** dediler. Nihayet bir kişinin yanına vararak **'Bu da şehittir!'** dediler.

Bunun üzerine Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

"Hayır! Ben onu aşırıldığı bir hırka yahut yağmurluktan dolayı cehennemde gördüm." buyurdu.

Sonra da: **"Ey Hattab oğlu! Git de: 'Cennete müminlerden başkası giremez.' diye topluluğun içinde nidâ et!'** buyurdu.

Ben de çıktım ve:

'Dikkat! Cennete müminlerden başkası giremez!' diye nidâ ettim." (Müslim: 114)

Şehitlik dünyada ulaşılabilecek mertebelerin en üstünü olduğu için, Ashâb-ı kiram -radiyallahu anhüm- Hazerâti savaşlarda şehit olanlara gıpta ederlerdi. Burada, şehit

olanları Resulullah Aleyhiselâm'a haber vermelerinin sebebi de bu imrenme duygusudur. Çünkü onlar Allah-u Teâlâ'nın şu Âyet-i kerime'sini çok iyi biliyor ve bu ilâhî beyandaki ölümsüzlerden olmak istiyorlardı:

"Allah yolunda öldürülenlere ölümler demeyin, bilâkis onlar diridirler. Fakat siz farkında değilsiniz." (Âl-i imrân: 154)

Böyle olduğu halde Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz, şehit olduğu haber verilen kişinin, ganimetten çaldığı bir hırkadan dolayı cehennemde olduğunu bildirmiştir.

•

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

"Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte Hayber savaşına çıktık. Allah da bize fethi müyesser kıldı. Ganimet olarak altın ve gümüş almadık. Sadece eşya, yiyecek ve giyecek aldık. Sonra Vâdil-kurâ'ya çekildik. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in kölesi gölgeliğe girmek için ayağa kalktı. Bu esnada kendisine bir ok isabet etti, eceli de bundan oldu.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

***'Hayır! Muhammed'in nefsi kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Hayber'de taksim edilmemiş olan ganimetlerden almış olduğu şu hırka ateş olmuş, onun üzerinde alev alev yanmaktadır.'* buyurdu.**

Herkesi bir korku almıştı. Derken bir kimse bir veya iki adet pabuç tasması getirdi ve: 'Yâ Resulellah! Bunu Hayber'de almıştım' dedi.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

"Ateşten bir pabuç tasması, yahut ateşten iki pabuç tasması!" (Müslim: 115)

Görülüyor ki çalınan şeyler ateş haline getirilerek hıyanet edenlere onlarla azab edilecektir.

Yine görülüyor ki hâin harpte öldürülse bile ona şehit denilemez.

Bir Hadis-i şerif'lerinde ise şöyle buyuruyorlar:

"Kimin ruhu şu üç şeyden uzak olarak bedenini terkederse cennete girer: Kibir, hâinlik ve borç." (Tirmizî - İbn-i Mâce)

•

Abdullah bin Amr -radiyallahu anhümâ-nın şöyle dediği rivayet edilmiştir:

"Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in seferde eşyasına bakan Kirkire adında biri vardı, günün birinde öldü.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onun için:

'Bu adam cehennemliktir!' buyurdu.

Ashâb: 'Acaba neden ki?' diye bakmaya gittiler. Ganimet malından aşırılmış bir abayı yanında buldular." (Buhârî. Tecrid-i sarîh: 1283)

Bir Hadis-i şerif'lerinde de şöyle buyuruyorlar:

"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kimsenin, müslümanların ganimetinden (devlet malından) olan bir hayvana, zayıf düşürüp de öyle geri verecek şekilde binmesi helâl değildir.

Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kimsenin bir elbise eskitip de öyle geri verecek şekilde giymesi helâl değildir." (Ebu Dâvud)

•

Rivayet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Selmân-ı Fârisî - radiyallahu anh-ı ganimetleri korumakla vazifelendirmişti. Derken bir kimse gelerek: **"Selman! Elbisem yırtık idi. Ganimetten bir iğne iplik alıp onu diktim. Bana günah var mı?"** diye sordu. Selman -radiyallahu anh-: **"Herşey miktara göredir."** diye cevap verdi. Bunun üzerine o kimse elbisesinden o ipliği çekip çıkararak, ganimet malının içine kattı.

Yine rivayet edildiğine göre bir kimse ganimet içinden bir veya iki ayakkabı bağı alıp: **"Bunları Hayber günü ben ele geçirmiştım."** dedi.

Bunun üzerine Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Cehennemde olan bir veya iki ayakkabı bağı!" buyurdu. (Buhârî - Müslim)

•

Adiyy bin Amîre el-Kindî -radiyallahu anh-den rivayet edildiğine göre **"Ben Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-in şöyle söylediğini işittim."** demiştir.

"Sizden herhangi bir kimseyi memur tayin ettiğimizde, o bizden bir iğneyi veya iğneden daha değersiz bir şeyi gizleyecek olursa bu bir hıyanettir. Kıyamet gününde onunla gelir."

Bunun üzerine Ensar'dan siyah bir kimse ayağa kalkarak: **"Yâ Resulellah! Bana verdiğin memuriyeti geri al!"** dedi. Ben onu hâlâ görür gibiyim.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-: **"Bu da ne demek oluyor?"** diye sordu. O kimse: **"Senin şöyle söyle söylediğini işittim."** deyince, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

"Ben aynı şeyleri şimdi bir kere daha söylüyorum. Sizden kimi bir vazifeye tayin edersek, az çok ne elde ettiyse getirsin. Ondan kendisine, tarafımızdan verileni alsın, men edilenden kaçsın." (Müslim: 1833)

Günümüzü Tarif Eden Mucize Hadis-i Şerif:

Allah-u Teâlâ Resul-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem-ine, gelecekle alâkalı birçok şeyi bildirmiş, o ise onlardan bazısını ümmetine bir bir açıklamış ve ümmet-i muhteremesini bu fitne-fesâda karşı uyarmıştır. Bir mucize olarak Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Devlet malı (hazine) belirli çevrelerin menfaati yapıldığı,

Emanet kelepik ve zekât angarya sayıldığı,

İlim dinden başka gaye için tahsil edildiği,

Kişi karısına itaat edip annesine asi olduğu ve dostunu kendisine yaklaştırıp babasını uzaklaştırdığı,

Mescidlerde gürültüler başgösterdiği, fâsık kimsenin kabilenin başına geçtiği ve aşâğılık adamın milletin lideri olduğu,

Şerrinden korkulduğu için kişiye ikramda bulunulduğu,

Şarkıcı kadınlar ve çalgı âletleri türediği,

Şaraplar içildiği

Ve bu ümmetin sonunda gelenler evvel gelenleri lânetlediği zaman;

İşte o zaman kızıl bir rüzgâr, zelzele, yere batma, şekil değiştirme, taşlanma ve ipi kopan bir kolyenin tanelerinin birbiri ardı sıra gitmesi gibi birbirini takip eden alâmetler beklesinler." (Tirmizî)

İhlâs Sûre-i Şerif'i (14)

İHLÂS SÛRE-İ ŞERİF'İNİN BÂTİNÎ MANÂSİ (9)

Ağustos 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

Vâhidiyet ve Samediyet (2)

Allah-u Teâlâ ezeli ve ebedîdir. Zâtının evveli ve âhiri, dengi ve benzeri olmadığı gibi; sıfatlarının da öncesi ve sonrası yoktur.

Ne zâtında ne sıfatında hiçbir benzeri, hiçbir eşi ve ortağı olamaz. Ezelde olmadığı gibi, bundan sonra da olmayacaktır. İşte bu "**Ehadiyet**"idir. O şimdi ezelde olduğu gibidir. Öyle "**Ehad**" ve öyle "**Samed**"dir. Her şeyin bir eşi veya benzeri olabilir. Hiçbir dengi ve benzeri olmamak yalnızca O'na mahsustur.

O'ndan başka müstakil bir vücut ve mevcud yoktur. Ezelde olmayınca, sonradan olması da muhaldir. Çünkü sonradan olanlar mahlûk olacağı için zaten O'na denk ve eşit olması mümkün değildir. Sonradan yaratılanlarda ne kadar üstünlük ve kemâliyet farz edilirse edilsin, yine de mahlûktur. Bundan dolayı bütün kâinat, gökler ve yer, âfâk ve enfüs, ruh ve cisim, mekân ve zaman, Kürsü ve Arş, dünya ve ahiret hepsi birden O'na muhtaçtır. Bütün bunlar yok iken O var idi ve hepsini O yarattı. Yarattıktan sonra yönetti, geliştirdi ve daima kendilerine kendilerinden daha yakın ve onlarla beraber oldu.

Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyuruyor:

"Nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir." (Hadîd: 4)

Her yerde hazır, insanın her hâline nazırdır.

Allah-u Teâlâ kendisinin hakkı olan ulûhiyetini kimseye vermez, kimseyle paylaşmaz. Şirk iddiâları her ne yolla olursa olsun bâtıldır.

Şirk koşanlar cansız bir şeye Allah'tan başka hiç kimsenin can veremeyeceğine inandıkları halde şirklerine devam etmekle apaçık bir sapıklık içinde olduklarını göstermektedirler. Şayet onlar bütün bunları düşünüp kavrayacak olsalardı, Hakk'tan yüz çevirmezler, hakikata sarılırlar, dünya saâdetine ahiret selâmetine kavuşmuş olurlardı.

"Yerde ve gökte eğer Allah'tan başka ilâh bulunmuş olsaydı, ikisi de bozulup giderdi." (Enbiyâ: 22)

Âyet-i kerime'den anlaşıldığı üzere, varlıkların ister yıldızlar gibi yüksekte, ister hayvanlar gibi, bitkiler gibi yeryüzünde bulunsun; binlerce seneden beri değişmez ve sarsılmaz bir kaide ve hikmet üzere devam edebilmesi Cenâb-ı Hakk'tan başka bir ilâh bulunmadığına kati surette delâlet etmektedir.

Diğer Âyet-i kerime'lerinde ise şöyle buyuruluyor:

"De ki: Eğer onların dedikleri gibi, Allah ile beraber başka ilâhlar da bulunsaydı, o takdirde bu ilâhlar Arş'ın sahibine ulaşmak için yol ararlardı." (İsrâ: 42)

Arş'ın sahibi ve mâliki Allah-u Teâlâ'dır. Durum dedikleri gibi olsaydı, onlar tuttukları bu yol ile olanca kuvvetleriyle Arş'ın sahibi olan Allah-u Teâlâ'ya yakınlaşmanın çarelerini ararlardı.

"Allah evlât edinmemiştir. O'nunla beraber hiçbir ilâh yoktur. Eğer olsaydı, her ilâh kendi yarattığını alır gider ve biri ötekine üstün gelmeye çalışırdı." (Mü'minûn: 91)

Halbuki bu varlık âleminin son derece mükemmel bir şekilde düzenli olduğu görülmektedir.

"Allah onların vasıflandırdıkları şeylerden münezzehtir." (Mü'minûn: 91)

[| Hakikat'te Bu Ay | Diğer Sayılar | Ana Sayfa |](#)

HAZRET-İ MUHAMMED **Aleyhisselâm**

-Hicretin Altıncı Yılı-

Ağustos 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

Kürz Bin Câbir -Radiyahallahu Anh- Seriyesi

Ukl ve Ureyne kabileleri'nden sekiz kişi Medine'ye gelip İslâm dinini kabul ettiler. Medine'nin havasına alışamadıkları için hasta oldular. Resulullah Aleyhisselâm kendi develerinin sütü ve idrarı ile tedavi olmaları için onları Kuba'ya bağlı olan ve Zül-hader denilen yere gönderdi. Orada birkaç gün tedavi gördükten sonra âfiyet buldular. Betleri benizleri yerine gelince irtidat ettiler. Develeri gütmekte olan Yesar adındaki çobanın elini ayağını kestiler. Diline ve gözlerine diken batırarak kızgın güneşin altında bıraktılar. Resulullah Aleyhisselâm'ın orada otlamakta olan on beş devesini alıp savuştular. Sağ kalan çoban hadiseyi haber verdi. *"Arkadaşımı öldürdüler, develeri götürdüler!"* dedi. Gaddarların bu hareketini duyan Resulullah Aleyhisselâm takipleri için Kürz bin Câbir - radiyallahu anh-i yirmi kişilik bir müfrezenin başına geçirerek mürtedleri takibe gönderdi. İzlerini sürmek üzere yanlarına bir de iz sürücüsü katıldı.

Süvari birliğini gönderirken de:

"Allah'ım! Yollarını onlara gösterme! Tek deve yolundan daha dar ve çıkmaz et!" diyerek bedduâ etti.

Allah-u Teâlâ gözlerini şaşırttı, yollarını bulamadılar. Süvariler kısa zamanda hiçbirini kaçırmayıp yakaladılar ve Medine'ye sevkettiler. Develerden birini kestikleri için on dördü geri alındı.

Yesar hakkında yaptıkları muâmele onlara da aynen icrâ edilerek kısas yoluyla öldürüldüler. Elleri ayakları çaprazvâri kesildi, gözlerine mil çekildi. Sonra asıldılar, öylece Harre'de güneşe terkedildiler, ölüp gittiler.

•

Bu hususta nâzil olan Âyet-i kerime'de Allah-u Teâlâ şöyle buyurdu:

"Allah ve Resul'üne karşı savaşanların ve yeryüzünde fesat çıkarmaya çalışanların cezası ancak; ya öldürülmeleri, ya asılmaları, yahut el ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi veya buldukları yerden sürülmeleridir." (Mâide: 33)

İşte Allah'a ve Peygamber'ine harp vaziyeti alarak silâhlanıp bozgunculuk yapanların cezaları böyledir.

"Bu, dünyada onlar için bir zillettir. Ahirette ise onlar için büyük bir azap vardır." (Mâide: 33)

Yani bu anlatılan cezalar dünyaya âittir. Böylece rezil ve rüsvay edileceklerdir. Ahirette de cehennem azabı vardır. Bu azabın büyüklüğü tahmin bile edilemez. Bu bir kısas idi. Yaptıklarının tıpkısı ile cezalandırılmışlardır.

Kısasta hayat vardır. Yaptıklarının yapacaklarının aynıyle cezalandırılacaklarını bilen kötüler, zâlimler; bu kötülüklerinden, bu zulümlerinden alıkonulmuş olur.

"Ancak ele geçirmenizden önce tevbe edenler olursa, onlar müstesnadır." (Mâide: 34)

Böyle bir durumda kul hakları dışında olanlardan adı geçen cezalar düşer.

"Biliniz ki Allah çok bağışlayan, çok merhamet edendir." (Mâide: 34)

Tevbeleri üzerine kendilerini bağışlar, rahmetiyle de onlara azap etmez.

Zıhar Yemini:

Câhiliye devrinde bir kimse karısına: *"Sen bana anamın sırtı gibisin."* dediği zaman, artık karısı ona haram olur, bu söz boşama sayılırdı, onu bir daha alamazdı. İslâm'da ilk Zıhar'ı yapan Ubâde bin Sâmit -radiyallahu anh-in kardeşi Evs bin Sâmit -radiyallahu anh-dir.

Kendisi ihtiyarlamış ve hırçın bir yapıya sahip olmuştu. Kızdığı zaman akli gider gelirdi. Amcasının kızı Havle bint-i Sa'lebe -radiyallahu anhâ- ile evli bulunuyordu. Bir gün hanımından bir istekte bulundu, isteği yerine getirilmeyince de öfkeleni ve: **"Sen bana anamın sırtı gibisin!"** deyiverdi. (Ebu Dâvud)

Evs -radiyallahu anh- çok geçmeden söylediğine pişman oldu. Fakat Havle -radiyallahu anhâ-: **"Nefsimi kudret elinde tutan Rabb'ime yemin ederim ki, sen bu sözü söyledikten sonra, Allah ve Resul'ü hüküm verinceye kadar yanıma gelemezsin. Git Resulullah Aleyhisselâm'a danış!"** dedi. Evs -radiyallahu anh-: **"Ben utanırım soramam!"** karşılığını verince Havle -radiyallahu anhâ-: **"Ben gider sorarım!"** dedi ve Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'in hânesinde bulunduğu sırada Resulullah Aleyhisselâm'ın huzuruna vardı. **"Yâ Resulellah! Evs benimle evlendiğinde gençtim, çekici idim. Ancak yaşım ilerleyip birçok çocuğum olunca Evs beni anası gibi kıldı ve kimsesiz bıraktı. Eğer bana bir çare bulup onunla geçinmemi temin edersen bunu beyan buyur!"** diye istekte bulundu.

Resulullah Aleyhisselâm: **"Ben şimdiye kadar bu hususta herhangi bir şeyle emrolunmadım. Senin ona haram kıldığını görüyorum."** buyurdu.

Havle -radiyallahu anhâ-: **"Öyle söyleme yâ Resulellah! Vallâhi o, boşama sözünü hiç anmadı!"** dedi. Fakat Resulullah Aleyhisselâm: **"Senin ona haram kıldığını görüyorum."** şeklindeki sözünü tekrarladi. Kadın devamlı surette kendi sözlerini tekrarlıyor: **"Kurbanın olayım nazar buyur yâ Resulellah!"** diyordu. Nihayet Resulullah Aleyhisselâm;

"Sen şimdi evine dön! İnşallah bir şey emrolunursa onu sana bildiririm." buyurdu.

Havle -radiyallahu anhâ- bu defa şikâyetini Allah-u Teâlâ'ya arz etmeye başladı. Ellerini açtı, şöyle duâ ediyordu: **"Ey Allah'ım! Halimin perişanlığını, üzüntü ve tasalarımı, bu ayrılmanın üzerimdeki zahmet ve meşakkatini sana şikâyet ediyorum. Körpe çocuklarım var. Onları ona bıraksam zâyi olacaklar, yanıma alsam aç kalacaklar. Allah'ım! Şikâyetlerim ancak sanadır!"**

Hem duâ ediyor, hem ağlıyordu. O sırada Resulullah Aleyhisselâm'ı vahiy hâli bürüdü. Vahyin şiddeti geçtikten sonra gülümseyerek doğruldu ve:

"Müjde yâ Havle! Allah-u Teâlâ ikiniz hakkında vahiy indirdi." buyurdu ve bu hususta nâzil olan Âyet-i kerime'leri okudu.

"Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah'a şikâyette bulunan kadının sözünü Allah işitmiştir." (Mücâdele: 1)

Kadının sesini Allah-u Teâlâ'nın işitmesi, duâsını kabul buyurması demektir.

"Allah sizin konuşmanızı işitir." (Mücâdele: 1)

Onun sana dediklerini, senin de ona verdiği cevabı işitmiştir.

"Muhakkak ki Allah işitendir, bilendir." (Mücâdele: 1)

Daha sonra Allah-u Teâlâ "Zihar"ın hükmünü şöylece beyan etmiştir:

"İçinizden zihar yapanların kadınları, onların anaları değildir. Onların anaları, ancak kendilerini doğuran kadınlardır." (Mücâdele: 2)

Bu şekilde bir tespit yapılmakla, zihar yapan kocanın, karısı ile nikâhının sona ermesi şeklindeki düşünce ortadan kaldırılmıştır.

"Şüphesiz ki onlar çirkin ve yalan bir lâf söylüyorlar." (Mücâdele: 2)

Yalandır, çünkü hanımları, anaları değildir. Bununla beraber çirkin bir sözdür, çünkü zihar kendisine nikâhı haram olan yakınının bir uzvunu diline dolamak demektir. Ayrıca Allah'ın helâl kıldığını haram kılmak gibi küstahlıkla Allah-u Teâlâ'nın haklarına tecavüzdür.

Fakat söylenince de bir hükmü olması gerekir.

"Bununla beraber şüphesiz ki Allah çok affeden çok bağışlayandır." (Mücâdele: 2)

•

Daha sonra Allah-u Teâlâ bu çirkin sözün kefaret yolunu açıklamak üzere şöyle buyurdu:

"Hanımları hakkında zihar yapıp da sonra söylediklerinden dönenler, birbirleriyle temas etmeden önce bir köle azad etmelidirler."

Size böylece öğüt verilmektedir. Allah işlediklerinizden haberdar olandır." (Mücâdele: 3)

Öyleyse sizin için koymuş olduğu hükümlere uymaya devam edin, şer'î hudutlara riâyetten ayrılmayın.

"Kim de (buna imkân) bulamazsa, temas etmezden önce birbiri peşinden iki ay oruç tutmalıdır." (Mücâdele: 4)

Bu iki ay içerisinde bir gün dahi tutmasa, yeniden başlaması gerekir.

"Buna da gücü yetmeyen altmış fakiri doyurur." (Mücâdele: 4)

Onlara bir gün sabah ve akşam yemek yedirir, veya bir fakire bu şekilde altmış gün yemek yedirir. Altmış fakire birer fitre miktarı para vermesi de kâfi gelir.

"Bu, Allah'a ve O'nun Resul'üne iman etmenizden dolayıdır." (Mücâdele: 4)

Biz bu hükmü bunun için koyduk.

"Bunlar Allah'ın hudutlarıdır." (Mücâdele: 4)

Bu sınırları aşmak câiz olamaz.

"Kâfirler için acı bir azap vardır." (Mücâdele: 4)

Bunlar Allah ve Resul'ünün koyduğu sınırları tanımayıp onlara düşmanlık eden veya onların tayin ettiği sınırlardan başka hükümler koyan yahut da tercihte bulunmaya kalkışan kimselerdir.

•

Zihar hakkındaki Âyet-i kerime'lerin inmesi üzerine Resulullah Aleyhisselâm Evs bin Sâmit -radiyallahu anh-e haber saldı. Gelince onunla konuştu:

- **Yâ Evs! Zihar hükmünden kurtulman için bir köle azad etmen gerekiyor.**
- **Yâ Resulellah! Köle azad etmeye gücüm yetmez ki!**
- **Öyleyse devamlı olarak iki ay oruç tutacaksın.**
- **Günde iki defa yemezsem, gözümün ışığı eksiliyor.**
- **O halde altmış fakiri doyurmalısın.**
- **Ona da gücüm yetmez. Meğer ki bana yardım etmiş olasın.**

Resulullah Aleyhisselâm Evs -radiyallahu anh-e on beş ölçek zâhire bağışladı. O da onunla altmış fakiri doyurdu. Resulullah Aleyhisselâm daha sonra Havle -radiyallahu anhâ-ya: **"Kocan çok yaşlanmıştır. Onun hakkında Allah'tan kork! Ona karşı hayırlı olmanı, iyi davranmanı tavsiye ederim."** buyurdu. Havle -radiyallahu anhâ- da: **"Öyle yapacağım."** diyerek söz verdi.

•

Hazret-i Ömer -radiyallahu anh- Havle bint-i Sa'lebe -radiyallahu anhâ-ya çok hürmet ederdi. Halifeliği zamanında eşraftan bir toplulukla yolda giderlerken yaşlı bir kadın gelip: **"Yâ Ömer! Sana bazı söyleyeceklerim var!"** dedi. Onunla hayli konuştular. Orada bulunanlardan birisi: **"Ey müminlerin emiri! Şu koca karı için bu kadar kişiyi beklettin!"** dedi.

Hazret-i Ömer -radiyallahu anh- şu cevabı verdi:

"Yazıklar olsun sana! Sen bu kadının kim olduğunu biliyor musun? Bu Havle bint-i Sa'lebe'dir. Yedi kat göklerin üstünde şikâyetlerini Allah'a duyurmuş olan bir kadındır. Vallâhi o, geceye kadar durup benimle konuşsaydı, onun yanından yine ayrılmazdım!"

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Muhterem Ömer Öngüt -kuddise sırruh- Efendi Hazretleri'nin Hayat-ı Saadetlerinden İnciler ve Hatıralar (58)

Hızır Aleyhisselâm'ın Nasihatları:

Musa Aleyhisselâm, Hızır Aleyhisselâm'dan ayrılmak istediğinde, Hızır Aleyhisselâm ona şöyle demişti:

"Eğer sabretseydin bin türlü şaşırtıcı şey görecektin. Gördüğün her şaşırtıcı şey de, bir önceki gördüğünden daha şaşırtıcıdır!"

Bu sözler üzerine Musa Aleyhisselâm ağlamış ve: **"Bana nasihat et!"** buyurmuştur.

Hızır Aleyhisselâm da ona: **"Bilgiyi insanlara anlatmak için değil, onunla amel etmek için iste!"** demiştir.

Hızır Aleyhisselâm'ın diğer bazı öğütleri de şöyledir:

"Faydalı ol, zararlı olma!"

Güleryüzlü ol, asık suratlı olma!"

İnatçı olmaktan sakın!"

Boş yere dolaşma!"

Bir tuhafılık olmadıkça gülme!"

Günah işleyenleri, pişmanlık duydukları zamandan sonra ayıplama!"

Sağ kaldığın müddetçe, kendi hataların için ağla!"

Bu günün işini yarına bırakma!"

Gayretini hedefine yönelt!"

Seni ilgilendirmeyen şeye karışma!"

Yapacağın şeyi açıktan açığa yap ve gücün olduğu müddetçe de iyilik yapmaya bak!"

Kaldırılan perdenin ve ortaya dökülen sırların cezbesi içerisinde Hızır Aleyhisselâm birden gözlerden kayboldu.

Hızır Aleyhisselâm otsuz, çıplak bir araziye oturduğu zaman bir ikram-ı ilâhî olarak orası bir anda yeşerirdi.

Ebu Hüreyre -radiyallahu anh-den rivâyet edildiğine göre Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Hızır'ın Hızır diye isimlendirilmesi şuradan gelir. O, kupkuru beyazlamış ot destesinin üzerine oturmuştu. Deste, altında derhal yeşerdi." (Buhari. Enbiyâ 27)

Bu beyanlardan anlaşıldığına göre; Musa Aleyhisselâm'ın görünürde zararlı ve beğenilmez gördüğü şeyler, hakikatte öyle değilmiş. Onun hoşlanmaması, hikmetini kavrayamamasından ileri geliyormuş. Öyle ki o gizli sebepler açıklanınca zâhir ve bâtın birleşiyor, hiçbir çelişme kalmıyor.

•

Hakk Celle ve Alâ Hazretleri Âyet-i kerime'sinde:

"O hanginizin daha güzel amel işleyeceğinizi imtihan etmek için ölümü ve hayatı yaratandır." buyuruyor. (Mülk: 2)

Hangimizin daha güzel ameller işleyeceğimizi imtihan için gönderildiğimize göre, bize düşen akıllı davranıp en güzel söz ve davranışlarda bulunmaktır.

"Müslümanım!" diyen kimse Allah ve Resul'ünün ahlâkı ile ahlâklanmalıdır. Herkese numûne olmalıdır. İslâm'ı, yaşayışıyla tebliğ etmelidir. Kişi yaşamadığı bir dini nasıl temsil ve tebliğ edebilir? Onun müslümanlığına ya da sözlerine kim inanır?

Bölücülükten, fitne çıkarmaktan şiddetle kaçınmalıyız. Yersiz münâkaşa ve mücadelelerden, kaba söz ve davranışlardan şiddetle çekinmeliyiz. Çevremizdeki insanlarla ahkâm dairesinde hoş geçinmeliyiz.

Çünkü Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz Hadis-i şerif'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Sokak ve caddelerde asık çehreyle dolaşmayınız. Zirâ, 'Müslümanlar ne asık suratlı katı insanlardır!' denmesinden hoşlanmam. Müminin gülümsemesi sadakadır. Tanıdığınıza, tanımadığınıza selâm veriniz, selâmı yayınız. Selâm mümine en güzel hediyedir." (Ramuzül-Ehadis)

"Din kardeşlerine karşı tebessüm, sevgi ve sevinçle muâmele etmek sadakadır." (Tirmizî)

"Siz mallarınızla insanların gönüllerini alamazsınız. Ancak güler yüzünüz ve güzel ahlâkınızla onlara yetişebilir ve onları memnun edebilirsiniz." (Beyhâkî)

Hazret-i Allah Kur'an-ı kerim'de; Allah ve Resul'ünün koyduğu hudutları aşar, çekişmeye, münakaşaya ve mücadeleye düşersek, yönetimin müslümanların elinden alınıp ehl-i küfür ve nifakın eline verileceğini haber verip ikaz etmektedir:

"Allah'a ve Resul'üne itaat edin, birbirinizle çekişmeyin, sonra korku ile zaafa düşersiniz ve kuvvetiniz elden gider. Bir de sabırlı olun, çünkü Allah sabredenlerle beraberdir." (Enfâl: 46)

Güzel, tatlı geçinmek ne güzel şey. Güler yüz, tatlı söz ne kadar güzel şey. Onun için fakir der ki: **"Yap da geç, ama kırma! Çünkü yarın topraktasın. Düşman olacağına olmayiver!"**

Allah'ım ahirette de ayırmasın. Bunlar dünyada güzel bir geçimdir. Bu geçim tatlı söz, güler yüzle gelir. Sonra Cenâb-ı Hakk bize her türlü zemini ihsan etmiş. Az evvel açıldı. Düzce'deyken bir kitap vardı. Hem çalışıyorduk hem kitap yazıyorduk. O bir kitaptan sonra Cenâb-ı Hakk ikincisini de lütfetti, iki kitap oldu. Sonra nasipmiş ki buraya kadar geldi. Buradaki gaye ne idi? Buraya gelirsem bu ilmi daha güzel yayabilirim. Ve şimdi dünyaya yayılıyor hamd olsun. Ama Düzce orada kaldı. İşte bu ilkeyi prensip alırız.

Herkese hürmet, riayet, sevgi, saygı, güzellikle uğurlayıverelim. Güler yüz. İstanbul'dan geldiler. Büyük bir zahmet. İki kelimeyi de mi sarf edemiyoruz? Tatlı dil, güler yüz. Kime? Herkese.

•

"Rızâsını kazandın mı saâdet sonsuz, gadabına vesile oldun mu felâket sonsuz."

•

Talebe bir kardeşimiz ziyaretten sonra Zât-ı devletleri yukarıda iken dükkândan bir çift ayakkabı almış, parasını bir kardeşe bırakıp gitmiş. Daha sonra durumu öğrendiklerinde o mıntıkadan gelen bir kardeşe parayı verdiler ve şöyle buyurdular:

"Bunu ona îade edin ki kalbim rahat etsin. Bununla beraber başka bir ihtiyacı varsa söylesin dedi dersiniz."

•

"Yunus Emre -kuddise sırruh- Hazretleri, çok büyük tecellîyatlara, aşkullahı mazhar olmuş, çok mübarek, çok çok büyük bir zât."

•

"Allah'ımızın ihsanı bize yeter. Zerre kadar araya menfaat girmemeli. Menfaat girdiği anda Hazret-i Allah o hasayı alır. Bunu böyle bilin!"

•

"Zengin olup azgın olacağına, fakir olsun boynu bükük olsun."

•

– "Aslında hiç içki içmeyen bir tanıdığımı mânâda sarhoş bir halde gördüm. Mâni olmaya çalıştım. Fakat çok güçlü olduğu için mâni olamadım!" diyen bir kardeşimize şöyle buyurdular:

– **"İnsan yalnız içki içmekle sarhoş olmaz. Hırs, hased, riyâ, kin, kibir, şehvet, yalancılık... gibi ahlâk-ı zemimelerin herhangi biri insanda bulunursa onu sarhoş yapar, asliyetinden uzaklaştır. O kimseyi hakikata çekmek de çok zor olur. Çünkü o, sıfat-ı hayvâniye icraat yapıyor. O hayvan ne yaparsa, o sıfattaki insan da o surette icraat yapar."**

•

"Kendinize nizam ve şekil verirseniz daha çabuk düzellersiniz, çabuk düzelmeye vesile olur inşaallah. Gönül ister ki bütün kardeşlerimiz ön saflara geçsin, âlemi değil öz kardeşi geçirmek... Amma pişmemiz lâzım ki Cenâb-ı Hakk bizi ön safa geçirsin."

•

– **"Maddî durumunuz nasıl?"**

- "Elhamdülillah çok çok iyi efendim!"

- "Allah'ımız bereketinizi artırsın. Hep böyle söyleyin ki, Allah-u Teâlâ bereketinizi ziyade eyler. İhsan-ı ilâhiye nankörlük yapmayalım. Yoksa bile var diyelim. Çünkü O bizi imtihan ediyor."

•

"Bu bereketsiz devirde ancak boğaz düşünülüyor."

•

Bir rüyâ üzerine şöyle buyurdular:

"Cenâb-ı Hakk'a sonsuz şükürler olsun ki, her sahada kardeşlere lütuf elini uzatmış ve muhafaza ediyor.

Yakup Aleyhisselâm'ın birçok evlâdı olduğu halde, Yusuf Aleyhisselâm'ı çok sevdiği gibi; Hakk Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri'nin kardeşleri çok sevdiği her hâliyle belli oluyor.

Allah'ımız cümlemizi muhafaza buyursun!"

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

EVLIYÂ-İ KİRAM -Kaddesallahu Esrârehüm- HAZERÂTI'NIN "HÂTEMÜ'L-EVLIYÂ" HAKKINDAKİ BEYAN ve İFŞAATLARI (181)

**Şeyhü'l-Ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arâbî
-kuddise sirruh- (29)**

Ağustos 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

"ANKÂ-İ MUĞRİB FÎ MA'RİFETİ HATMÜ'L-EVLIYÂ ve ŞEMSÜ'L-MAĞRİB" KİTABI

Şiir:

"Peygamber şerefi taşıyan kişi varlığıyla

Bağlarından ötürü olur Hitâmü'l-evliyâ

O en yüce Beyt'ten olup onu mesken tutandır

Varlık hakkında ise cismi en büyük olandır

Sana açtığım hakikatler zürriyet hakkında

Müşâhededen yanadır Allah'ın fazlı onda

Hatm'e nispetle düşük ve alçak kalan Beyt ise

Perde altında gelir çocuğa intikâl ile

Nazar eyle muhakkak ey kardeşim (şu) kişiye

Uzaktan velâyet beytinin himâyesi ile

Bizim atamızda şayet bir şey vâr edilmese

Meleklerle emredilir miydi secde et diye?

İşte bu nefsî imamın en kudsî olanıdır

Müşâhedeyle o 'Diri' diye anılandır

Zamanının biridir o, onun benzeri yoktur

Ferîd'in beytinden olan Zât'ında ferîd olur

[64] **Nitekim biz dahi Hatm-i kerîm'e nazar kıldık**

Müşâhede üzere onu cesedlenmemiş bulduk

Nasıl ki Beyt güneşi onda kendini gösterir

Ki o da şah damarının yaratıldığı yerdir

Göz kamaştırır Nûr ise onun tepesindedir

O derinlikte gizlenmiş bir cisim şeklindedir

Onun vâr oluş işaretini anlayan kişi

Vâr edenle buluşup ancak yakîne erişti

Hakk'ın Nûr'u işte onda gizli-saklı değildir

Feleklerin üzerinde saîdlerin saîdidir

[47b] ***Ben Hakk'ı ona gücüm olmadığı hâlde gördüm***

Ne belirgin ne de belirsiz bir hâlde göründüm

Zîrâ ben O'nunla ve O'ndan konuşup nutk ettim

Ancak, ziyadenin de üzerinde bir işteydim

Varlık hususunda ise ben mekânsız olmuşum

Müşâhede karşılığında bir delil bulmuşum

Rabb'im'in Celâl semâsı ne kadar da genişti!

Lâkin kalpteki varlığı da o kadar derindi

O'na doğru aktığım vakit gizlemek istedim

Kara ile akı ben birbirinden seçemedim

O'na doğru akıp giden bir kişi hiç korkar mı?

Çokluk karanlığında olsa da yalnız kalır mı?

Vücûdumdan nefîs şekilde hitapta bulundum

Tahakkuk ve müşâhede üzere duruyordum

O'nu keşifini her gözden uzak tumak istedim

Gayret ettim ve gayretime nasıl da eriştim

Sıdk üzere muhabbetimi de ziyâde kıldım

Hem Müheymin, hem de Şehîd Olan Zât'a sığındım

İsteği elden bıraktım ve hep mülâkî oldum

Dileğimi fedâ ettim ve saâdeti buldum

Sırrımı ben ey Alîm olan Zât sana sorarım

Vedûd hakkında tevdî ettiğine sarılırım

Cismî örtümü üstümden atıp öylece kaldım

Sizin Kâbe'nize, yaratılış gününe döndüm

Kendi mekânımda ben mekânımı da setr ettim

Sanki Hadîd içinde senin adını gizledim

Çâresizliğimden ötürü bidâyeti örttüm

Kulları arasında Zât'ın Nûr'unu örtündüm

Aczî müşâhade etmekle hidâyete erdim

Ahidlerin en sağlamıyla desteğe eriştim."

[65] İşte ben sana onun yapacağı işi gösterdim ve onun sırrını sana izâh ettim.

"Her şeyden haberdar olan Allah gibi sana hiç kimse haber veremez." (Fâtır: 14)

Şu halde işiten ve görene bağlanıp; şimdi sana, bir imam olan bu Halife'ye dâir [48a] bir numune verilecek olan bahisle, daha sonra sana Hatmü'l-evliyâ-i kirâm'a ve tamamlayıcısı olduğu "Hatm"e air bir numune verilecek olan bitiş, âcizliğimle ve kusurluluğumla tahkîk et!..

[| Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

Allah-u Teâlâ'nın Sevgilileri'nin İfşaatlarına İzah ve Açıklamalar (114)

Müeyyedüddîn Mahmûd el-Cendî -kuddise sirruh- (7)

Ağustos 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

Hâtemü'l-Evliyâ'ya Salât-ü Selâm:

Müeyyedüddîn Mahmud el-Cendî -kuddise sirruh- Hazretleri "**Şerhü'l-Fusûs li'ş-Şeyh Müeyyedüddîn el-Cendî**" isimli eserinin son satırlarında; Hâtemü'l-enbiyâ Aleyhisselâm'a salât-ü selâmda bulunduktan sonra, onun bâtın vârisi olan Hâtemü'l-evliyâ'ya da salât-ü selâm'da bulunarak şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın salâtı resullerin ve nebilerin Hâtem'inin ve onun Hatemiyyet hususundaki en kâmil vârisi olan, Muhammedî velilerin Hâtem'inin üzerine olsun!" ("Kitâbu Şerhü'l-Fusûs li'ş-Şeyh Müeyyedüddîn el-Cendî"; Şehid Ali Paşa, no.: 1240, 439^b-440^a yaprağı.)

Çünkü o iki kandili o zaman yarattı, o zaman koydu. O onun velâyetine sahiptir. Ona salât-ü selâm getiriliyor, onun velâyetine sahip olduğu için, ona verdiği meziyeti buna da ihsan ettiği için, ona da salât-ü selâm vâciptir. "Ona yaptığını buna da yap!" mânâsına geliyor.

•

Müeyyedüddîn el-Cendî -kuddise sırruh- Hazretleri "**Şerh-i Fusûsu'l-Hikem li'l-Cendî**" isimli eserinde Hâtemü'l-evliyâ meselesi hakkında son derece mühim sırlara yer verdiği gibi, "**Nefhatür'r-Rûh ve Tuhfetü'l-Fütûh**" isimli eserinde de yeri geldikçe ondan söz etmiş; hattâ bu eserde yazdığı kitapların hepsini, Hâtemü'l-enbiyâ Aleyhisselâm'ın ve Hâtemü'l-evliyâ olan zâtın desteği ile yazdığına dikkati çekmiştir.

Kitabının giriş kısmında;

"'Hülâsatü'l-İrşâd ve İrşâdü'l-Hülâsa' adlı eserimi, 'İksirü'l-Kemâlât' adlı kitabımı ve diğer eserlerimin hepsini, Hâtemü'l-enbiyâ Aleyhisselâm'ın ve Hâtemü'l-evliyâ'nın (feyiz ve kemâlâtı) sâyesinde elde ettim." ("Nefhatür'r-Rûh ve Tuhfetü'l-Fütûh"; s.29)

Buyuran Hazret'in, burada neşredilen: "**Fusûsu'l-Hikem Şerhi**"ndeki ifşâat ve beyanlarını da, ümmetin bu iki Hâtem'inin feyiz ve kemâlât denizinden akseden nurlarla te'lif ettiğinde şüphe yoktur.

Allah-u Teâlâ oradan akıtmış.

Hâtemü'l-Evliyâ'ya Verâsetle Elde Edilebilen İlim:

Müeyyedüddin-i Cendî -kuddise sırruh- Hazretleri ilâhî ilimleri insan hafsalasının alamayacağını, bu gibi esrâr-ı ilâhî'yi ancak Hâtemü'l-evliyâ'nın ve ona vâris olan diğer velilerin bilebileceğini haber vererek şöyle buyurmuştur:

"Bunları anlamak ve kavramak, işiten ve dinleyenlerin işitme ve anlama gücünün pek ötesindedir.

Bir kimse, bunları ayrıntılı olarak öğrenmek ve görmek istiyorsa, Hâtemü'l-evliyâ'nın ve onun vârislerinin yoluna sâlik olsun, elini bu büyüklere teslim etsin." (Nefhatü'r-Ruh ve Tuhfetü'l-Fütûh, s. 143)

Niçin?

Çünkü onu O yürütüyor, O'nun yürüttüğü esastır.

Aldananlar burada aldanıyor. Nerede aldanıyor? Bu ilâhî lütfu hafif tutuyor, elindeki ebedî hayatı ilgilendiren ruhsatı kaçırıyor. Ancak Allah-u Teâlâ kime duyurursa, işi sağlam tutuyor işin içyüzünü kavırıyor.

Kim ki ucuz tutarsa ucuz olarak gider. Kıymet verdiği nispette de kıymete dahil olur.

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

TASAVVUF'UN ASLI HAKİKAT VE MARİFETULLAH İNCİLERİ

Usûl-i Aşere (7)

Ağustos 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

9- Murakaba:

Bütün kayıt ve şartlardan, arzu ve isteklerden sıyrılıp çıkmak, Hakk'ta fâni olarak daima Hakk'ı tefekkür etmek, huzur-u ilâhi'de Hakk ile olmak, kısacası Murâkib'i düşünüp tamamen O'nunla olmak demektir.

Murakabanın alâmeti, Allah-u Teâlâ'nın tercih ettiğini tercih etmektir.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde buyurur ki:

"Ne yerde, ne de gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz." (Âl-i İmran: 5)

Hiçbir şey O'na gizli değildir.

Bütün hareketleriniz Allah'ın kontrolü altındadır. Yaptıklarınızdan, sözlerinizden, niyetlerinizden hiçbiri O'ndan gizli kalmaz.

"Allah her şeyi görüp gözetendir." (Ahzab: 52)

Her şeyden haberdardır, ne bir hatırlatıcıya, ne de bir uyarıcıya ihtiyacı vardır.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz ise Hadis-i şerif'lerinde bu tefekkürün kaynağını şu şekilde beyan buyurmaktadır:

"İhsan, Allah'ı görüyormuş gibi O'na ibadet etmendir. Zira sen O'nu görmüyorsan bile O seni görüyor." (Müslim: 1)

Bu Hadis-i şerif, müşâhede makamından murakabaya inmiştir. Zâhirî ve bâtinî bütün ibadet vazifelerini, iman esaslarını, kalplerin ihlâsını izah etmektedir.

Bu hâle gelen bir kimseye Allah-u Teâlâ'nın her yerde mevcut olduğu hakikatı zuhur eder, müşahede mertebesine yükselir. Rubûbiyet nurları, Ehadiyet sırları tecelli eder.

Devamlı murakaba ve tam bir ihlâs ile Allah-u Teâlâ'ya yaklaşmayı arzulayan bahtiyar bir kul için; yükselme ve feyz kapılarının açıldığı, başarı sebeplerinin hazır bulunduğu açık bir gerçektir.

•

İnsanın üç saati vardır. Birisi geçmiştir. Diğeri de gelecek saattir. Onun da gelip-gelmeyeceği ve nasıl geleceği belli değildir. Üçüncü saat ise içinde bulunulan saattir.

Kula düşen, içinde bulunduğu saati en güzel şekilde değerlendirmeye çalışmaktır. Bir sonraki saate yetişirse, onu da aynı şekilde değerlendirmelidir.

İçinde bulunduğu anı ömrünün sonu kabul ederek ona göre hazırlanmalıdır. Zaten belki de son vaktidir. Böyle yaparsa artık ölümden de çekinmez.

Muhafaza edilen vakitler, vakitlerin en faziletlisidir.

Murakaba Yoluyla Hakk'al-Yakîn'e Ulaşmak:

"Denetleme, gözetleme, kontrol etme" gibi mânâlara gelen Murakaba, Tarikat-ı aliye'nin esaslarından mühim bir husustur.

Murakaba; kulun devamlı surette, bütün hallerini Allah-u Teâlâ'nın bildiğinin şuuruna sahip olması, bütün hareketlerinden haberdar olduğunu bilmesi, her zaman kendini kontrol altında bulundurması demektir.

Murakaba yolu ile **"Hakk-al yakîn"** mertebesine kadar ulaşılır. Bu mevzu sadır ilminin sahasıdır. Satır ilmi sahipleri bu sahaya giremezler ve hiçbir şey anlamazlar.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde buyurur ki:

"Allah şüphesiz hepinizi görüp gözetmektedir." (Nisâ: 1)

İnsan tekâmül edemediği için Allah-u Teâlâ'nın kendisini görüp gözettiğini bilememektedir.

Bütün hareketleriniz Allah-u Teâlâ'nın kontrolü altındadır. Yaptıklarınızdan, sözlerinizden ve niyetlerinizden hiçbirisi O'ndan gizli kalmaz.

Çünkü;

"Allah her şeyi görüp gözetendir." (Ahzab: 52)

Yani her şeyi murakaba etmektedir.

Diğer bir Âyet-i kerime'sinde ise şöyle buyuruyor:

"Hiçbir kimse yoktur ki, üzerinde bir koruyucu, bir gözetleyici bulunmasın."
(Târık: 4)

O bunların hepsini aynı seviyede işitir, görür ve bilir.

Asıl yüce makamından ayrıлып ten kafesine inen ve tekrar yüksek burçlara yükselmeye kabiliyetli bulunan ruhânî lâtifeler, ancak peşpeşe yapılacak murakabalarla yükselebilir. Murakabalardan geçtikçe iman tekâmül eder.

"Rabb'ini kendi içinden yalvararak, gizlice, sözle bağırıp çağırmadan sabah ve akşam zikret. Sakın gafillerden olma!" (Â'raf: 205)

Âyet-i kerime'sine göre devamlı murakaba ve tam bir ihlâs ile Allah-u Teâlâ'ya yaklaşmayı arzulayan bahtiyar bir kul için; yükselme ve feyz kapılarının açılarak başarı sebeplerinin hazır bulunduğu açık bir gerçektir.

Bu Âyet-i kerime gönül yolcularına âittir, başkalarına şâmil değildir.

•

Murakaba iki şekilde olur:

1- Zâhiri hayatını murakaba.

Dünya kazançlarının muhasebesini yapar gibi, nefisle inceden inceye hesap görmektir.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Hesaba çekilmezden evvel nefislerinizi hesaba çekiniz." (Tirmizi)

Sâlik kendisini daima kontrol eder, kârını-zararını ortaya koyar. O gün vakitlerini güzel değerlendirdi ise şükreder, Allah-u Teâlâ'dan devamını diler. Beğenilmeyen işler işledi ise tevbe ve istiğfar eder, bir daha yapmamanın azmi içinde olur.

2- Mânevi terâkki ve tecellilerini murakaba.

Sâlik bütün kayıt ve şartlardan sıyrılıp çıkar, Hakk'ta fânî olarak daima Hakk'ı tefekkür eder, huzur-u ilâhî'de Hakk ile olur.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir Hadis-i şerif'lerinde buyururlar ki:

"Kalplerinizi murakabaya alıştırmınız." (Münâvî)

•

Sâlik temiz ve gizli bir yerde kemâl-i edeple, namazdaymış gibi oturur. Gözlerini yumar, kendisini bütün düşüncelerden uzaklaştırır. Ölü gibi bütün âzâlarını hareketten alıkoyar. Kâinatı sanki hiç yaratılmamış gibi düşünür. Kendisini de mahv ve yok olmuş farzeder, fânî olur. Bütün dikkatlerini teksif ederek Hakk'a müteveccih bir hâlet-i ruhiye içine girer ve o hâlâtı yaşamaya çalışır. Böylece bir müddet kalır.

Böyle bir nimete azimle, sabırla ve gayretle yavaş yavaş ulaşabilir.

Murakaba ikiye ayrılır:

1- Murakaba-i avam: Allah-u Teâlâ'nın her yerde hazır ve nâzır olduğunu, kendisinin her hâlini gördüğünü ve bildiğini düşünmektir. Bu **"Ayn-el yakîn"** mertebesidir.

2- Murakaba-i Havas: Muhabbet cezbesi ile Allah-u Teâlâ'nın Ehadiyet sırlarını devam üzere görür gibi bütün eşyada düşünmektir. Bu ise **"Hakk-al yakîn"** mertebesidir.

Âyet-i kerime'de:

"O her şeyi çepeçevre kuşatandır." buyuruluyor. (Fussilet: 54)

10- Rızâ:

Allah-u Teâlâ'nın her türlü hükmüne râzî olmak, hoşnutluk göstermektir. En son makamdır. Bu makama ulaşan Hakk'a kavuşur.

Allah-u Teâlâ Âyet-i kerime'lerinde şöyle buyurmaktadır:

"Allah'ın rızâsı ise daha büyüktür." (Tevbe: 72)

Rızâ-i Bâri, nezih ruhlar için bütün nimetlerin ve saâdetlerin üstündedir. Bütün ruhânî saâdetler o sayede tecelli eder. Çünkü her iyiliğin ve her mutluluğun, her yüceliğin kaynağı O'dur.

"Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler." (Mâide: 54)

O'nun râzı olmasını her şeyden üstün tutarlar. O'nun sevgisini elde edebilecek yolları izlerler, hoşlanmayacağı yollardan uzak kalırlar.

Kendi akıl ve tedbirinden ziyâde kim ki Allah-u Teâlâ'nın kaza ve kaderine râzı olursa, ona mükâfat olarak kendi rızâsını ihsan eder.

Âyet-i kerime'de şöyle buyuruluyor:

"İyiliğin mükâfatı iyilikten başka mıdır?" (Rahman: 60)

İyiliğin en büyüğü, Hâlik-ı Azimüşan'ın kulundan râzı olmasıdır.

O kullarını:

"Allah onlardan râzı olmuştur, onlar da Allah'tan hoşnud olmuşlardır. Onlar Allah'tan yana olanlardır." Âyet-i kerime'sinin tecellisine mazhar eder. (Mücadele: 22)

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

İSLÂM İLMİHALİ

HACC (11)

Ağustos 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

HACC'IN SÜNNETLERİ

Sünnetlerin yerine getirilmesi, Hacc'ın sevap ve faziletini artırır. Eksiksiz bir Hacc, ancak sünnetlerin de edâ edilmesiyle mümkündür. Mâzeretsiz olarak bir sünnetin terk edilmesi mekruhtur, fakat vacip terk edildiği zaman ceza gerektiği gibi cezayı gerektirmez.

Diğer ibadetlerde olduğu gibi, Hacc'ın da nasıl yapılacağını Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bizzat göstermiş ve:

"Hacc menâsikini benden öğreniniz, benim yaptığım gibi yapınız." buyurmuştur. (Müslim: 1297)

Bu Hadis-i şerif, Hacc ibadetleri hakkında büyük bir temeldir.

Hacc'ın Sünnetleri İki Kısımdır:

1-Kendi Başlarına Müstakil Menâsık Olan Aslî Sünnetler:

•Kudüm tavafı.

•Hacc hutbeleri.

a.Birinci hutbe, Zilhicce'nin yedinci günü öğle namazından sonra Mekke-i mükerrerme'de okunur, insanlara Hacc hükümleri anlatılır.

b.İkinci hutbe, Arafat'ta Nemire mescidinde cem-i takdimle kılınan öğle ve ikinci namazından önce okunur.

c.Üçüncü hutbe Zilhicce'nin onbirinde bayramın ikinci günü öğle namazından sonra Mina'da okunur.

•Arefe gecesini Mina'da geceleme. (8. Zilhicce)

•Bayram gecesini Müzdelife'de geceleme. (9. Zilhicce)

•Bayram günlerinde Mina'da kalmak.

•Hacc sonunda Mina'dan Mekke-i mükerrerme'ye acele inmek. İnerken Muhassab veya Ebtah denilen düz vâdide azıcık dinlenmek.

2.Fer'î Sünnetler:

a.İhram İle İlgili Sünnetler:

•İhrama girmeden önce koltuk altı ve kasık kıllarını temizlemek, tırnak kesmek ve güzel koku sürünmek.

•İhrama girerken gusletmek veya abdest almak. (Gusül temizlik için yapıldığından, kadınlar özel hallerinde de olsa yaparlar.)

•İhramın sünneti niyetiyle iki rekat namaz kılmak.

•Erkekler **izâr** ve **ridâ** denilen beyaz ve temiz iki parçadan ibaret örtüye bürünmek.

•İhramlı bulunduğu sürede her fırsatta telbiye getirmek.

- Telbiyeyi her başlayışta üç defa tekrarlamak.
- Telbiye'den sonra salâvât-ı şerife getirmek.
- Salâvât-ı şerife'den sonra Cenâb-ı Hakk'a duâlar etmek. Şu duâ okunabilir:

"Ey Allah'ım! Ben senden rızânı ve cennetini dilerim. Gazabından ve ateşinden sana sığınırım."

b. Mekke-i Mükerrerme ve Kâbe-i Muazzama İle İlgili Sünnetler:

- Mümkünse Mekke-i mükerrerme'ye gündüz vakti girmek.
- Girmeden önce mümkünse gusletmek veya abdest almak.
- Kâbe-i muazzama'yı görünce dilediği duâyı yapmak.
- Beytullah'ın önüne gelince tekbir ve tehlil getirmek.
- Mültezem'de yüzü ve göğsü Kâbe-i muazzama'nın duvarına yapıştırıp duâ ve niyazda bulunmak.
- Kimseye zahmet vermeksizin Kâbe-i muazzama'nın örtülerine yapışıp duâ etmek.

c. Tavafla İlgili Sünnetler:

- Tavafa başlarken, Hacer-i esved'in hizasına, Rûkn-i Yemânî yönünden doğru gelmek.
- Tavafa başlarken ve her şavtın sonunda Hacer-i esved'i istilâm etmek.
- Sonunda Sa'y yapılacak tavaflarda (ziyaret tavafında) erkekler **ıztıba** ve **remel** yapmak.
- Bütün şavtları ara vermeden ard arda yapmak.
- Erkekler mümkün olduğu kadar Kâbe-i muazzama'ya yanaşmak.
- Mekke-i mükerrerme'de buldukça nafile tavafı çok yapmak.
- Tavaf esnasında zikrullah ile, tekbir, tehlil ve duâ ile meşgul olmak...

ASHÂB-I KİRÂM -Radiyahallahu anhüm- HAZERÂTI'NIN HAYATI

**"Ashâbım Yıldızlar Gibidir. Hangisine Uyarsanız Hidayeti Bulmuş Olursunuz."
(Beyhâkî)**

HAZRET-İ EBU BEKİR SİDDİK -Radiyahallahu Anh- (27)

Ağustos 2015
Hakikat Aylık İslâm Dergisi

Cennet Nimetlerinin İkrâmı:

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz birgün Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'in hanesine teşrif ettiler ve şöyle buyurdular:

"Yâ Âişe yiyecek bir şeyin var mı?"

Hazret-i Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz lâtife ile şöyle dedi:

"Bu gece kaldığınız yerde bir şey yemediniz mi?"

Resulullah Aleyhisselâm müteessir oldular ve dışarı çıkmak için hazırlandılar. Hazret-i Âişe koştu, özür diledi, mübarek eteğine yapıştı, yaptığı lâtifeden dolayı af diledi fakat Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz geri dönmeyip çıktılar.

Hazret-i Âişe, Resulullah Aleyhisselâm'ın üzüldüğünü anladı ve başını secdeye koyup göz yaşları içinde duâ ve niyaz ile Allah-u Teâlâ'ya yalvarmaya başladı:

**"Yâ Rabb'i! Senden başka halime acıyacak, bana yardım edecek kimsem yoktur.
Bana lütfunla merhamet kıl!"**

Allah-u Teâlâ lütfedip Âişe -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'in duâsını kabul buyurdu. Cebrâil Aleyhisselâm'ı, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e gönderdi.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir ayağını mescitten içeri atmış, diğerini de atmak üzereydi ki, Cebrâil Aleyhisselâm yetiştirdi:

"Yâ Muhammed, mescide girme ki, izin yoktur, geri dön!" dedi.

Resulullah Aleyhisselâm:

"Yâ kardeşim Cebrâil! Sebebi nedir?" diyerek sordu.

"Âiše-i Sıddîk secdeye kapandı, gözlerinden ırmak gibi yaşlar akıtıyor. Cenâb-ı Hakk'a niyaz ediyor. Onu teselli etmeniz emredildi."

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz hemen hanesine döndüler. Hazret-i Âiše -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz, Resulullah Aleyhisselâm'ı kapıda görür görmez ayaklarına kapandı ve af diledi. Resulullah Aleyhisselâm af etti.

Allah-u Teâlâ, Cebrâil Aleyhisselâm'a şöyle buyurdu:

"Resul'üm ile Âiše'yi biz barıştırdık. İkrâm da bizden olsun. Cennet nimetlerinin çeşitlerinden getirip önlerine koy!"

Cebrâil Aleyhisselâm cennet nimetlerinden getirip önlerine koydu. Hazret-i Âiše -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz bir lokma alır Resulullah Aleyhisselâm'ın mübarek ağzına koyar, bir lokma da kendisi yerlerdi. Önlerinde son iki lokma kalınca, Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurdu:

"Yâ Âiše! Bu iki lokma da baban Ebu Bekir için kalsın!"

Resulullah Aleyhisselâm'ın, Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh-a o kadar muhabbeti, sevgileri vardı ki cennet nimetlerinden onun da istifade etmesini istemişlerdi. O sırada kapı çalındı. Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz:

"Yâ Âiše! Kapıya gelen Ebu Bekir'dir. İçeri gelsin!" buyurdu.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- hane-i saadetlerin içerisine girdiler, her taraf nur idi...

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz şöyle buyurdular:

"Yâ Ebu Bekir! Bu iki lokma cennet nimetlerindedir, senin için ayırdık!.."

Sıddîkiyet ve teslimiyet örneği, kendisinden ziyade tüm iyi ve güzel her şeyi Resulullah Aleyhisselâm için isteyen, dileyen ve veren Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz bu iki lokmayı eline alıp, birini Cenâb-ı Fahr-i Kâinat -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz'e, diğerini de Hazret-i Âiše -radiyallahu anhâ- Vâlidemiz'e verdiler.

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz: **"Yâ Ebu Bekir! Niçin bu iki lokmayı kendin yemedin de bize verdin?"** buyurdular.

Hazret-i Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz şöyle cevap verdiler:

"Yâ Resulellah! Allah-u Teâlâ'nın hakkı için ki, ondan gayri Allah yoktur. Sizin yemeniz, benim yememden bin kat daha hayırlıdır."

Resulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Efendimiz hiçbir zaman Ebu Bekir -radiyallahu anh- Efendimiz'den incinmemiştir. O her zaman Resulullah Aleyhisselâm'ın emrine teslim olmuş ve itaat edendi. Aksine hiçbir durum söz konusu değildi.

"Müttefik"(!) Hikâyeleri Devam Ediyor!

Uğur Kara – Ağustos 2015
Gündem - Hakikat Aylık İslâm Dergisi
s.42

Birisi çıksın desin ki; "Biz filan işi Amerika ile beraber yaptık da o işimiz rast gitti." Veyahut desin ki; "Biz Türkiye'nin menfaatine olan filan harekâtı yaparken Amerika bize destek verdi."

Suriye'deki durumun iyice çığırından çıkması, PKK ve IŞİD'in aynı anda Türkiye'ye karşı teröre başlaması ülkemizi bir dönüm noktasına getirmiş bulunuyor. Askerî müdahalede bulunup bulunmama noktasında devlet emanetini üzerinde taşıyan yönetim kademesinde uzun zamandır bir fikir birliğine varılamıyordu. Şartların bizi artık ortak bir fikre doğru yönelttiğini söyleyebiliriz.

Ancak burada üzerinde durmak istediğimiz daha öz bir nokta var. Şöyle ki;

Türkiye artık "İllallah!" deyip kendi planını uygulamak niyetiyle askerini sınıra yığdığı zaman, müttefikimiz(!) heyecanlandı, PKK tehditler savurdu, bilimur Amerikan heyetleri gelip-gittiler. Ve yine, yeniden müttefik(!)lerimizle ortak hareket etmeye ikna olduk. İncirlik üssünü ve lüzumu halinde diğer üsleri açma karşılığında işte bize de biraz taviz verdiler. Ancak Amerika en büyük amacına ulaştı: Türkiye'nin tek başına hareket etmesine mani oldu.

Şimdi sormak lâzım: Türkiye'nin yakın tarihinde kesin sonuçlar aldığı askerî başarılarının hangilerinde müttefik(!)lerimizle birlikte hareket ettik?

1992-1998 yıllarında Irak hükümetinin açık-zımnî oluru ile defalarca karadan ve havadan Kuzey Irak'a girdik. Hangisinde müttefik(!)lerimiz yanımızdaydı. 1995 yılında Çelik Harekâtı, 1997 yılında Çekiç harekâtı yapıldı. Binlerce askerle, tanklarla Kuzey Irak'a girdik. Amerika neredeydi? Hangi müttefikimiz destek verdi?

Amerika ne zaman destek verdi: 1999 yılında Apo yakalanırken. Ama tavizini de aldı: İdam edilmeyecek!

Sonrası malum. Biz uyuduk, su uyudu, düşman uyumadı. Nihayet yeniden Kuzey Irak operasyonlarına başlamak zorunda kaldık. 2008 yılında Güneş Harekâtı yapıldı. Kış şartlarında yapılan harekât PKK'dan daha çok Amerika'yı telaşlandırdı. Amerika tehdit dahil her türlü baskıyı kullandı. Bir hafta sonra çekildik. O zaman "Harekât bu kadar planlanmıştı" diye açıklama yaptık.

Çok etkili hava operasyonları yapıyorduk. Ancak 2011 yılında Kuzey Irak'taki bir kaçakçı grubunun öldürülmesinden sonra bunlar da kesildi.

Bunların hangisinde müttefik(!)lerimiz "Oooo, dostumuz Türkiye düşmanları ile savaşıyor, yardım edelim, biz de uçak gönderelim." dedi. Der mi?

Birisi çıksın desin ki; "Biz filan işi Amerika ile beraber yaptık da o işimiz rast gitti."
Veyahut desin ki; "Biz Türkiye'nin menfaatine olan filan harekâtı yaparken Amerika bize destek verdi."

Kurtuluş Savaşı'nda, Kıbrıs Savaşı'nda bu müttefik(!)ler cephenin hangi tarafındaydı?

Amerika 2. Körfez Harekâtı'nda Türkiye'nin kapısını çaldığında adeta işgal senaryosunu masaya koymuştu. "Aman kabul edelim, etmezsek şöyle batarız, böyle mahvoluruz!" vaveylaları ortalığı inletirken TBMM onurlu bir karara imza attı. Türkiye bütün dünyanın kahramanı oldu. Bu karar Suriye bataklığına kadarki dış politik yükselişimizin trampleni oldu. Türkiye Amerika'ya "Hayır" demenin bereketini ziyadesiyle gördü. Hâlbuki Amerika ile yapılan bütün işlerde bir bereketsizlik ve büyük zararlar gördük. Amerika'ya masada verilen tavizler elimizi-ayağımızı bağladı. Amerikan aklıyla "Federasyon" zehrini içtik. Barış yapacağız umuduyla PKK fitnesinin iyice yayılmasına fırsat verdik. Ve bu fitne çok daha büyük bir şekilde önümüze çıktı. Adamlar bugün bütün halkı ayaklanmaya çağırıyor, "Evlerinize tünel kazın" diyor, her evi silahlandırıyor, iç savaş provalarını icraata geçirmeye hazırlanıyor.

Biz bileğimiz güçsüz olduğu için bu duruma düşmedik. Yüreğimiz güçsüz olduğu için bu duruma düştük. Yüreğimiz güçsüz olduğu için başımıza çuval geçirdiler. Profesörümüz "Müttefiklerimizle birlikte hareket edelim." dedi. Diplomatımız "Biz NATO üyesiyiz, müttefiklerimiz var." dedi. Askerimiz "Amerika'ya rağmen bir şey yapamayız." dedi. Siyasetçimiz "Aman Amerika'yı karşıma almayayım, ayağımı kaydırırlar." diye düşündü.

Teröristler polisimizi, askerimizi öldürürken başsağlığı için telefon açan müttefik(!)lere acaba birisi de çıkıp "Şu köpeklerinizi bağlayın, yoksa..." diyebiliyor mu?

Ey Millet! Senin halin bu. Kimsede kabahat arama.

Küffar Osmanlı'yı yıkmak için Arabistan'da Vehhabi terörünü, Anadolu'da Hınçak-Taşnak terörünü beslemiş, büyütmüş ve her türlü desteği vermişti. Bugün de özelde Türkiye'yi genelde İslâm Dünyası'nı yıkmak için Arap ülkelerinde, Ortadoğu'da IŞİD terörünü, Anadolu'da PKK terörünü besliyor, büyütüyor ve her türlü desteği veriyor.

Türkiye'nin güçlendiği ve Ortadoğu ve İslâm dünyasına açılıp genişlediği günlerde yaşanan bu terör ortamı bir tesadüf değildir.

Küffar Ortadoğu'da, İslâm dünyasında çıkarttığı bu büyük fitneyi daha da büyütme istiyor. Devletler yıkılıyor, ordular dağıtılıyor, İsrail Savunma Bakanı "Suriye, omlet olmuş bir yumurta gibi. Omletten yumurta yapamazsınız." diyor. Ortaya çıkan boşluk; kaos ile, anarşi ile, terör ile, katliam ile dolduruluyor. İnsanlar boğazlanıyor, mallar yağmalanıyor, namuslar tarumar ediliyor; en büyük darbe İslâm'a ve müslümanlara vuruluyor.

Terörle mücadele kılıfı altında ise terör örgütleri semirtiliyor. İş biten, işe gelmeyen bombalanıyor; işe gelenin önü açılıyor, her türlü destek veriliyor. Görüntüye bakarsanız ABD ve müttefikleri IŞİD'le mücadele ediyor. Ancak icraata bakıldığında yerine göre semirttiklerini, yerine göre köreltiklerini görüyorsunuz. Nitekim daha işin başında "Bu mücadele uzun soluklu" lafları ile sahaya çıktılar 5-10, hatta 10-20 yıllık süreçten bahsettiler.

Türkiye'nin büyümesini ve nüfuzunun artmasını ne Vatikan ister, ne Amerika ister, ne yahudi ister, ne Avrupa'sı ister, ne de Rusya ister. 1. Dünya Savaşı'nda İngilizler Kudüs'ü

ele geçirdiğinde müttefikimiz olan Almanlar bayram yapmıştı. Küffar icraatını yapıyor. Bunda garipsenecek bir durum yok. Zira 1000 yıldır aynı icraatı yapıyorlar. Garip olan küffarla paralel bir yol tutanların, kendilerini vatanperver ve müslüman zannetmesidir.

Operasyon yaparız, yapmayız; çok askerle gireriz, az askerle gireriz; şöyle veya böyle hareket ederiz... Bunlar da önemli ancak esas önemli olan, öz duygu ve niyet:

Bilekten önce iman ve yürek...

| [Hakikat'te Bu Ay](#) | [Diğer Sayılar](#) | [Ana Sayfa](#) |

TARİHTEN SAYFALAR

Akşemseddîn Hazretleri'nin Göynük'ten Yazdığı Mektubun Tarihi Açısından Önemi (2)

Hakan Yılmaz - Ağustos 2015
Tarihten Sayfalar - Hakikat Aylık İslâm Dergisi
s.43-46

Uzun bir kâğıda 24 satır hâlinde yazılan mektup duâ ve hamdele ile başlamakta ve daha sonra Hazret, *"Arz-ı fakîr budur ki..."* hitap ifâdesiyle söze giriş yapmaktadır⁶. Akşemseddîn bundan sonra bilinmeyen bir olay nedeniyle Sultan Mehmed'i dünya rahatlık ve lezzetlerinin âhirettekilere nispetle hiç mesâbesinde bulunduğunu, belânın peygamberlerin, velîlerin ve onlara yakın olan kimselerin yolu olduğunu ve bu yol üzerinde bulunmak lütfuna eriştiği için üzülmemesi, aksine sevinmesi gerektiğini söyleyerek tesellî etmektedir⁷. Kur'ân'da bir zorluğun iki kolaylık arasında zikredildiğini belirterek, İnşâ'a'llah yakında bütün zorlukların kolaylığa dönüşüp her tarafta düşmanların zelîl ve kahrolacağını söylemekte; ona hükümdarın devlete olan nispetinin rûhun bedene olan nispeti gibi olduğunu hatırlatıp, kendi devletinin ıslahından başka hiçbir şeyle ilgilenmemesini tavsiye ederek, başkaları 'ahdinden dönse bile hiçbir sûrette 'ahdinden dönmemesini öğütlemektedir⁸.

Daha sonra Akşemseddîn Hazretleri, İstanbul'dan ayrılıp Göynük'e yerleşmesi nedeniyle pâdişâhın aklına herhangi bir kötü düşünce gelmemesini, anne-babasının ısrarla da'vet etmeleri nedeniyle geldiğini ifâde ederek; mektubunu, orada bir süre fakîrlere hizmet ve devlete duâ etmekle meşgul olacağını bildiren şu ilginç cümlelerle bitirmektedir:

*"Fakîrûñ bu tarafa gitdügine pâdişâhuñ mübârek hâtırına gubâr gelmeye ki, vâlideyn bir nice kerre mektûb göndermekden soñra âdem göndermişler, anlaruñ rızâsın tahsîl itmegiçün geldük. Ümmîzdür ki bir kaç gün bu fakîrlerüñ rızâsında olub, devâm-ı devlet ve ezdiyâd-ı haşmet du'âsına meşgûl olavuz. Eger pâdişâha huzûr-ı sûrimuz maksûd olursa, İnşâ'a'llâh ya biz anda varavuz ya pâdişâh gele. Diyâr-ı 'Arab'ı varup bilece feth idavüz. Ammâ Türkmân'dan gâfil olmayasız, igen de ipin salı-virmeyasız. Bilmiş olasız."*⁹

Bu ifâdelerin ardından mektup, Hazret'in *"Ez'afu'l-'ibâd Muhammed el-fakîr"* imzâsıyla sona ermektedir¹⁰.

Mektubun Târihi Açısından Önemi:

Akşemseddîn Hazretleri'nin Fâtih'e Göynük'ten yazdığı mektup, öncelikle Hazret'in *Menâkıb*'ındaki, Sultân'ın kendisine gösterdiği aşırı ilgi ve teveccüh nedeniyle İstanbul'dan ayrılıp Göynük'e gittiği yönündeki bilgileri kesin bir sûrette te'yyid etmektedir. Mektubun başka bir diyardan yazılması ve Hazret'in: *"Eger pâdişâha huzûr-ı sûrimuz maksûd olursa, İnşâ'a'llâh ya biz anda varavuz ya pâdişâh gele."* şeklindeki ifadesi, hâl-i hazırda orada bulunduğu ve Fâtih'in kendisine duyduğu ilginin açık bir göstergesi olduğu gibi; oraya annesi ve babasının dâveti nedeniyle geldiğini söyleyerek pâdişâhı tesellî etmesi de, göçün *Menâkıb-nâme*'de yazdığı gibi pâdişâhtan habersiz bir şekilde gerçekleştiğine delil teşkil etmektedir¹¹.

Bu bilgiler istisnâ edilirse, mektubun asıl önemi; Fatih'in doğudaki fetih rotasını belirleyecek olan mühim bâzı siyâsî çekişmelerin ilk kez hangi tarihlerde başladığını, ulaştığı boyutları ve Akşemseddîn'in bunu ne şekilde algıladığını tespit noktasında kendini izhâr etmektedir. Bu bakımdan mektup; Sultan Mehmed'in İstanbul'un fethinden sonraki 5 yıllık süreçte meydana gelen siyâsî gelişmeleri, bizzat Hazret'in dilinden orijinal bir surette, sıcağı sıcağına aktarması yönüyle de büyük bir önem arz etmektedir.

Fâtih Sultan Mehmed'in fetihden sonraki icraatlarına ve fetih sonrası İslâm dünyasında meydana gelen gelişmelerle bağlantısına ışık tutacak resmî belgelerin sayısı oldukça azdır¹². Özellikle Anadolu ve etrafında meydana gelen gelişmelerin başlangıcından sonuna kadar tâkip edilmesini sağlayacak nitelikte çok az sayıda kaynak ve belgeye rastlanmaktadır. Bu konudaki bilgi boşluğunu tamâmen dolduracak şekilde; Akşemseddîn Hazretleri mektupta daha 863/1459'dan önce *"ahdin nakz"* etmiş düşmanları bulunduğu bahsederek, bunlara karşı Fâtih'in bozulan moralini yatıştırmaya çalışmakta ve kastettiği düşmanların pâdişâhın rutin fetih sahası olan Avrupa'dan farklı bir tarafta bulduklarını: *"her tarafda a'dâ makhûr ve zelif ola."* sözü ile açıkça vurgulamaktadır.

İşte bu düşmanlarla kastedilenlerin kim olduğu sorusunun cevâbı, Şeyh'in mektubun devâmındaki: *"Diyâr-ı 'Arab'ı varup bilece feth idâvüz."* cümlesi ile ortaya çıkmaktadır. Bilindiği üzere *"diyâr-ı 'Arab"* denilen yer, Memlûkler'in hâkimiyeti altında bulunan Mısır topraklarıdır. Hazret bu cümleden sonra Fâtih'e: *"Ammâ Türkmân'dan gâfil olmayasız, igen de ipin salı-virmeyêsiz."* diyerek, Memlûkler'e çok yakın bir noktada bulunan

Akkoyunlular, Karakoyunlular ve Karamanoğulları gibi beylikler arasındaki sorunun da eş zamanlı olarak, daha o tarihlerde başladığına ilişkin açık bir gönderme yapmıştır.

Akşemseddîn Hazretleri "*Diyâr-ı 'Arab*", yâni Mısır sultânının ahde riâyet etmediğini belirtmekle birlikte, mektupta Fâtih'le aralarındaki çekişmenin ana sebebini zikretmez. Fakat bunun sebebini, İstanbul'un fethinden sonra özellikle bu bölgede Osmanlılar'a karşı harâretlenen hâkimiyet mücâdelesini fikri olduğu peşinen tahmin edilebilir. Çünkü İstanbul'un fethinden sonra Fâtih, Mekke şerifi ve Karakoyunlu hükümdârı Cihân-şâh'la birlikte, hilâfet merkezi olması ve öteden beri atalarıyla iyi geçinmeleri nedeniyle Mısır'ın yeni sultânı Seyfeddîn İnâl el-Ecrâd'a da¹³ cülûsunu kutlamak için mutâd üzere bir tebrik-nâme ve İstanbul'un alındığını bildiren bir fetih-nâme göndermişti¹⁴. Ancak Fâtih'in elçisi el-Kabûnî 29 Şevvâl 957/4 Kasım 1453'te Kahire'ye vardığı zaman, taltif yerine Mısır sultânının beklenmedik şaşkınlığı ve soğuk muâmelesi ile karşılaştı.

Karamanoğlu İbrâhîm Beg'in 867/1463'te ölümünden sonra Karaman'da yaşanan hâkimiyet mücâdeleleri sırasında, Karamanoğulları ve Turgudoğulları'nın Osmanlılar'a karşı düşmanlıkları iyice hararetlenecek; Karaman velîahtı İshak Beg'in Mısır'ın himâyesini istemesi ve Uzun Hasan'la bağlantı içinde hareket etmesi ise, Osmanlılar'ı Akkoyunlular ve Mısır Memlûk Sultanlığı'yla karşı karşıya getirecekti. Akşemseddîn Hazretleri'nin tavsiyesi doğrultusunda sabırla beklemekte olan Fâtih, nihâyet 870/1466 yılı içinde, yerini bir sır gibi sakladığı uzak bir beldeye sefere çıkacağını ilân etti. Ancak, Karamanoğlu Pîr Ahmed'in göndermekle yükümlü olduğu orduyu göndermemesi üzerine Fâtih, birdenbire rotasını Karaman'a çevirip Karaman ve Larende'yi kuşatacak, Ahmed Beg'in kaçması sonucu Rûm Mehmed Paşa'yı Varsak üzerine yollayacak, Pîr Ahmed sonunda çareyi Mısır sultânı ve Akkoyunlu hükümdârının himâyelerine sığınmakta arayacaktı¹⁵.

Karamanoğlu Ahmed Beg'i yakalama işine İshak Paşa'yı memur eden Fâtih, Mısır Sultânı'na Arapça bir mektup göndererek, aralarındaki dostluğun zedelenmesinden yana değilse, "*emir ve nâ'iblerinin himâye ettiği*" Karamanoğlu'nu derhâl kendisine teslim etmesini istedi¹⁶. Tursun Beg ve Kemâl Paşa-zâde, pâdişâhın Karamanoğlu üzerine yürümeden önce, daha en başta gizli tuttuğu seferinin aslında "*Mısır ve Halep taraflarına yapılacağını*" söylemek sûretiyle, Akşemseddîn Hazretleri'nin mektubundaki sözleri şerh ve te'yid etmektedir¹⁷. Mısır Sultânı'nın sinsi fiillerinden haberdar olan ve mektupla bunun önünü kestikten sonra, onun himâyesindeki Alâ'iyye beyliğini de çekinmeden ortadan kaldıran Fâtih, ilerleyen yıllarda Karaman beyliğini haritadan tamâmen silmekle kalmayacak, Pîr Ahmed'in yeni hâmîsi Uzun Hasan'ın da üzerine yürüyerek, 16 Rebî'u'l-evvel 878/11 Ağustos 1473'te Otlukbeli'nde karşısına çıkan Akkoyunlu ordusunu, bir daha toparlanmamak üzere fecî bir şekilde yenilgiye uğratacaktır.

Fâtih Sultan Mehmed'in, mektupta "*diyâr-ı 'Arab*" diye işâret edilen Mısır ve Suriye Memlûkleri üzerine yürümesinin ana sebebi, aslında iki taraf arasındaki gizli bir hâkimiyet mücâdelesine dayanıyordu. Fâtih Trabzon'u feth ettiğinde her ülkeden elçiler gelip: "*Vilâyet mübârek olsun!*" mesajlarını iletmişti hâlde, Mısır sultânı bilinçli olarak elçi göndermemişti¹⁸. Sultan Mehmed'in kayınpederi Dulkadiroğlu Süleyman Beg'in toprakları, o târihlerde Memlûklerle Osmanlılar'ı birbirinden ayıran tampon bir bölge konumundaydı. Süleyman Beg'in ölümü üzerine Fâtih, aradaki akrabalık bağı nedeniyle duruma müdâhale ederek, Mısır'ın desteklediği, ancak halkın istemediği Şah-budak'ın yerine kardeşi Şehsuvar Beg'i tâyin etti¹⁹ ve Sultân'a bu girişiminde herhangi bir düşmanlık niyeti bulunmadığını mektupla bildirdi. Sultan Mehmed 763/1359'da Hicaz'dan dönen bir Osmanlı hacısının ihbârı üzerine, oradaki yıkık su kuyularını tâmir için bâzı 'azîzleri yollamış; ancak Mısır ümerâsına yardım ricâsı ile gönderdiği mektup²⁰, 'azîzlerin hakarete uğrayıp kovulmaları ile sonuçlanmıştı²¹. Memlûk yönetimi Fâtih'e inat Şahbudak'ı desteklemeye devâm etti ve Şehsuvar'a karşı düşmanca hareketler sergilemekten çekinmedi. Buna karşılık Şehsuvar Beg, 1467'de Mısır sultânı Seyfeddîn Hoşkadem'in (1461-1467) ordularını iki defâ dağıttı. Sultan, Fâtih'in kudretinden çekinerek, arayışı iyi tutmak için su kuyuları işini önleyen ümerâyı öldürttü ve İstanbul'a bir elçi heyeti yolladı.

Fâtih de Hoşkadem'e bir elçi gönderdi, ancak Mısır sarayı Osmanlı elçisini beklenmedik bir şekilde aşağıladı²². Memlûk Sultânı'nın gönderdiği yeni elçiyi oldukça iyi karşılayan Fâtih, ona Sultân'larının kânûn kâ'ide bilmez biri olduğunu söyleyince, Sultan Hoşkadem bir ara Osmanlı sultânını öldürmeleri için fedâîler bile göndermeye cür'et etti²³. Şehsuvar 1471'de Memlûkler'e yenilince idâm edildi ve Mısır Sultânı ahdini bozarak tekrar Şahbudak'ı beylik tahtına geçirmek istedi. Fâtih ise buna karşılık, oğlu Bâyezîd'in himâyesine sığınan Alâüddevle'yi bölgeye gönderdi. Şahbudak bunları mağlup edince, aralarında Şehzâde Bâyezîd'in kapıcısının da bulunduğu Osmanlı kuvvetleri Mısır'a tâbî olan Sîs nâibine sığındılar; ancak o, hepsinin başlarını kestirerek Kahire'ye yolladı. Mısır sultânı Kayıtbay ise bu defâ düşmanlığını açıkça izhar ederek, Fâtih'e hakâret kastıyla, bu başlarla meydanlarda top oynatmak gibi çirkin bir fiile kalkıştı²⁴. Sultân'ın bu aşağılık hareketi Fâtih için bardağı taşıran son damla olmuştu; Alâüddevle'yi yeni bir birlikle bölgeye göndererek Şahbudak'ın ordusunu perişan ettirdiği gibi²⁵, uzun zamandır devâm eden Mısır işini de artık kesin olarak çözmeye karar verdi.

Fâtih'in tarihçisi Tursun Beg, Sultan Mehmed'in ölümünden kısa bir süre önce, 27 Safer 886/27 Nisan 1481 tarihinde ordû-yı hümâyûna ansızın savaşa hazırlık emrini verdiğini söyler, ancak: "*Cihet-i sefer taraf-ı Anadolu olduğu ma'lûm olundu; ammâ 'Arab mı, 'Acem mi ma'lûm olmadı.*" der²⁶. Bununla birlikte müellif, seferle ilgili bâbı "*Güftâr der Kasd-kerden-i Pâdişâh-ı İslâm be-İstihlâs-ı Mısır u Şâm*" başlığı altında sunarak²⁷, bu konuda seferin Mısır Memlûkler'i üzerine olduğuna dâir net bir mâlûmâta ulaştığına da açıkça işâret eder.

İbn Kemâl (Kemâl Paşa-zâde) ise *Târîh-i İbn Kemâl*'in VII. Defter'inde, Sultan Mehmed'in ölümünden önceki son seferinin Memlûkler'in hâkimiyeti altındaki "'Arab tarafına"; "Haleb" ve "Şâm"daki "Çerkes nâ-kesleri" üzerine olduğunu daha açık bir dille belirterek: "*Leşker-i sitâre-şümârla Şehriyâr-ı Rûm kişver-i Şâm'a hücûm itdi, deryâ-yı cihân-peymâ-yı garbı 'Arab tarafına sarf idüb ol diyâra akıtdı.*" der²⁸. Pâdişâhın oraya gitmekteki amacını ise: "*Kasdı buyıdı ki; sûr-ı sengîn-i Haleb'i âbgîne gibi top-taşıyla şikest ide, Çerkes nâ-keslerini pây-ı harble lekedkûb idüb, ol serkeşleri darb-ı destle pest ide.*" cümleleriyle ifâde eder²⁹.

Tursun Beg, Fâtih'in son vezîri Karamânî Mehmed Paşa'nın, o sırada nikris zahmetinden muzdarip olan Sultân'a: "*İnşâ'a'llâhü'l-Mennân Mısır'a Sultân olursız, ol mülki tercîh idüp anda kalursız. Rûm'ı şehzâdelerüñüze erzânî buyurursız ve vilâyet-i mevrûs fukarâsı ki, ahhâb-ı kadîmdür, didâr-ı ferhunde-âsâr-ı pâdişâhdan dûr düşüp mütehasır kalurlar.*" dediğini nakletmektedir³⁰.

Ne var ki Fâtih Gebze'de, "Hünkâr çayırı" adıyla anılan mevkiiye yaklaşınca hastalığı birdenbire şiddetlendi ve çok geçmeden orada rûhunu teslim etti. Böylece Mısır'ın te'dîbi ve Osmanlı hâkimiyetine girmesi meselesi bir başka âna, torunu Yavuz Sultan Selîm'in saltanatı zamânına ertelendi. Yavuz'un Sünnî bir İslâm devleti olmasına rağmen Mısır Memlûkları üzerine yürümesinin sebepleri ve kökeni yukarıda gösterdiğimiz olaylarda aranmalıdır. Fâtih'in hayatta iken farketmediği bu büyük tehlikeyi, keskin bir sezgiyle Yavuz Sultan Selîm de anlamış ve Şah İsmail'in işini bitirdikten sonra rotayı doğrudan sınırdaki Mısır'a çevirerek, büyük ceddinin yarım bıraktığı işi kesin olarak tamamlamıştır.

Akşemseddîn Hazretleri'nin mektubundan açıkça anlaşılıyor ki; Fâtih Sultan Mehmed'le Memlûklar ve bölgedeki Türkmen siyâsî yöneticileri arasındaki siyâsî çekişme, aradaki ahdin bozulmasına sebebiyet verecek yukarıdaki fiilleri nedeniyle, Âşık Paşa-zâde'nin işâret ettiği gibi gerçekten de 863/1459'dan önce başlamış ve İstanbul'un fethini tâkip eden birkaç yıl içerisinde ortaya çıkan bu durum, Akşemseddîn tarafından asrın cihângîrine karşı apaçık bir düşmanlık girişimi olarak algılanmıştır.

Bu noktada Âşık Paşa-zâde'nin, Mısır'la aradaki adâvetin başlangıcını 862/1458 yılı olarak göstermesi ve Hicaz'daki su kuyuları hâdisesinin ise, Akşemseddîn Hazretleri'nin ölüm

tarihi olan 763/1459'da gerekleŖtiđini bildirmesi; Hazret'in bu mektubu ölümünden çok kısa bir süre önce, 763/1459'da yazdđđını ve Fatih'in canını sıkıp Ŗeyh'in tesellisine sebep olan olayın ise Hicaz'daki su kuyuları vak'ası olduğunu net bir biğimde ortaya koymaktadır. Fâtih'e mektupta ahdini bozan Mısır'a karŖı kendi devletiyle meŖgul olmaktan baŖka bir Ŗey yapmayıp, kendi ahdini titizlikle korumasını telkin eden Hazret, bununla birlikte İstanbül'u nasıl birlikte fethetmiŖlerse, icap ederse yeniden bir araya gelip "*Arab diyr*" olan Mısır'ı da aynı Ŗekilde fethedebileceklerini söyleyerek; Osmanlı Sultn'na, gerektiğinde askerî müdâhale ile fethetme varacak yolu daha o zamandan ađmıŖtır.

Ŗu kadar var ki Hazret, mektubu yazdıktan kısa bir süre sonra veft etmiŖ; Fâtih ise, hastalđđının iyice Ŗiddetlendiđi son anlarına kadar ertelediği bu fethetme, ansızın gelen ölümü nedeniyle fırsat ve imkân bulamamıŖtır.

AkŖsessedn Hazretleri'nin Fâtih'e, ölümünden Kısa Bir Süre nce Göynük'ten Gönderdiği Mektup

Gibbe hamdin min: "La yu'azzebu 'an 'ilmih zerretin fi'l-ardi ve l fi's-sem"¹

Ve esere sen'i men l yecr fi mlkeh melektehu ill m yeŖ'u ve'd-du men seleke's-sebl'n-nect ve etba'a'l-Hud'i ve kam'u essi'l-küfr ve'l-'ad"

'Arz-ı fakîr budur ki;

Lutf idüp, rhat-ı dnyv rhat-ı uhrvye nisbet bi-menzilet-i 'ademdr ve lezzet-i cismn lezzet-i rhnye nisbet l-Ŗey'dr; l-Ŗey' olan nesneye iltift itmeyasiz. EŖedd-i belâ enbiyya, ba'de-h evliyya ve ba'de-h hulefyadur; enbiyâ ve evliyâ silkinde münselik olduğunu ni'met-i 'azme bilp hiç-bir beldan mte'ellim olmayasiz, bel ki mütelezziz olasiz ki, Kelmu'llâh'da 'usr, vhid-i yusrayn arasında vki' olmuŖdur. İnŖ'a'llâh akreb-i ezmnda 'usr yusra mnteh olub, her tarafda a'd makhûr ve zelîl ola. Ve ol 'ahdler ki, Br-yi Te'l'yla bu fakîr yanında vki' olmuŖdur; zinhr ve zinhr anuŖ nakzından hazer idasiz, t ki her zamnda mansr ve muzaffer olasiz ve hiç ehad sizn-ile 'ahdin nakz itmeye. Memleketn ahvâli sizn ahvlnze tâbi'dr. Zîrâ seltn memlekete nisbet rh gibidür bedene nisbet. Her nesne ki bedende zâhir olur, bi'l-hakka rhuŖ eserlerindendir.

Siz sizi syir halk gibi zann itmeyasiz, islh-ı memleketden gayrı nesneye iŖtigl gstermeyasiz. Ve fakrn bu tarafa gitdğine pdiŖhuŖ mübârek htrına gubâr gelmeye ki, vâlideyn bir nice kerre mektûb gndermekden soŖra dem gndermiŖler, anlaruŖ rızsın tahsîl itmeğiğn geldük. mmzdr ki bir kaç gün bu fakrlern rızsında olub, devâm-ı devlet ve ezdiyd-ı haŖmet du'sına meŖgl olavuz. Eger pdiŖha huzûr-ı srımız maksd olursa, İnŖ'a'llâh ya biz anda varavuz ya pdiŖh gele. Diyâr-ı 'Arab'ı varup bilece feth idavz. Ammâ Türkmân'dan gâfil olmayasiz, igen de ipin salıvirmeyasiz. BilmiŖ olasiz.

Ez'afu'l-'ibâd Muhammed el-fakîr" (Topkapı Sarayı Müzesi ArŖivi, nr.: E-5862)

1- Kur'ân-ı Kerim, Yunûs (10): 61, Sebe' (34): 3.

6. Krş. TSMA, E. nr.: 5862, st. 3.

7. Krş. TSMA, E. nr.: 5862, st. 3-8.

8. Krş. TSMA, E. nr.: 5862, st. 9-16.

9. TSMA, E. nr.: 5862, st. 16-23.

10. TSMA, E. nr.: 5862, st. 23.

11. Krş. Hüseyin Enîsî, *Menâkıb-ı Ak-Şemsü'd-dîn*, Süleymaniye Ktp. Hacı Mahmud Ef., nr.: 4666, vr. 9^a, 10^a.

12. Bu konuda Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi ve *Münşeât* mecmû'alarında yer alan sınırlı sayıdaki belgelerden bazıları için, meselâ Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan hakkında, bk. TSMA, nr. E-1459, E-3127, E-3130, E-8306, E-8344, E-8353, E-9195, E-9196, E-9662, E-11602; Mısır'a dâir yürütülen yazışmalar hakkında, bk. TSMA, E-3203, E-6517, E-8363. Yine Mısır Memlûkleri ve Dulkadiroğlu Şehsuvar Beg'le ilgili, Üsküdar Hacı Selim Ağa Kütüphânesi (nr.: 862) ve Viyana Kütüphanesi'ndeki (Vienna Nationalbibliothek, H.O., no.: 161) iki *Münşeât Mecmû'ası*'nın içinde de bâzı mektuplar kayıtlıdır.

13. Şehâbeddin Tekindağ, "Fatih'le Çağdaş bir Memlûklü Sultanı: Aynal el-Ecrûd", *TD*, sy.: 23 (İstanbul, 1969), s. 38-39.

14. Bu fetih-nâmeler için, bk. Feridûn Beg, *Münşe'âtü's-Selâtîn*, I, İstanbul, 1274, s. 235-248.

15. Ayrıntılı bilgi için, bk. Selahaddin Tansel, *Fatih Sultan Mehmed'in Siyasî ve Askerî Faaliyeti*, İstanbul, 1953, s. 287-292.

16. TSMA, nr.: E-8363.

17. Tursun Beg, *Târîh-i Ebû'l-Feth*, haz. Mertol Tulum, İstanbul, 1977, s. 145: "İrâdet-i 'aliyyesi buña müte'allık oldu ki, saltanat-ı Mısır'ı dest-i tasarruf-ı Çerâkise'den intizâ' idüp, taht-ı Yûsuf Nebî'yi -'aleyhi's-selâm- baht-ı bî-dârinuñ taht-ı tasarrufına munsarîf kıla." Fâtih'in bu fermânından sonra, "imtisâl-i emr üzere her tarafuñ dahı 'askeri cem' olub, tamâm-ı ühbet ve kemâl-i übbehet üzere mülk-i 'Arab tarafına yöneldi." Tursun Beg, .a.g.e., s. 145. İbn Kemâl de buna paralel şekilde Fâtih'in "Haleb tarafına gidüb, ol vilâyeti Çerkes'üñ nâ-kes celebleri elinden almağa tasmîn-i 'azîmet eyledi"ğini söyler. Krş. a.mlf., *Tevârîh-i Âl-i 'Osmân*, VII. Defter, nşr. Şerafettin Turan, Ankara, 1957, s. 272 vd.

18. Âşık Paşa-zâde, *a.g.e.*, s. 206.

19. Âşık Paşa-zâde, *a.g.e.*, s. 207.

20. Fâtih Mısır sultânın "nâ'ib" ve "hâkim"lerine yazdığı bu mektupta özetle: "*Sultân nâ'ibleri ve Mısır hâkimleri! Bu gönderdiğüm 'azîzlere berkelerüñ 'imâretinde mu'âvenet idesiz!*" diyordu. Âşık Paşa-zâde, *Tevârîh-i Âl-i 'Osmân'dan 'Âşık Paşa-zâde Târîhi*, Âlî Beg, İstanbul, 1332, s. 208. Müellif Fâtih'in su kuyularını tâmir ettirmekteki niyetini kendi dilinden şöyle özetliyor: "Rûm pâdişâhı eydür: '*Ol berkeleri ma'mûr ideyin, vakflar koyayın. Ol beriyye 'Arabları'na virsünler kim, ol berkeleri ma'mûr ideler, ol vakflaruñ hâsılların ol 'Arablar'a vireler kim anlar o berkeleri tolduralar.'*"

21. Krş. Âşık Paşa-zâde, *a.g.e.*, s. 208. Bir görgü şâhidi olan müellifin ifâdelerine bakılırsa, Mısır sultânının Fâtih'e takındığı bu saldırgan tavırda, Karamanoğlu'nun: "*'Osmân-oğlı berke bahânesine Mekke Sultânı'na yüklerle filori gönderdi-kim, saña yağdı oldı 'Osmân-oğlı!'*" şeklindeki asılsız telkinlerinin büyük etkisi olmuştu. Karamanoğlu'nun bu tahrikine kapılan Mısır'ın mülkî âmirleri: "*'Osmân-oğlı'nuñ hîlesi vardur kim gele, bizüm vilâyetümüzde binâ ide. Biz 'âciz-miyüz kim berkemüzi ol meremmet ide?'*" demeye başlamışlardı.

22. Mısır ümerâsı Fâtih'in elçisini aşağılamak için onu avluda atların üzerinde karşılamışlar, elçi ise oralı bile olmamış, çizmelerini çıkarmadan geçip sadra oturmuştu. Ertesi gün huzura çıktığında çavuşlar kendisinden yer öpmesini istediklerinde ise: "*Ben yir öpmege gelmedüm! Pâdişâhumdan Sultân'a selâm getürdüm.*" karşılığını vermiş, bu durum saray halkının hakâret ve aşağılamalarına neden olmuştu. Krş. Âşık Paşa-zâde, *a.g.e.*, s. 209.

23. Krş. Âşık Paşa-zâde, *a.g.e.*, s. 210. Fâtih gelen elçiye aynen şöyle demişti: "*Ben saña turugeldigüm ceddüñ 'izzetine, Hôş-kadem 'izzetine degüldür! Hayf degül-mi Mısır tahtı gibi şehre kânûn-kâ'ide bilmez kişi hükme eyleye?!*"

24. Krş. S. Tansel, *a.g.e.*, s. 338-340.

25. Krş. Tansel, *a.g.e.*, s. 340.

26. Tursun Beg, *a.g.e.*, s. 181.

27. Tursun Beg, *a.g.e.*, s. 180.

28. İbn Kemâl, *a.g.e.*, VII. Defter, s. 527.

29. İbn Kemâl, *a.g.e.*, VII. Defter, s. 528.

30. Tursun Beg, *a.g.e.*, s. 182. Gelibolu'lu Mustafa 'Âlî de *Künhü'l-Ahbâr*'ında Fâtih'in ölümünden bahsederken, cihan pâdişâhının "*'Arab u 'Acem fütûhâtı niyyetiyle İstanbul'dan bir merhale ba'îd olan Gegvize nâm kasaba'-i Firdevs-makâm muhayyem-i hıyâm olup konıldukda*" rûhunu teslim ettiğini söyleyerek, onun son seferinin Mısır Memlûkler'i üzerine olduğunu bir kez daha te'yid etmektedir. Krş. a.mlf., *Künhü'l-Ahbâr*, haz.: M. Hüdayî Şentürk, TTK Ankara, 2003, s. 226.